

147
6129
.E5
D35
1935

Z Prac Instytutu Filologii Polskiej
Uniwersytetu Wrocławskiego

Rada Redakcyjna
Jan A. Choroszy, Wojciech Głowala,
Jacek Łukasiewicz (przewodniczący),
Jan Miodek, Tadeusz Żabski

Anna Dąbrowska
Romana Łobodzińska

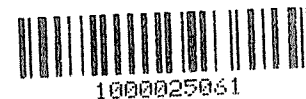
694153

Polski dla cudzoziemców

0522-44860

Wrocław 1995
Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej

691153

Wydanie I w tej edycji.

Trzy poprzednie wydania ukazały się nakładem
Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego

pt. *Intensywny kurs języka polskiego dla cudzoziemców.*

Redaktor: Barbara Bober

Opracowanie graficzne: Barbara Kaczmarek

Projekt okładki: Jarosław Krawczyk

Opracowanie typograficzne: Maciej Szłapka

Projekt znaku graficznego TPPW: Tadeusz Sawa-Borystowski

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa

Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej
pl. Nankiera 15, 50-140 Wrocław, tel. 402-561

ISBN 83-7091-020-3

© Copyright by Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej,
Wrocław 1995

Podręcznik dofinansowany przez Uniwersytet Wrocławski

Uwagi wstępne

Książka ta została opracowana z myślą o kursie języka polskiego, prowadzonym w ramach Letniej Szkoły Kultury i Języka Polskiego. Letnia Szkoła, odbywająca się corocznie we Wrocławiu, trwa zwykle sześć tygodni, więc podręcznik przeznaczony jest do intensywnej nauki języka polskiego dla początkujących studentów z angielskiej strefy językowej (głównie ze Stanów Zjednoczonych). W praktyce był on wykorzystywany również na kursach innego typu ze studentami z niemieckiej strefy językowej. Przy przygotowywaniu obecnego wydania postanowiono nieeliczne polecenia i objaśnienia zostawić w języku angielskim. Z dotychczasowych doświadczeń wynika bowiem, że nie stanowi to utrudnienia dla studentów niemieckojęzycznych. Podręcznik zakłada konieczność uczenia się pod kierunkiem lektora – brak jest w nim bardziej szczegółowych objaśnień gramatycznych, ograniczono się do podania głównych właściwości polskiego systemu gramatycznego. Nie jest to więc podręcznik-samouczek, którym student mógłby się posługiwać bez pomocy nauczyciela.

Podręcznik składa się z dwudziestu jeden jednostek lekcyjnych o następującym układzie:

1. Tekst i pytania do tekstu. Zostały one napisane z myślą o wprowadzeniu nowego słownictwa. W każdej lekcji jest ono podporządkowane konkretnemu tematowi. W dwóch wypadkach wprowadzono teksty literackie: Jana Brzechwy i Juliana Tuwima. W kolejnych lekcjach słuchacze muszą samodzielnie ułożyć maksymalną liczbę pytań do tekstu.

2. Dialogi tematycznie związane z tekstem. Służą one utrwaleniu słownictwa i konstrukcji gramatycznych, a także stanowią wzór do tworzenia nowych, podobnych rozmów. Tematyka dialogów związana jest z życiem codziennym, nie unikano przy tym wyrażen potocznych.

3. Materiał gramatyczny. Został on przedstawiony w postaci wzorów zdań i ujęty schematycznie w tabelach.

4. Ćwiczenia. Utrwalają one leksykę i gramatykę lekcji.

Powtórzenie przerobionego materiału w postaci różnych ćwiczeń wprowadzono po raz pierwszy po sześciu lekcjach, kolejne powtórzenia pojawiają się po każdym pięciu lekcjach.

Na realizację jednostki lekcyjnej przeznaczono trzy godziny, natomiast powtórzenia mogą być realizowane w czasie od półtorej do trzech godzin. Pewna swoboda uzależniona jest od tempa, w jakim uczestnicy kursu przyswajają sobie materiał.

Ponadto podręcznik zawiera indeks form czasownikowych. Podaje on obok form niedokonanych również dokonane, ich rekcję oraz numer lekcji, w której po raz pierwszy wystąpił dany czasownik (najczęściej był to czasownik niedokonany).

Do drugiego wydania podręcznika dodano 155 ćwiczeń; ich celem jest przede wszystkim rozszerzenie słownictwa zawartego w podręczniku oraz utrwalenie materiału gramatycznego.

Trzecie wydanie uzupełniono tekstami zawierającymi związki frazeologiczne. Teksty mają charakter zbioru podstawowych wyrażení i zwrotów, które w ocenie autorek występują najczęściej w typowych sytuacjach życia codziennego. Całość materiału podzielono na 14 grup tematycznych, które zostały wyszczególnione po tekstach i ćwiczeniach; przy kolejnych związkach podano w nawiasach numery ćwiczeń i tekstów, w których one występują.

Obecne wydanie zostało znacznie zmodyfikowane i rozszerzone, zmieniono również tytuł. Najistotniejszą innowacją jest znacznie wcześniejsze wprowadzenie (już w czwartej lekcji) narzędnika obu liczb. Doświadczenia lektorów wykazały, że szybsze wprowadzenie tego przypadku znacznie ułatwia studentom samodzielne konstruowanie prostych wypowiedzi.

Ponadto wzbogacono leksykalnie i urealniono (m. in. zmiany cen) część tekstów i dialogów.

Do części zawierającej teksty i ćwiczenia zawierające łączliwe związki frazeologiczne dodano dwa nowe tematy: Hotel i Biblioteka. Uznano bowiem, że uzupełnia to zasób wyrazów potrzebnych studentom.

Nowością są tabele, ujmujące całościowo materiał gramatyczny rozproszony w poszczególnych jednostkach lekcyjnych.

W indeksie czasowników, przy czasownikach zmieniających formę tematu, podano obok bezokolicznika także pierwszą osobę liczby pojedynczej czasu teraźniejszego.

Za wszystkie uwagi, które pozwoliły na dokonanie poprawek i udoskonalenie podręcznika, autorki składają Lektorom serdeczne podziękowania.

*Anna Dąbrowska
Romana Łobodzińska*

1 LEKCJA PIERWSZA

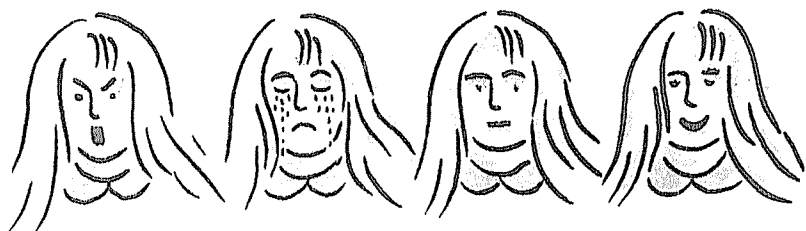
Rodzina

To jest Kasia Jarecka. Kasia jest miła i grzeczna. A to jest Piotr Jarecki. Piotr jest młody i przystojny. A to jest mama, pani Irena. Mama jest bardzo dobra. To jest tato, pan Tadeusz. Tato jest wysoki i silny. Mama, tato, Kasia i Piotr to rodzina. Pani Jarecka i pan Jarecki to państwo Jareccy.

- ?
1. Kto to jest?
 2. Kto to jest pani Irena Jarecka?
 3. Jaka jest Kasia?
 4. Jaki jest Piotr?
 5. Jaki jest tato?
 6. Czy Piotr Jarecki jest młody i przystojny?
 7. Czy mama, tato, Kasia i Piotr to rodzina?

Kasia: Cześć, jak masz na imię?
 Zosia: Zosia. A ty jak masz na nazwisko?
 Kasia: Jarecka. A ty?
 Zosia: Glinkiewicz.

Rozmowa II

Piotr: Dzień dobry pani!
 Pani: Dzień dobry.
 Piotr: Nazywam się Jarecki. Piotr Jarecki.
 Pani: A! to pan. Bardzo mi miło. Krystyna Nowacka.
 Piotr: Krystyna to bardzo ładne imię.
 (Pani Nowacka uśmiecha się)
 Piotr (po chwili): Pani też jest bardzo ładna. Naprawdę!
 Krystyna: Proszę pana! Pan jest...
 Piotr: Przepraszam, ale to prawda.
 Krystyna: ... niegrzeczny!
 Piotr: Może. Ale pani nie jest ładna, pani jest piękna.
 Krystyna: A pan uparty.
 Piotr: Pani się uśmiecha! To dobrze.
 Krystyna: Tak, uśmiecham się.

Kto to jest?			
To jest	student	dziewczynka	dziecko
	pan	mama	
	chłopiec	kobieta	
	tata	pani	
Co to jest?			
To jest	mężczyzna	książka	pióro
	kolega	lampa	okno
	dom	gazeta	krzesło
	stół	powieść	nazwisko
	kot	mysz	pole
	pies	noc	imię
	koń		

NOMINATIVE SING. of NOUNS		
kto? co?		
Masc.	Fem.	Neuter
-ø	-a -cons -i	-o -e -ę
Exceptions: <i>tata</i> <i>mężczyzna</i> <i>kolega</i>		

Jaki jest	[student? pan?]	Student jest	wysoki mądry silny przystojny
Jaki jest	[długopis? pies?]	Długopis jest	nowy stary dobry zły
Jaka jest	[mama? dziewczynka?]	Mama jest	miła mądra przystojna wesola
Jaka jest książka?		Książka jest	ciekawa interesująca dobra
Jakie jest dziecko?		Dziecko jest	małe wesole miłe
Jakie jest pióro?		Pióro jest	nowe dobre stare złe

NOMINATIVE SING. of ADJECTIVES. jaki? jaka? jakie?		
Masc.	Fem.	Neuter
-i	-a	-e
-y		

CONJUGATION of the VERB być			
ja	jestem	my	jestemy
ty	jestes	wy	jesteście
on	jest	oni	są
ona		one	
ono			

śpiewać nazywać się uśmiechać się przepraszać mieć czytać	
Singular	Plural
1. śpiewam 2. śpiewasz 3. śpiewa	śpiewamy śpiewacie śpiewają

Ask questions to the following sentences.

Co to jest?	To jest lampa.
Kto to jest?	To jest Piotr.
1. ?	To jest mama.
2. ?	To jest Kasia.
3. ?	To jest pan.
4. ?	To jest lampa.
5. ?	To jest stół.
6. ?	To jest profesor.
7. ?	To jest dziecko.
8. ?	To jest pióro.
9. ?	To jest okno.
10. ?	To jest długopis.

Ćwiczenie 2

Czy to jest lampa?

- a) Tak, to jest lampa.
- b) Nie, to nie jest lampa.

1. Czy to jest Adam? a) b)
2. Czy to jest powieść? a) b)
3. Czy to jest Kasia Jarecka? a) b)
4. Czy to jest mama? a) b)
5. Czy to jest książka? a) b)
6. Czy to jest krzesło? a) b)
7. Czy to jest przystojny chłopiec? a) b)
8. Czy to jest duży pies? a) b)
9. Czy to jest dobry film? a) b)

Ćwiczenie 3

Czy to jest Kasia?

- a) Nie, to nie jest Kasia.
- b) Kto to jest? Piotr?
- c) Nie, to nie jest Piotr.

1. Czy to jest Krystyna? a) b) c)
2. Czy to jest dziewczynka? a) b) c)

3. Czy to jest student? a) b) c)
4. Czy to jest dziecko? a) b) c)

Ćwiczenie 4

Ask questions to the following sentences.

1. ? To jest Piotr Jarecki.
2. ? To jest Zosia Glinkiewicz.
3. ? Tak, to jest mama.
4. ? To jest stół.
5. ? To jest pies.
6. ? Nie, to nie jest gazeta.
7. ? Tak, to ja.

Ćwiczenie 5

Czy to jest Adam?

- a) Czy to Adam?
- b) To Adam?

1. Czy to jest dom? a) b)
2. Czy to jest Kasia? a) b)
3. Czy to jest książka? a) b)
4. Czy to jest pióro? a) b)
5. Czy to jest krzesło? a) b)

Use the correct form of adjectives given in brackets.

1. Student jest (wysoki, wysoka, wysokie)
2. Pan jest (mądry, mądra, mądre)
3. Długopis jest (dobry, dobra, dobre)
4. Mysz jest (mały, mała, małe)
5. Mama jest (dobry, dobra, dobre)
6. Pióro jest (nowy, nowa, nowe)
7. Krzesło jest (stary, stara, stare)

Ćwiczenie 7

Kasia jest lampą? Lampa jest duża i biała.

1. jest tato?	Tato jest wysoki i silny.
2. jest mama?	Mama jest dobra i miła.
3. jest Kasia?	Kasia jest mała.
4. jest Piotr?	Piotr jest przystojny.
5. jest dziecko?	Dziecko jest uparte.
6. jest stół?	Stół jest stary.
7. jest okno?	Okno jest duże.
8. jest długopis?	Długopis jest nowy.
9. jest imię Zosia?	Imię Zosia jest ładne.
10. jest książka?	Książka jest interesująca.
11. jest mieszkanie?	Mieszkanie jest jasne.
12. jest pies?	Pies jest zły.
13. jest lampa?	Lampa jest stara i duża.
14. jest krzesło?	Krzesło jest niskie.

Ćwiczenie 8

Match words from the adjective list with words from the noun list.

- a) wysoki, mądry, silny, miła, grzeczna, nowe, stare, dobre, zły, uparty, niski, ciekawa, czysty
- b) tato, mama, student, pokój, pióro, dziewczynka, krzesło, powieść, dom, pies, chłopiec, dziecko, profesor

Ćwiczenie 9

**Kto jest miły?
Co jest duże?**

1. . . . jest przystojny?
2. . . . jest ładny?
3. . . . jest stare?
4. . . . jest duże?
5. . . . jest grzeczny?
6. . . . jest miły?
7. . . . jest stary?
8. . . . jest duże i złe?
9. . . . jest wysoki i silny?
10. . . . jest nowe?

**Mama jest miła.
Krzesło jest duże.**

- Student jest przystojny.
Dziewczyna jest ładna.
Książka jest stara.
Okno jest duże.
Dziecko jest grzeczne.
Pani jest miła.
Profesor jest stary.
Pies jest duży i zły.
Tato jest wysoki i silny.
Pióro jest nowe.

Ćwiczenie 10

Książka jest ciekawa.

Ona jest ciekawa.

1. Mama jest dobra.	jest dobra.
2. Tato jest przystojny.	jest przystojny.
3. Okno jest czyste i duże.	jest czyste i duże.
4. Chłopiec jest uparty.	jest uparty.
5. Dziewczyna jest ładna.	jest ładna.
6. Stół jest stary.	jest stary.
7. Pokój jest duży.	jest duży.
8. Dziecko jest małe.	jest małe.
9. Student ma na imię Bogdan.	ma na imię Bogdan.
10. Dziewczyna nazywa się Maria.	nazywa się Maria.
11. Pan ma na nazwisko Łęski.	ma na nazwisko Łęski.
12. Pióro jest nowe.	jest nowe.
13. Powieść jest interesująca.	jest interesująca.
14. Długopis jest stary.	jest stary.

Ćwiczenie 11

Jak się nazywasz ?

Nazywam się **Kasia**.

Jak masz na imię ?

Mam na imię **Piotr**.

1.? Ona nazywa się Krystyna.
2.? Dziewczynka ma na imię Zosia.
3.? Profesor nazywa się Zamojski.
4.? Student ma na imię Robert.
5.? Mama nazywa się Irena.
6.? Tato ma na imię Tadeusz.

Ćwiczenie 12

Dziewczynka nazywa się
Kasia Jarecka.a) Jak ona się nazywa?
b) Jak ona ma na imię?

1. Student nazywa się Andrzej Pawlak. a)
b)
2. Chłopiec nazywa się Robert Nowak. a)
b)
3. Pan nazywa się Krzysztof Kapica. a)
b)
4. Pani nazywa się Krystyna Nowacka. a)
b)

Ćwiczenie 13

Kasia (uśmiechać się) Kasia *uśmiecha się*.

1. Mama (przepraszać).
2. Ona (nazywać się) Marysia.
3. On (mieć na imię) Andrzej.
4. Tato (uśmiechać się).
5. Pokój (być) ładny.
6. Profesor (być) inteligentny.

7. Ja (uśmiechać się).
8. Kasia (śpiewać).
9. Kasia i Marysia (śpiewać).
10. Czy ty (śpiewać)?

Ćwiczenie 14

Make up a dialogue similar to the following one:

- A: Dzień dobry.
B: Cześć!
A: Jak się nazywasz?
B: Dominik Kowalski. A jak ty masz na imię?
A: Janek.
B: A jak masz na nazwisko?
A: Kowalski.
B: To ładne nazwisko.

Ćwiczenie 15

Read these words aloud:

przystojny	mądry	cześć
grzeczny	książka	Glinkiewicz
krzesło	imię	uśmiechać się
duży	interesująca	śpiewać
czysty		jesteście
przepraszam		

2 LEKCJA DRUGA

Nasze mieszkanie

Państwo Jareccy mieszkają we Wrocławiu przy ulicy Grunwaldzkiej. Mają jeden duży pokój, jeden średni i jeden mały, kuchnię, łazienkę i przedpokój. Mama i tato mają duży słoneczny pokój. Na środku stoi stół, na prawo jest wygodna wersalka, a na lewo stoi fotel. Tu stoi też telewizor, a tam wisi obraz. Piotr ma średni pokój. Jego pokój ma balkon. W pokoju stoi biurko, krzesło i tapczan. Mały pokój ma Kasia. Jej pokój jest biały, a lampa jest różowa. Różowa jest też narzuta na łóżko. Kasia lubi ten pokój.

1. Kto mieszka we Wrocławiu?
2. Gdzie mieszkają państwo Jareccy?
3. Jakie mają mieszkanie?
4. Jaki pokój mają rodzice?
5. Gdzie stoi stół, fotel i wersalka?
6. Jaki pokój ma Piotr?
7. Co stoi w jego pokoju?
8. Jaki jest pokój Kasi?
9. Czy ona lubi ten pokój?

Rozmowa I

Tadeusz: Czy masz dziś czas?

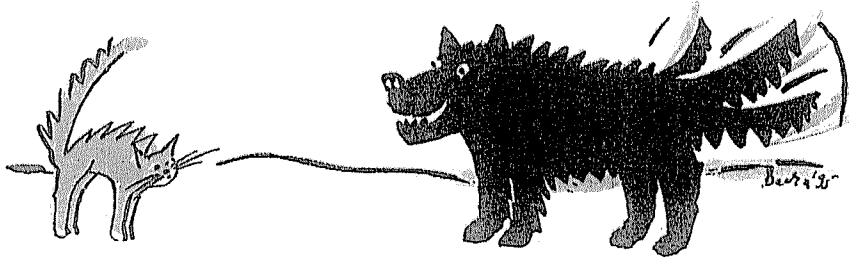
Irena: Tak, a o co chodzi?

Tadeusz: A czy masz ochotę na kino?

Irena: Nie, nie bardzo, ale mam ochotę na mrożoną kawę w kawiarni.

Rozmowa II

- Tato: Czy widzisz tego psa?
 Piotr: Gdzie?
 Tato: Tam!
 Piotr: Aha, widzę go.
 Tato: On jest bardzo wesoly.
 Piotr: Mój kolega ma takiego samego. Tamten też jest bardzo wesoly. Ale jest brązowy, a nie czarny.
 Tato: A jaki jest ten?
 Piotr: Czarny jak diabeł.

NOMINATIVE	ACCUSATIVE
To jest dobry mąż. To jest interesujący chłopiec.	Ta pani ma dobrego męża. Ta dziewczyna ma interesującego chłopca.
To jest czarny pies. To jest nowy długopis. To jest duży dom. To jest wygodne krzesło. To jest czyste okno. To jest wieczne pióro. To jest niegrzeczne dziecko. To jest dobra książka. To jest mała mysz. To jest ładna pani.	To dziecko ma czarnego psa. Ten pan ma nowy długopis. Dziewczynka widzi duży dom. Profesor ma wygodne krzesło. Oni widzą czyste okno. Ten chłopiec ma wieczne pióro. Mama ma niegrzeczne dziecko. Piotr czyta dobrą książkę. Kot widzi małą mysz. Tato widzi ładną panią.

ACCUSATIVE SING. of NOUNS kogo? co?			
Masc.		Fem.	Neuter
<i>żywy</i> animate	<i>nieżywy</i> nonanimate	= Nom.	= Nom.
-a	= Nom.	-ę	= Nom.
Exception:		<i>panią</i>	

POSSESSIVE PRONOUNS							
Nominative singular				Nominative plural			
	Masc.	Fem.	Neuter		Masc.	Fem.	Neuter
	czyj?	czyja?	czyje?		czyj?	czyja?	czyje?
ja	mój	moja	moje	my	nasz	nasza	nasze
ty	twój	twoja	twoje	wy	wasz	wasza	wasze
on	jego	jej	jego	oni	ich	ich	ich
ono							
ona							

DEMONSTRATIVE PRONOUNS				
Nominative singular			Nominative plural	
Masc.	Fem.	Neuter	Masc. personal	Masc. nonpers., Fem., Neuter
ten	ta	to	ci	te
tamten	tamtą	tamtó	tamci	tamte

PERSONAL PRONOUNS			
Singular		Plural	
Nom.	Acc.	Nom.	Acc.
ja	mnie	my	nas
ty	ciebie, cię	wy	was
on	jego, go, niego	oni	ich, nich
ona	ją, nią	one	je, nie
ono	je, nie	one	je, nie

Pronouns niego, nią, nie, nich, nie are used after prepositions.

- Ja widzę ciebie, ty widzisz mnie.
 My znamy was, a wy znacie nas.
 Piotr zna Krystynę. On ją zna. Piotr pyta o nią.
 Kasia zna tego pana. Kasia go zna. Kasia pyta o niego.
 Tato widzi mamę i Kasię. On je widzi. Tato pyta o nie.
 Kasia widzi Piotra i tatę. Ona ich widzi. Kasia pyta o nich.
 Kasia widzi Piotra i mamę. Ona ich widzi. Kasia pyta o nich.

ACCUSATIVE SING. of ADJECTIVES, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE PRONOUNS jakiego? jaką? czyjego? czyją? którego? którą?			
Masc.		Fem.	Neuter
animate -ego	nonanimate = Nom.	-ą	= Nom.
Exception:		tę	

CONJUGATION -ę, -isz		widzieć	dź: dz
Sing.	Plural		
1. widzę	widzimy		
2. widzisz	widzicie		
3. widzi	widzą		
widzieć mieć znać robić czytać pytać o	+ Acc. of Nouns	Widzę mamę. Mam psa. Znam pana. Robię obiad. Czytam gazetę. Pytam o książkę.	

Ćwiczenie 1

Ta pani ma dziecko.	To jej dziecko.
---------------------	-----------------

1. Ten pan ma pióro.	To pióro.
2. Ten chłopiec ma duży pokój.	To pokój.
3. Ta pani ma ciekawą książkę.	To książka.
4. Mamy ładne mieszkanie.	To mieszkanie.
5. Oni mają czarnego psa.	To pies.
6. Ta dziewczyna ma lustro.	To lustro.
7. Macie interesującą powieść.	To powieść.
8. Mama ma dużą, ładną kuchnię.	To kuchnia.
9. Piotr ma mały pokój.	To pokój.
10. Ten student ma kolegę.	To kolega.
11. Masz dobrą mamę.	To mama.

Ćwiczenie 2

Ask questions to the sentences given below using pronouns *czyj? czyja? czyje? czyją?* Make general questions.

- To jest jej zeszyt.
- To jest wasza książka.
- Ta lampa jest twoja.
- Tutaj jest wasz profesor.
- Tam stoi twój stół.
- To jest ich mieszkanie.
- To jest moja łazienka.
- To jest nasze dziecko.
- To jest ich zadanie domowe.
- Tu wisi jego obraz.

Ćwiczenie 3

Ta pani ma ładną lampę.
Profesor widzi studentkę.

Ona ma?
Czy on widzi?

1. Kasia śpiewa ładną piosenkę		ona śpiewa?
2. Mama zna tego pana.		ona zna?
3. Dziewczyna widzi studenta.		ona widzi?
4. Piotr widzi piękną kobietę.		on widzi?
5. Ten pan czyta gazetę.		?
6. Widzę mojego kolegę.		?
7. Znam tego młodego pana.		?
8. Mamy ładną i dużą kuchnię.		?
9. Dziewczyna widzi dużego psa.		?
10. Mama ma wygodny fotel.		?

Ćwiczenie 4

Use the correct form of the words given in brackets.

1. Kasia ma (różowa lampa).
2. Studentka widzi (młody pan).
3. Czytamy (interesująca powieść).
4. One śpiewają (polska piosenka).
5. Czy widzisz (ten mały pies)?
6. Student czyta (zadanie domowe).
7. Czy znacie (tamta pani)?
8. Andrzej i Piotr mają (ładne pióro).
9. Mama widzi (duże lustro).
10. Czy znasz (moja mama)?
11. Oni mają (dobry tato).
12. Widzę (wasza mama).
13. Ona zna (ty).
14. Rodzice mają (wygodna wersalka).
15. Czy ty (ja) znasz?

Ćwiczenie 5

Answer the question.

Jaki jest twój pokój? (Describe your room).

Ćwiczenie 6

Mama czyta książkę.

Mama czyta ją.

1. Tato zna profesora.	Tato zna
2. Kasia ma nowy zeszyt.	Kasia ma
3. Student śpiewa nową piosenkę.	On śpiewa

4. Ty i ja widzimy małe dziecko. widzimy
5. Czy znacie tego lektora?
6. Mama czyta starą powieść.
7. Kasia i Basia znają mamę Adama.
8. Dziecko widzi dużego psa.
9. Profesor zna studenta.
10. Student czyta zadanie domowe.
11. Ta pani widzi duży dom.

Ćwiczenie 7

- a) Mam ochotę na *kawę*.
Mam ochotę na (herbata, sok owocowy, piwo, mrożona kawa, mocna herbata)
- b) Zapraszam cię na *dobrą herbatę*.
Zapraszam cię na (ciemne piwo, woda mineralna, sok pomidorowy, czarna kawa)

Ćwiczenie 8

Ta pani ma wysokiego męża.

Czy znasz tę panią?

1. Ten pan czyta angielską książkę. Czy znasz ?
2. To dziecko śpiewa. Czy znasz ?
3. Ta książka jest bardzo dobra. Czy znasz ?
4. Tamta gazeta jest stara. Czy czytasz ?
5. Tamten dom jest brzydki. Czy widzisz ?
6. Tamto dziecko ma pióro. Czy widzisz ?
7. Ten samochód jest szybki. Czy widzisz ?
8. Ta pani śpiewa piosenkę. Czy znasz ?
9. To zadanie jest trudne. Czy masz ?
10. Janek wie wszystko. Czy Janek wie ?

Ćwiczenie 9

Ten pan ma dziecko.

Ta pani ma dziecko.

Oni mają dziecko.

1. Kasia ma psa. Zosia ma psa. mają psa.
2. Mama czyta gazetę. Tato
czyta gazetę. czytają gazetę.
3. Ja mam samochód.
Ty masz samochód.
4. Student zna profesora.
Studentka zna profesora.
5. On śpiewa piosenkę.
Ja też śpiewam piosenkę.
6. Dziewczynka czyta zadanie
domowe. Chłopiec czyta
zadanie domowe.
7. Ona lubi koniak i ty
lubisz koniak.

Ćwiczenie 10

Ask questions using the correct form of the pronouns

jak? jaka? jakie?

Mama zna przystojnego pana. Jakiego pana zna mama?

1. Kasia czyta dobrą powieść. ?
2. Piotr ma nowe dobre pióro. ?
3. Tato śpiewa starą piosenkę. ?
4. Dziewczynka widzi małe
dziecko. ?
5. Chłopiec ma mały pokój. ?
6. Ten pan widzi czarnego psa. ?
7. Kolega czyta dzisiejszą
gazetę. ?
8. Student czyta długi referat. ?
9. Adam ma brzydki ołówek. ?
10. Mama ma małego kotka. ?

Ćwiczenie 11

Który ołówek masz? Ten?

Tak, ten.

Nie, tamten.

1. Który pan czyta książkę, ten?
2. Które dziecko ma psa, to?
3. Która dziewczynka jest
grzeczna, ta?
4. Który student jest
inteligentny, ten?
5. Które krzesło jest
wygodne, to?
6. Która studentka ma na imię
Zosia, ta?

Ćwiczenie 12

*Którą książkę czyta ten
pan, tę?*

Tak, tę.

Nie, tamtą.

1. Którego pana zna moja
mama, tego?
2. Którego psa widzisz, tego?
3. Które pióro ma ten pan,
to nowe?
4. Którą studentkę zna Piotr,
tę ładną?
5. Które czasopismo czyta
Krystyna, to?

3 LEKCJA TRZECIA

Szukamy okularów

Ojciec już godzinę szuka okularów. On potrzebuje okularów do czytania. Wszyscy ich szukają. Szuka mama, Piotr i Kasia. Piotr szuka też magnetofonu. On chce posłuchać nowego nagrania Urszuli Dudziak. Kasia spieszy się do szkoły i szuka długopisu. Nigdzie nie może go znaleźć, a bez długopisu nie może iść do szkoły. Biedna mama nie szuka niczego, ale widzi, że okulary ojciec ma na nosie, a magnetofon Piotra stoi obok szafy. Mama ciągle nie może znaleźć długopisu Kasi, bo Kasia ma go w kieszeni.

1. Kto szuka okularów?
2. Czego szuka ojciec?
3. Czy wszyscy szukają okularów?
4. Czego szuka Piotr?
5. Czego on chce posłuchać?
6. Dokąd Kasia się spieszy?
7. Czy ona szuka długopisu?
8. Bez czego Kasia nie może iść do szkoły?
9. Co widzi mama?
10. Dlaczego mama nie może znaleźć długopisu Kasi?

Rozmowa

- Tato: Irenko, gdzie są moje okulary?
Irena: Jaki ty jesteś roztargniony! Nigdy nie pamiętasz, gdzie je kładziesz.
Piotr: Mamo, nie mogę znaleźć magnetofonu, szukam go już bardzo długo.
Irena: Ojej, przecież nie mogę pamiętać, gdzie kładziecie rzeczy. Tadeusz, ty masz okulary na nosie!
Tato: Och, dziękuję ci, moja kochana!
Irena: Piotrek, widzę, że twój magnetofon stoi obok szafy. Dlaczego jesteś nieporządny i nie dbasz o niego?
Piotr: Mamo, spiesz się teraz, czy mogę go tam zostawić?
Irena: Dobrze.

Rozmowa II

Mama: Kasiu, co robisz?

Kasia: Szukam długopisu.

Mama: Ty też czegoś szukasz? Wy wszyscy od rana...

Kasia: Już w porządku, mamgo. Mam go!

Mama: Dobrze, że ty radzisz sobie sama!

Kogo szukasz?

Szukam — [znajomego pana
mojego profesora
tego studenta

Szukam — [znajomej pani
mojej mamy
tej dziewczyny

Szukam — [znajomego dziecka
mojego dziecka
tego dziecka

Czego szukasz?

Szukam — [starego długopisu
mojego magnetofonu
tego zegarka

Szukam — [starej książki
mojej powieści
tej gazety

Szukam — [starego pióra
mojego lustra
tego czasopisma

Szukam okularów

Kogo słuchasz?

Słucham — [mojego ojca
tego chłopca

Słucham — [mojej siostry
tej lektorki

Słucham — [mojego dziecka
tego dziecka

Czego słuchasz?

Słucham — [małego radia
nowego magnetofonu
nowoczesnej muzyki

GENITIVE SING. of NOUNS
kogo? czego?

Masc.		Fem.	Neuter
animate	nonanimate		
-a	-u -a	-i -y	-a

Exceptions: *kolegi*
mężczyzny

ACCUSATIVE

GENITIVE

Widzę **tego** pana.
Widzę **młodego** studenta.
Mam **małego** psa.

Szukam **tego** pana.
Słucham **młodego** studenta.
Szukam **małego** psa.

MASC. ANIMATE

ACC. SING. = GEN. SING.

GENITIVE SING. of ADJECTIVES, POSSESSIVE,
DEMONSTRATIVE PRONOUNS
jakiego? jakiej? czyjego? czyjej? którego? której?

Masc.	Neuter	Fem.
-ego		-ej

PERSONAL PRONOUNS SINGULAR

Nom.	Gen.	Acc.
ja	mnie	mnie
ty	ciebie	ciebie, cię
on	jego, go, niego	jego, go, niego
ono	jego, go, niego	je, nie
ona	jej, niej	ją, nią

PERSONAL PRONOUNS PLURAL

Nom.	Gen.	Acc.
my	nas	nas
wy	was	was
oni	ich, nich	ich, nich
one	ich, nich	je, nie

ACCUSATIVE	GENITIVE
Czy jest świeży chleb ? On ma kolorowy długopis .	Nie, nie ma świeżego chleba . Nie, on nie ma kolorowego długopisu .
Pan Jarecki ma czas . Czy znasz tego pana ? Czy Zosia ma psa ? Czy lubisz mocną herbatę ? Adam zna tę panią . Czy pani Maria ma małe dziecko ? Mój pies lubi mięso .	Nie, on nie ma czasu . Nie, nie znam tego pana . Nie, ona nie ma psa . Nie, nie lubię mocnej herbaty . Nie, Adam nie zna tej pani . Nie, ona nie ma małego dziecka . Nie, mój pies nie lubi mięsa .

CONJUGATION -ę, -esz			
móc (g : ż)		iść (d : dź)	
Sing.	Pl.	Sing.	Pl.
1. mogę	możemy	idę	idziemy
2. możesz	 możecie	 idziesz	 idziecie
3. może	 mogą	 idzie	 idą
móc + Infinitive chcieć			
Czy Kasia może iść do kina? Piotr ma czas i może słuchać muzyki. Piotr chce mieć nowe nagranie Urszuli Dudziak. Kasia chce iść do szkoły, ale nie może, bo nie ma długopisu.			

Na co?		
Iść na	wykład	Iść na + Acc.
	uniwersytet	
	lektorat	
	zakupy imieniny	
Dokąd? Do kogo?		
Iść do	babci	Iść do + Gen.
	sklepu	
	miasta	
	domu	
	teatru	

Ćwiczenie 1

To jest ołówek (mama)
To jest ołówek *mamy*.

- Tam stoi samochód (ten pan)
- Kasia czyta książkę (Krysią)
- Ta dziewczynka ma długopis (koleżanka)
- To jest fotel (mój mąż)
- Okulary (ojciec) są na nosie.
- Magnetofon (Piotr) stoi obok szafy.
- Ten pan widzi (twój pies)
- Czy znasz dziecko (pani Zosia)

Ćwiczenie 2

Czy masz czerwony zeszyt? a) Tak, mam *czerwony zeszyt*.
b) Nie, nie mam *czerwonego zeszytu*.

- Czy widzisz ten niski dom? a)
b)
- Czy Stefan zna tego milego pana? a)
b)
- Czy kupujesz tę ciemną bluzkę? a)
b)
- Czy masz czas? a)
b)
- Czy mama ma dużą kuchnię? a)
b)
- Masz zadanie domowe? a)
b)
- Czy oni mają duże mieszkanie? a)
b)

Ćwiczenie 3

- a) Make general questions. b) Ask questions using the interrogative pronouns *kogo? czego?*

1. Kasia nie lubi słuchać głośnej muzyki. a)
b)
2. Niegrzeczne dziecko nie słucha mamy. a)
b)
3. Ten pan nie ma psa. a)
b)
4. Paweł nie ma dobrego magnetofonu. a)
b)
5. Tato nie widzi okularów. a)
b)
6. Nasz pies nie lubi tego małego kota. a)
b)
7. On nie ma w domu kolorowego telewizora. a)
b)
8. Ten student nie lubi profesora Malińskiego. a)
b)
9. Mała dziewczynka nie czyta książki. a)
b)
10. Nie widzimy naszej lektorki. a)
b)

Ćwiczenie 4

Piotr szuka (radio) Piotr szuka *radia*.

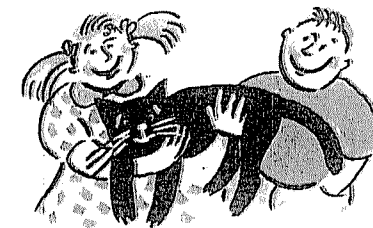
1. Jacek słucha (muzyka)
2. Dobry student słucha (mądry profesor)
3. Janku, czy szukasz ? (dobre krzesło)

4. Mama szuka (parasol)
5. Tato używa (długopis Kasi)
6. Andrzej nie lubi używać (ołówki)
7. Mój mąż (ja) nie słucha.
8. Dobra żona słucha (mąż)
9. Twoja dziewczyna nie używa (puder)

Ćwiczenie 5

Lektorka ma podręcznik do języka polskiego. a) To *jej* podręcznik.
b) To jest podręcznik *lektorki*.

1. Adam ma czarnego psa. a)
b)
2. Kasia ma brata. a)
b)
3. Krystyna ma dobrego kolegę. a)
b)
4. Piotr i Andrzej mają wspaniałą gitarę. a)
b)
5. Sekretarka ma duże biurko. a)
b)
6. Dziecko ma nową zabawkę. a)
b)
7. Siostra i brat mają czarnego kota. a)
b)
8. Mama ma radio. a)
b)
9. Pan Malinowski ma piękną żonę. a)
b)

Ćwiczenie 6

Czy jest pan Kowalski?

- a) Nie, nie ma pana Kowalskiego.
b) Nie, nie ma.

1. Czy jest chleb? a)
b)
2. Jest obiad? a)
b)
3. Czy jest interesująca gazeta? a)
b)
4. Jest nowe czasopismo? a)
b)
5. Czy jest tutaj dobry słownik? a)
b)
6. Czy jest ojciec? a)
b)
7. Czy tam jest uniwersytet? a)
b)
8. Czy jest dżem truskawkowy? a)
b)
9. Czy jest mama? a)
b)
10. Czy twoja siostra tu jest? a)
b)

Ćwiczenie 7

Kasia mieszka u . . . (mama)

- a) Kasia mieszka u *mamy*.
b) U *kogo* mieszka Kasia?

1. Profesor mieszka u a)
(siostra) b)
2. Adam Malewski mieszka a)
u (pani Ania) b)

3. Stara kobieta mieszka a)
u (dobra córka) b)
4. Mój nauczyciel mieszka a)
u (tamten pan) b)
5. Córka mieszka u (ja) a)
b)

Ćwiczenie 8

Adam *idzie* do domu.Adam *chce iść* do domu.

1. Kobieta idzie do kina.
2. Mama czyta dobrą książkę.
3. Kasia ma przytulny pokój.
4. Czy idziecie do sklepu?
5. Student mieszka we Wrocławiu.
6. Krystyna słucha radia.
7. Mama kupuje sukienkę.

Ćwiczenie 9

Dokąd ona idzie?
Do kogo ona idzie?

Ona idzie do szkoły
Ona idzie do koleżanki.

1. ?	Ta pani idzie do sklepu.
2. ?	Profesor idzie do domu.
3. ?	Idziemy do ciebie.
4. ?	Mama i tato idą do kina.
5. ?	Koledzy idą do niego.
6. ?	Student idzie na uniwersytet.

Ćwiczenie 10

Use the words *nigdy, nigdzie*.

- Ojciec szuka okularów, ale nie może ich znaleźć.
- Mama nie widzi długopisu Kasi.
- Piotr nie może znaleźć magnetofonu.
- Tato jest roztargniony i nie pamięta, gdzie kładzie książkę.
- Pan Jarecki nie słucha nowoczesnej muzyki.
- nie pamiętam, kiedy są Kasi urodziny.
- Wszyscy szukają małego kota, ale go nie ma.

4 LEKCJA CZWARTA

narzędzik kim? czym?

Kto kim jest?

Kasia i Piotr to rodzeństwo. Kasia jest siostrą Piotra, a Piotr bratem Kasi. Kasia jest córką państwa Jareckich, a Piotr ich synem. Pan Jarecki jest inżynierem, Piotr studentem, a Kasia uczennicą. Nauczycielka mówi, że Kasia jest bardzo dobrą uczennicą. Szef pana Jareckiego twierdzi, że jest on zdolnym, ale upartym pracownikiem. Pani Jarecka jest spokojną i bardzo cierpliwą osobą. Ponadto jest dobrą panią domu i doskonałą kucharką. Między innymi dlatego wszyscy ją kochają.

1. Kto jest rodzeństwem?
2. Kim jest Kasia dla Piotra?
3. Kim jest Piotr dla Kasi?
4. Czyją córką jest Kasia?
5. Kim jest pan Jarecki, kim Kasia, a kim Piotr?
6. Jaką uczennicą jest Kasia?
7. Jakim pracownikiem jest tato?
8. Jaka jest pani Jarecka?

Rozmowa I

- Mama: Kasiu, dokąd teraz idziesz?
 Kasia: Do mojej koleżanki. Do Zosi Sakowicz.
 Mama: Chcesz iść piechotą?
 Kasia: Nie, to chyba za daleko. Chcę pojechać tramwajem albo autobusem. Sama nie wiem, czym.
 Mama: Chyba autobusem.
 Kasia: Tak mamusia myśli? No dobrze, ale proszę mi dać bilet, bo nie mam.
 Mama: Proszę. Tylko uważaj na siebie i prędko wracaj.
 Kasia: Dobrze, dobrze. Pa!
 Mama: Pa!

Rozmowa II

- Krystyna: Cześć! Co słychać?
 Jola: Cześć. Dziękuję. A co u ciebie?
 Krystyna: Wspaniale! Wszystko mi się podoba i jestem bardzo zadowolona.
 Jola: Co się dzieje, że nie narzekasz? Chyba jesteś zakochana?
 Krystyna: Zakochana? E, chyba nie. On jest po prostu bardzo miły i przystojny.
 Jola: Kto?!
 Krystyna: Jak to: kto? Piotr!
 Jola: Ale ja nic nie wiem! Kto to jest? Kim on jest? Jak wygląda?
 Krystyna: Powoli! Piotr jest studentem. Jest przystojnym wysokim blondynem, ma piękne piwne oczy i śliczny nos.
 Jola: No, no. To świetnie. A czym się interesuje? Nie pytam: kim, bo już wiem – tobą.

- Krystyna: Chciałabym. O ile wiem, Piotr interesuje się nowoczesną muzyką, sportem i górami. A co z twoim Zbyszkiem?
 Jola: Dziękuję, wszystko po staremu. Może spotkamy się wszyscy razem?
 Krystyna: To doskonały pomysł. Może zadzwonisz do mnie później?
 Jola: Dobrze. A teraz muszę już iść. Cześć!
 Krystyna: Cześć. Czekam na twój telefon.

NOMINATIVE	INSTRUMENTAL
Kto to jest?	Kim jest?
Piotr to student. Pan Jarecki to inżynier. Kasia to uczennica. Pani Jarecka to cierpliwa osoba. Zosia to dziecko.	Piotr jest studentem. Pan Jarecki jest inżynierem. Kasia jest uczennicą. Pani Jarecka jest cierpliwą osobą. Zosia jest dzieckiem.
Piotr jedzie na uczelnię tramwajem albo autobusem. Kasia lubi pisać czarnym piórem, a nie lubi białym długopisem. Małe dziecko bawi się lalką i samochodzikiem. Pan Jarecki rysuje schemat dobrym ołówkiem. Samochód jedzie ulicą, a ludzie idą chodnikiem.	

Nazwy narodowości	
Grecja:	Greki – Greczynka
Polska:	Polak – Polka
Anglia:	Anglik – Angielka
Francja:	Francuz – Francuzka
Korea:	Koreańczyk – Koreańska
Włochy:	Włoch – Włoszka
Rosja:	Rosjanin – Rosjanka
Niemcy:	Niemiec – Niemka
Hiszpania:	Hiszpan – Hiszpanka
Chiny:	Chińczyk – Chinka
Ameryka:	Amerykanin – Amerykanka
Dania:	Duńczyk – Dunka
Mirosław to Polak.	On jest Polakiem.
Kasia to Polka.	Ona jest Polką.
Iwan to Rosjanin.	On jest Rosjaninem.
Natasza to Rosjanka.	Ona jest Rosjanką.
Steven to Anglik.	On jest Anglikiem.
Diana to Angielka.	Ona jest Angielką.
Walter to Niemiec.	On jest Niemcem.
Rita to Niemka.	Ona jest Niemką.

INSTRUMENTAL SING. of NOUNS kim? czym?			INSTRUMENTAL PL. of NOUNS kim? czym?		
Masc.	Neuter	Fem.	Masc.	Fem.	Neuter
-em		-ą	-ami (-mi)		
Exceptions: <i>mężczyznę</i> <i>kolegą</i>					

Nazwy zawodów:	
lekarz – lekarka	robotnik – robotnica
nauczyciel – nauczycielka	inżynier
aktor – aktorka	szewc
sprzedawca – sprzedawczyni	kierowca
pisarz – pisarka	rolnik
fryzjer – fryzjerka	

INSTRUMENTAL of ADJECTIVES, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE, INTERROGATIVE PRONOUNS					
SINGULAR jakim? jaką? którym? którą? czym? czym?			PLURAL jakimi? którymi? czyimi?		
Masc.	Neuter	Fem.	Masc.	Neuter	Fem.
-ym		-ą		-ymi	
-im				-imi	

INSTRUMENTAL of PERSONAL PRONOUNS			
SINGULAR		PLURAL	
Nom.	Instr.	Nom.	Instr.
ja	mną	my	nami
ty	tobą	wy	wami
on } ono } ona }	nim nią	oni } one }	nimi

Ćwiczenie 1

Lubię latać (samolot)
Lubię latać *samolotem*.

- Tato Kasi często jeździ (autobus)
- Ludzie nie lubią jeździć (tramwaje)
- Piotr chodzi na uczelni (piechota)
- Minister jeździ do pracy (samochód)
- Na dziesiąte piętro ludzie jadą (windę)
- Małe dzieci nie chcą lecieć (samolot)
- Państwo Jareccy pojadą na wakacje (pociąg)

Ćwiczenie 2

Idziemy bardzo (długa droga)

Idziemy bardzo *długą drogą.*

1. Profesor często pisze (czarny długopis)
2. Nauczyciel idzie do pracy (główna ulica)
3. Kasia maluje (kolorowe farby)
4. Mama smaruje chleb (świeże masło)
5. Malarz maluje okno (biała farba)
6. Dziewczyna kroi jarzyny (ostry nóż)
7. Czy znasz tę studentkę z ? (długie włosy)
8. Ci państwo nie lubią jeździć (szybkie pociągi)
9. Profesor rozmawia z (najlepsi studenci)
10. Małe dziecko je drugie danie (widelec i nóż)

Ćwiczenie 3

Ten pan to lekarz.

- a) *Kim jest ten pan?*
b) *Ten pan jest lekarzem.*

1. Pani Maria to nauczycielka. a)
b)
2. Kasia to dobra uczennica. a)
b)
3. Ten pan to znany pisarz. a)
b)
4. Piotr to elegancki młody człowiek. a)
b)
5. Pani Jarecka to żona pana Jareckiego. a)
b)
6. Pan Andrzej to inżynier. a)
b)
7. Zosia to koleżanka Kasi. a)
b)

Ćwiczenie 4

Pan Jarecki to inżynier.

Pan Jarecki jest *inżynierem.*

1. Ojciec Zosi Sakowicz to lekarz.

2. Pani Ewa to lekarka.
3. Mój wuj to kierowca.
4. Dziadek Basi to aktor.
5. Ten pan to robotnik.
6. Moja znajoma to sprzedawczyni.
7. Ta piękna dziewczyna to modelka.
8. Pan Adam to szewc.
9. Maria Kuncewiczowa to pisarka.
10. Ela to fryzjerka.
11. Ten miły pan to robotnik.
12. Pan Wiśniewski to sprzedawca.

Ćwiczenie 5

Kim chce zostać Kasia? (pielęgniarka)
Kasia chce zostać *pielęgniarką.*

1. Kim chce zostać Andrzej? (dziennikarz)
2. Kim chce zostać mała Ania? (pielęgniarka)
3. Kim chce zostać twoja córka? (aktorka)
4. Kim chce zostać twój syn? (tłumacz)
5. Kim chciałaby zostać pani wnuczka? (tancerka)
6. Kim chciałby zostać Kazimierz? (sportowiec)
7. Kim chciałby zostać Janek? (strażak)
8. Kim chciałby zostać Olek? (kierowca)
9. Kim chciałaby zostać Marysia? (lekarka)

Ćwiczenie 6

Włoch, Niemiec, Angielka, Chińczyk, Polka, Grek, Dunka, Polak, Włoszka

1. Antonio jest i dobrze robi pizzę.
2. Mary, która jest , robi doskonałą herbatę.
3. Wolfgang jest i lubi pić piwo z pianką.
4. Li jest i nie lubi ryżu.
5. Bogusia jest i mieszka w Warszawie.
6. Maria jest z Wenecji.
7. Zorba jest z Aten.
8. Ina jest i pracuje w firmie „Lego”.
9. Krzysztof jest i lubi jeść bigos.

Ćwiczenie 7

Answer the questions using the correct form of nouns given in brackets.

1. Czym Kasia lubi rysować? (ołówek)
2. Czym chętnie pisze mama? (długopis)
3. Czym malarz maluje obrazy? (farby)
4. Czym bawi się małe dziecko? (lalki)
5. Czym jedzie ta pani? (samochód)
6. Czym pani Jarecka kroi chleb? (nóż)

Ćwiczenie 8

Make questions using the question words: *którym? jakim? którą? jaką? którymi? jakimi? jak?*

1. Jadę tramwajem nr 5.

2. Jadę bardzo szybkim samochodem.
3. Kasia lubi rysować kolorowymi kredkami.
4. Lekarz czuje się dziś bardzo źle.
5. Młodzi chłopcy chcą być dobrymi piłkarzami.
6. Młode kobiety będą dobrymi żonami.
7. Dziecko chce się bawić tamtymi zabawkami.
8. Lektor rozmawiał z tymi pięknymi paniami.
9. Musimy jechać tą taksówką.
10. Oni muszą jechać autobusem „A”.

Ćwiczenie 9

**Czym tato lubi jeździć? (autobus)
Tato lubi jeździć *autobusem*. Tato lubi *nim* jeździć.**

1. Z kim Krystyna je obiad? (Piotr)
2. Z kim mama idzie na spacer? (dzieci)
3. Z kim pójdziesz na Sylwestra? (żona)
4. Z kim nauczycielka pojedzie na wycieczkę? (wy)
5. Z kim nasi znajomi spędzą urlop? (my)
6. Z kim jest ci najlepiej? (ty)
7. Z kim ożeni się ten przystojny mężczyzna? (ja)

5 LEKCJA PIĄTA

Zwykły dzień

Jest wpół do siódmej. Dzwoni budzik i budzi mamę. Mama wstaje i robi dla wszystkich śniadanie. O siódmej wstaje tato, myje się i goli. Pije szybko szklankę mleka i idzie do pracy. On zaczyna pracę o ósmej. Kasia też wstaje o siódmej, myje się bardzo szybko i idzie do kuchni. Tam je jajko na miękko i pije kakao. Kasia bardzo lubi kakao. Piotr wstaje dopiero o ósmej. Jego lektorat zaczyna się o dziewiątej, ale Piotrek i tak nie może zdążyć i śniadanie je po drodze do tramwaju.

Kiedy wszyscy wychodzą, mama sprząta mieszkanie, idzie po zakupy, a potem gotuje obiad. Pierwsza wraca Kasia. Ona jest w domu o wpół do drugiej, o wpół do czwartej przychodzi tato. Piotr jest w domu o czwartej. Cała rodzina je obiad, potem dzieci zmywają, a mama odpoczywa. Kolację robi tato i Kasia. Później rodzice oglądają telewizję, Piotr pisze referat, a Kasia myje się i o dziewiątej idzie spać.

1. O której budzik budzi mamę?
2. Kto wstaje o wpół do siódmej rano?
3. Czy tato zaczyna pracę o siódmej?
4. Co Kasia je na śniadanie?
5. O której wstaje Piotr?
6. O której zaczyna się lektorat?
7. Co robi mama, kiedy wszyscy wychodzą?
8. Kto wraca pierwszy do domu?
9. O której przychodzi Kasia, a o której tato?
10. Czy Piotr jest już w domu o trzeciej?
11. Kto zmywa naczynia?
12. Kto robi kolację?
13. Co potem robią rodzice?
14. O której Kasia idzie spać?

Rozmowa I

- Piotr: Mamo, czy jest już wpół do dziewiątej?
 Mama: Już jest dziewiąta, znowu się spóźnisz.
 Piotr: Nie, dzisiaj nie, bo pierwszy wykład jest odwołany, a lektorat mam dopiero o jedenastej.
 Mama: O której wrócisz do domu?
 Piotr: O piątą. Ale po południu chcę iść na wykład profesora Dobrzyckiego.
 Mama: Co to za wykład?
 Piotr: To wykład z historii Francji.

Rozmowa II

- Kasia: Mamusiu, już jestem. Co jest dzisiaj na obiad?
 Mama: Zupa grzybowa, pierogi i kompot śliwkowy.
 Kasia: O, same pyszności. Mam wielką ochotę na pierogi. Piotr chyba też.
 Mama: A czy masz ochotę zmywać naczynia, bo tatuś i ja chcemy dzisiaj po obiedzie iść do sklepu na zakupy.
 Kasia: Nie cierpię zmywania, mamo. Piotrek może zmywać, a ja będę wycierać.
 Mama: Dobrze. Ja chcę tylko mieć czyste naczynia.

CARDINAL NUMERALS		ORDINAL NUMERALS		
		Masc.	Fem.	Neuter
1	jeden	pierwszy	-a	-e
2	dwa	drugi	-a	-e
3	trzy	trzeci	-a	-e
4	cztery	czwarty	-a	-e
5	pięć	piąty	-a	-e
6	sześć	szósty	-a	-e
7	siedem	siódmy	-a	-e
8	osiem	ósmy	-a	-e
9	dziewięć	dziewiąty	-a	-e
10	dziesięć	dziesiąty	-a	-e
11	jedenaste	jedenasty	-a	-e
12	dwanaście	dwunasty	-a	-e

Która jest godzina?

- Teraz jest pierwsza
 druga
 wpół do pierwszej
 wpół do drugiej

O której (godzinie)?

- o pierwszej
 o drugiej
 o piątej
 o wpół do trzeciej
 o wpół do dziewiątej

Od której (godziny)?

- od piątej
 od siódmej
 od wpół do jedenastej
 od wpół do drugiej

Do której (godziny)?

- do szóstej
 do dwunastej
 do wpół do dziesiątej

Kiedy?

- rano, przed południem, w południe, po południu,
 wieczorem, w nocy
 potem, później, po chwili

Który?

- pierwszy, drugi, trzeci
 ten, tamten, ten czarny

Jaki?

- duży, mały, wysoki
 nowy, przystojny

- I
 – Ktoś śpiewa.
 – Kto?
 – Nie wiem.

- II
 – Czy masz coś do picia?
 – Co?
 – Coś zimnego.

CONJUGATION -ę, -esz			
myć się			
Singular		Plural	
1. myję się 2. myjesz się 3. myje się		myjemy się myjecie się myją się	
czesać się s : sz		wstawać	
Sing.	Pl.	Sing.	Pl.
czeszę się czeszesz się czesze się	czeszą się czeszecie się czeszą się	wstaję wstajesz wstaje	wstajemy wstajecie wstają
Mama myje się pierwsza. Kasia czesze się sama. Tato budzi się o siódmej.		Mama myje Kasię. Fryzjerka czesze panią. Mama budzi Piotra o ósmej.	

myć
czesać
budzić

+ Acc. of Nouns

CONJUGATION -em, -esz	
jeść	
Singular	Plural
1. jem 2. jesz 3. je	jemy jecie jedzą

Ćwiczenie 1

To jest lekcja nr 5. To jest piąta lekcja.

- To jest sala nr 2.
- Kasia pisze ćwiczenie nr 4.
- To jest mieszkanie nr 8.
- Tam jest dom nr 6.
- To jest zadanie nr 4.
- Student czyta zadanie nr 12.

Ćwiczenie 2

Proszę o (książka) Proszę o książkę.

- Proszę o (tamten sweter)
- Mama prosi o (mocna kawa)
- Nauczyciel prosi o (zielony długopis)
- Klient prosi o (kostka masła)
- O co mnie prosisz? O (ten słownik)
- Oni proszą o (gruba książka)
- Pies prosi o (mięso)
- Dziecko prosi o (słodka bułka)
- Tato prosi mamę o (stary zegarek)
- Mama prosi Kasię o (budzik)

Ćwiczenie 3

Piotr i Krystyna piją kawę. Oni piją kawę.
Krystyna i Ewa jedzą obiad. One jedzą obiad.

- Kasia i Zosia idą do szkoły.
- Adam i Krystyna piją wodę mineralną.
- Mama i Kasia budzą się rano.
- Pani i pan idą do teatru.
- Pies i kot piją mleko.
- Student i studentka uczą się polskiego.

Ćwiczenie 4

Która godzina?

6⁰⁰, 7³⁰, 5³⁰, 8⁰⁰, 9⁰⁰, 10³⁰, 12³⁰, 11⁰⁰, 4³⁰.

Ćwiczenie 5

Opisz zwykły dzień. (Describe your usual day.)

Ćwiczenie 6

1. Mama budzi się o (7⁰⁰)
2. Kasia wstaje o (7³⁰)
3. Tato idzie do pracy o (8⁰⁰)
4. Piotr zaczyna lektorat o (9⁰⁰)
5. Profesor pije zwykle kawę o (12⁰⁰)
6. Andrzej jest w domu o (12³⁰)
7. Mamy lektorat o (9³⁰)

Ćwiczenie 7

Do której pracuje tato Zosi? (14⁰⁰)
Tato Zosi pracuje do czternastej.

1. Do której jest lektorat? (10³⁰)
2. Do której śpi Kasia? (7³⁰)
3. Od której Piotr ma wykład? (12⁰⁰)
4. Od której jest film? (13³⁰)
5. Od której tato ma lektorat angielskiego? (11³⁰)
6. Do której się uczysz? (15³⁰)

Ćwiczenie 8

Make questions using the following interrogative words:
do której? od której? kiedy? o której?

1. Rano Zosia idzie do szkoły.
2. W południe mama robi obiad.

3. O piątej tato słucha radia.
4. Do jedenastej mamy wykład.
5. Po południu Krystyna ma wolny czas.
6. Od szóstej mamy lektorat.
7. Wieczorem ten chłopiec czyta gazetę.
8. O drugiej mama pije kawę.
9. O wpół do trzeciej tato kończy pracę.
10. W nocy wszyscy śpią.

Ćwiczenie 9

Read aloud and do the following addition problems.

$5 + 2 = 7$

$6 + 5 =$

$7 + 2 = 9$

$1 + 9 =$

$3 + 3 = 6$

$6 + 3 =$

$5 + 7 = 12$

$8 + 4 =$

$3 + 7 = 10$

$3 + 5 =$

Ćwiczenie 10

Read aloud and do the following subtraction problems.

$7 - 5 = 2$

$12 - 2 =$

$2 - 1 = 1$

$11 - 5 =$

$9 - 3 = 6$

$8 - 3 =$

$8 - 5 = 3$

$10 - 3 =$

Ćwiczenie 11

Use the pronouns *coś, ktoś*.

1. Krystyna ma ochotę na zimnego.
2. Mamo, czy jest dobrego na obiad?
3. Piotr słyszy, że śpiewa, ale nie wie, kto.
4. Kasia ma wolny czas i chce robić, ale nie wie, co.
5. Mój ojciec lubi jeść na śniadanie ciepłego.
6. Widzę, że pisze moim długopisem.
7. Czy idzie do sklepu po chleb?

Ćwiczenie 12

Jak długo Kasia czyta książkę? (cały wieczór)
Kasia czyta książkę *cały wieczór*.

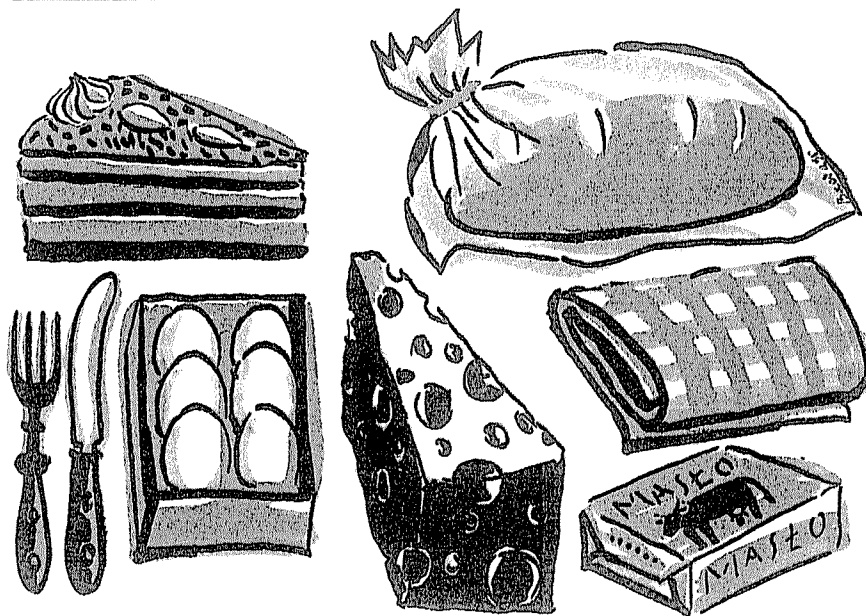
1. Jak długo trwa lektorat języka angielskiego? (9⁰⁰–11⁰⁰)
.....
2. Jak długo tato naprawia żelazko? (cały tydzień)
.....
3. Jak długo Piotr ćwiczy dzisiaj na gitarze? (całe przedpołudnie)
.....
4. Jak długo Krystyna się czesze? (6⁰⁰–7⁰⁰)
.....
5. Jak długo Antek robi herbatę? (chwila)
.....
6. Jak długo jedzie pociąg z Wrocławia do Opola? (godzina)
.....
7. Jak długo trwa dziennik telewizyjny? (około pół godziny)
.....
8. Jak długo Basia i Zosia jedzą kolację? (kwadrans)
.....
9. Jak długo Ania jest w szkole? (8⁰⁰–14⁰⁰)
.....
10. Jak długo Zbyszek uczy się wiersza? (cały dzień)
.....

6 LEKCJA SZÓSTA

Pakowanie

Państwo Jareccy wyjeżdżają jutro rano do Szklarskiej Poręby. W dużym pokoju mama pakuje walizkę. Na spód kładzie buty, na nie sweter i koszulę. Są tam też spodnie Piotra. Na górę kładzie koszulę nocną, mydło, ręcznik i pastę do zębów. Na wierzchu jest także sweter męża i sukienka Kasi. Tato pakuje torbę w małym pokoju. Bierze z szafy czysty ręcznik i też wkłada go do torby. W kuchni Kasia pakuje koszyk. W koszyku jest jedzenie – chleb w worku foliowym, masło, ser i jaja w pudełku oraz ciasto w kolorowym papierze. Kasia wkłada też do koszyka serwetkę, nóż i widelec.

1. Kiedy państwo Jareccy wyjeżdżają do Szklarskiej Poręby?
2. Gdzie mama pakuje walizkę?
3. Co mama wkłada do walizki?
4. Co jest na górze?
5. Co jest na spodzie?
6. Gdzie tato pakuje torbę?
7. Co jest w torbie?
8. Gdzie Kasia pakuje koszyk?
9. Co wkłada do koszyka?
10. W czym jest chleb?
11. A w czym są ser i jaja?
12. Co jeszcze Kasia wkłada do koszyka?

Rozmowa I

- Kasia: Mamo, gdzie jest mój sweter?
 Mama: W małym pokoju w szafie.
 Kasia: Gdzie mam go włożyć?
 Mama: Tu do walizki. W przedpokoju w szufladzie jest mój parasol. Przynieś go.
 Kasia: A po co parasol?
 Mama: Na wszelki wypadek.

Rozmowa II

- Piotr: Kasiu, dlaczego leżysz na podłodze?
 Kasia: Szukam guzika. Nie widzisz go?
 Piotr: Leży w kącie pokoju. O, tam.
 Mama: Tadeusz, jestem już bardzo zmęczona. Mam dość tego pakowania.
 Tato: Chcesz napić się kawy?
 Mama: Tak, chętnie. Pijemy w kuchni czy w pokoju?
 Tato: W kuchni, tam jest spokój.
 Mama: W tym domu nigdzie nie ma spokoju.

Gdzie ?

Mama pakuje walizkę w dużym pokoju.
 Piotr kupuje codziennie chleb w małym sklepie.
 Jesteśmy w domu.
 Mówimy o panu.
 Książka i zeszyt leżą na biurku.
 Jabłko leży na tamtym oknie.
 Kasia jest w szkole.
 W nocy jest bardzo ciemno.

NOMINATIVE	LOCATIVE
To jest duże miasto.	Mieszkam w dużym mieście.
To jest uniwersytet.	Profesor pracuje na uniwersytecie.
To jest teatr.	Piotr jest w teatrze.
To jest mężczyzna.	Ona mówi o mężczyźnie.
To jest kolega.	Tato mówi o koledze.
To jest stół.	Ołówek leży na stole.
To jest pokój.	Kasia jest w pokoju.

LOCATIVE SING. of NOUNS

o kim? o czym? w czym? na czym?

Masc.	Fem.	Neuter
-u	-i	-u
-e	-y	-e
	-e	

Exceptions: **dom – domu**
pan – panu
syn – synu

t : ć	miasto – w mieście kąt – w kącie uniwersytet – na uniwersytecie	g : dz	kolega – o koledze podłoga – na podłodze
r : rz	teatr – w teatrze piętro – na piętrze	k : c	książka – o książce biblioteka – w bibliotece
ł : l	krzesło – na krześle		

o w na przy	+ Locative
Exceptions: dom – domu pan – panu syn – synu	

LOCATIVE SING. of ADJECTIVES, ORDINAL NUMERALS, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE, INTERROGATIVE PRONOUNS		
o jakim? o jakiej? o którym? o której? o którym? o której? o czym? o czyjej?		
Masc.	Neuter	Fem.
	-ym -im	-ej

PERSONAL PRONOUNS			
Singular		Plural	
Nom.	Loc.	Nom.	Loc.
ja ty on ono ona	mnie tobie nim niej	my wy oni one	nas was nich

CARDINAL NUMERALS		ORDINAL NUMERALS		
		Masc.	Fem.	Neuter
13	trzynaście	trzynasty	-a	-e
14	czternaście	czternasty	-a	-e
15	piętnaście	piętnasty	-a	-e
16	szesnaście	szesnasty	-a	-e
17	siedemnaście	siedemnasty	-a	-e
18	osiemnaście	osiemnasty	-a	-e
19	dziewiętnaście	dziewiętnasty	-a	-e
20	dwadzieścia	dwudziesty	-a	-e

Która godzina?	pięć po pierwszej; piętnaście kwadrans } po pierwszej; dwadzieścia po pierwszej; dwadzieścia osiem po pierwszej
	za dwadzieścia pięć jedenasta za siedemnaście druga za kwadrans trzecia za pięć czwarta
Jak długo Ile	trwa ?
Ile	minut godzin dni tygodni miesięcy semestrów lat } trwa ?

Ćwiczenie 1

Pani Maria jest w (biblioteka)
Pani Maria jest w bibliotece.

- Cała rodzina jest w (dom)
- Mój chłopiec myśli o innej (dziewczyna)
- Tamta pani mieszka w (duże miasto)
- Ta dziewczyna studiuje na (uniwersytet)
- Piotr jest w (teatr)
- Krystyna i Jurek są w (kino)
- Ewa opowiada o (przystojny mężczyzna)
- Adam mówi o (ciekawa powieść)
- Dziecko jest w (mały pokój)
- Mama robi obiad w (kuchnia)
- Tamten pan jest w (tramwaj)

Ćwiczenie 2

Lampa stoi na (duży stół)
Lampa stoi na *dużym stole*.

1. Lustro wisi w (przedpokój)
2. Dywan leży na (drewniana podłoga)
3. Książka jest w (górną szufladę)
4. Fotel stoi w (kącie pokoju)
5. Krzesło stoi przy (stół)
6. Książka leży na (małe biurko)
7. Masło jest w (koszyk)
8. Sweter jest w (twoja szafa)
9. Ser jest w (pudełko)
10. Chleb jest w (worek plastikowy)

Ćwiczenie 3

Gdzie mieszka pan profesor? (Warszawa)
Pan profesor mieszka *w Warszawie*.

1. Gdzie mieszka inżynier Nowak? (Wrocław)
2. Gdzie leży małe dziecko? (łóżko)
3. O kim mówi Ania? (ty)
4. O czym opowiadasz? (tamta ciekawa książka)
5. Gdzie stoi samochód? (ulica)
6. O kim myśli młody chłopiec? (piękna dziewczyna)
7. Gdzie uczysz się polskiego? (uniwersytet)
8. Gdzie jemy obiad? (restauracja)
9. O kim rozmawiasz? (mój kolega)
10. Gdzie leży Polska? (Europa)

Ćwiczenie 4

1. Wykład zaczyna się o (9^{15}) , a kończy o (10^{45}) .
2. Jan wyjeżdża z Wrocławia o (21^{07}) .
3. Przerwa jest o (10^{00}) i trwa 20 minut.
4. Budzik dzwoni bardzo głośno o (6^{30}) .
5. Film zaczyna się o (20^{30}) i trwa dwie godziny.
6. Antoni idzie spać o (23^{50}) , a wstaje o (7^{00}) .
7. Ewa oddaje synka do przedszkola o (8^{00}) i odbiera go o (16^{00}) .

Ćwiczenie 5

O której pani myślisz? (ta miła) *O tej milej.*

1. O której książce mówi pan Adam? (tamta stara)
2. O której godzinie idziesz do domu? (9^{45})
3. W jakim pokoju mieszkasz? (duży i ładny)
4. W którym hotelu mieszkasz? (drugi w prawo)
5. O jakim mieszkaniu mówicie? (nowoczesne)
6. O której godzinie dzwoni budzik? (8^{45})
7. O którym profesorze mówicie? (Romanowski)
8. Na którym piętrze mieszkasz? (drugie)
9. Na której stronie jest lekcja trzecia? (osiemnasta)

Ćwiczenie 6

Jutro rano wyjeżdżasz do Szklarskiej Poręby.
Co wkładasz do torby?

Ćwiczenie 7

Make up a dialogue:

Mąż i żona pakują rzeczy do jednej torby.

Ćwiczenie 8

Choose the correct interrogative words: *o kim?* *o czym?*

- Mama opowiada o tamtym panu.
- Kasia myśli o zadaniu domowym.
- Mama i tato rozmawiają o wolnej sobocie.
- Piotr marzy o nowym magnetofonie.
- Mała Ania opowiada o babci.

Ćwiczenie 9

Ask questions using the correct gender of the following interrogative words:
o jakim? na jakim? w jakim? o którym? na którym? w którym?

- Maria myśli o nowym mieszkaniu.
- Zosia mówi o panu w starym płaszczu.
- Nauczyciel mówi o tym wielkim bohaterze.
- Mieszkamy na piątym piętrze.
- Oni mieszkają na ulicy Długiej.
- Parasol jest w górnej szufladzie.
- Dziecko siedzi na wygodnym krześle.
- Książka leży na małym biurku.
- Chłopak marzy o wolnym czasie.

Ćwiczenie 10

Myślę o (ty)

Myślę o tobie.

- Janek opowiada o (ona)
- Anna myśli o (my)

- Oni mówią o (wy)
- One marzą o (on)
- Mama myśli o (oni)

Ćwiczenie 11

Read aloud additions and do the following subtraction problems:

$11 + 2 = 13$

$19 + 1 = 20$

$17 + 2 = 19$

$13 + 5 = 18$

$12 + 1 = 13$

$20 - 5 =$

$18 - 8 =$

$15 - 1 =$

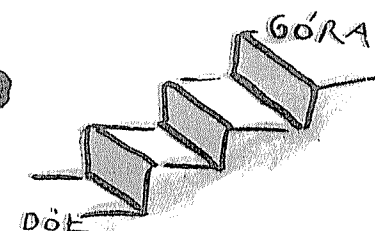
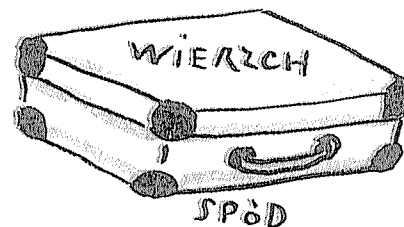
$17 - 6 =$

$16 - 8 =$

Ćwiczenie 12

Pani Jarecka kładzie sweter *na górę*.
On leży *na górze*.

- Piotr idzie na uniwersytet. On jest
- Krystyna jedzie na lektorat. Ona jest
- Babcia schodzi na dół. Ona mieszka
- Mama kładzie buty na spód walizki. One są
- Kasia daje sweter na wierzch szuflady. On leży

P POWTÓRZENIE (LEKCJE 1 – 6)

Ćwiczenie 1

Make questions to the following sentences:

1. Tamten pan czyta bardzo ciekawą powieść.
2. Na szafie leży duża torba mamy.
3. Koleżanka Kasi nazywa się Małgorzata Olsztyńska, a jej kolega – Bogdan Łęcki.
4. Jadzia i jej koleżanki czytają ciekawą książkę.
5. Piotr ma nagranie Urszuli Dudziak, a nie ma nagrania Ewy Demarczyk.
6. Tato ogląda telewizję w dużym pokoju, a mama w kuchni szuka dużej patelni.
7. Kiedy o 7⁰⁰ dzwoni budzik, wstaje mama, a o wpół do ósmej tato.
8. Na urodzinowe przyjęcie u babci państwo Jareccy zabierają tort, wino i prezenty.
9. Kasia szuka długopisu, bo bez niego nie może iść do szkoły.

Ćwiczenie 2

Use the correct words in the following sentences:

piosenka, godzina, mężczyzna, powieść, student, okulary, długopis, krzesło, szafa.

1. Mój znajomy jest wysoki i przystojny.
2. Małe dziecko lubi śpiewać wesołą
3. W rogu pokoju stoi biurko, obok krzesło, a na prawo
4. Kasia chętnie używa kolorowego ojca.
5. Piotr już czeka na koleżankę.
6. W wolną sobotę chcę czytać nową, ciekawą
7. W pokoju Piotra jest mało miejsca i stoi tam tylko jedno
8. Moja babcia mówi, że żaden nie lubi gotować.
9. Kiedy profesor nie ma, nie może czytać.

Ćwiczenie 3

Use the following verbs in given sentences:

uśmiechać się, myć się, szukać, nazywać się, spóźnić się, myć, śpiewać, wstawać, iść, uczyć się.

1. Rodzice lubią, kiedy ich dziecko dobrze
2. Codziennie rano o 9⁰⁰ mama po zakupy do sklepu spożywczego.
3. Pan Jarecki jest roztargniony i codziennie okularów.
4. Piotr bardzo lubi, kiedy jego dziewczyna do niego.
5. Profesor bardzo nie lubi, kiedy jego ulubiony student na lektorat.
6. Codziennie wieczorem mama ukochanego synka.
7. Nikt nie lubi o szóstej rano.
8. Tato i Piotr zawsze przy goleniu, ale mama tego nie lubi.
9. Ta wysoka dziewczyna Joanna, Piotr bardzo lubi to imię.
10. Mały syn naszego sąsiada nie lubi i codziennie wieczorem głośno krzyczy.

Ćwiczenie 4

Put the following pronouns into sentences:

mój, ich, mojej, twoim, moim, waszym, naszą, jego.

1. Czy znasz już koleżankę?
2. W górnej szufladzie jest czarny parasol.
3. Dlaczego nie chcesz słuchać nowej płyty? Czy nie masz czasu?
4. Piotr, w pokoju jest brudno.
5. Idziemy z koleżanką i bratem na western.
6. Znam Pawła i Bożenę, ale nie znam brata.
7. W mieszkaniu jest duży pokój, kuchnia, łazienka i przedpokój.
8. Jutro w pokoju powiesimy nową firankę, bo stara jest już dziurawa.

Ćwiczenie 5

Make the sentences from the words given in brackets.

1. (Ja) (widzieć, czarny pies)
2. Nie (my) (mieć, biały ptak)
3. Oni nie (znać, ta miła pani)
4. (My) (słuchać, mój mądry ojciec)
5. Ona nie (lubić) uczyć się
długo (język francuski)
6. (Ja) (lubić, tamten
sympatyczny student)
7. Czy (ty) ? (znać, ten człowiek)
8. Chętnie (ja) (słuchać, dobry kolega)
9. One nie (kupować, nowy kalendarz)
10. Tutaj nie (być, wygodne łóżko)

Ćwiczenie 6

Write the hours and read them aloud:

9⁰⁰, 11¹⁵, 12³⁰, 8⁵², 13⁴⁵, 17¹⁸, 20³⁵, 23⁴⁷, 24⁰⁰, 0¹⁵.

Ćwiczenie 7

Answer the questions:

1. O której wstajesz? (6⁵⁵)
2. O której jesz śniadanie? (7³⁰)
3. O której Kasia zaczyna lekcje? (8⁰⁰)
4. Do której trwa lektorat polskiego? (17¹⁵)
5. O której zaczyna się przedstawienie w teatrze? (19¹⁵)
6. Do której otwarty jest sklep spożywczy? (18⁰⁰)
7. O której odjeżdża pociąg do Warszawy? (4²³)
8. Od której do której jest obiad w stołówce studenckiej? (13⁰⁰–15³⁰)
9. Do której otwarta jest czytelnia w Bibliotece Uniwersyteckiej? (20⁴⁵)
10. Od której pracuje piekarz? (0³⁵)

Ćwiczenie 8

Put *na* or *do* into the following sentences:

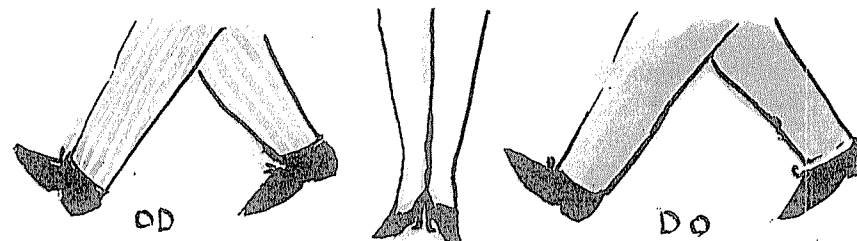
1. Wczesnie rano Piotr idzie uniwersytet.
2. Po śniadaniu mama idzie zakupy sklepu.
3. Znajomy student idzie o 15⁰⁰ wykład.
4. Po południu Kasia idzie lektorat angielskiego.
5. Ojciec wraca z pracy domu o 16⁰⁰.
6. Piotr i Krystyna idą wieczorem teatru.
7. Rodzice jadą miasta po sweter dla ojca i spódniczkę dla Kasi.
8. Po południu cała rodzina idzie babci imieniny.

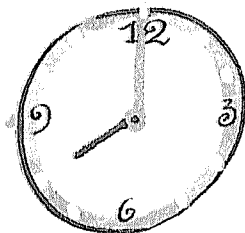
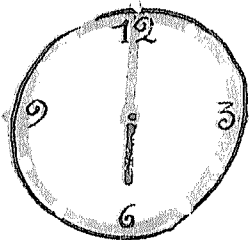
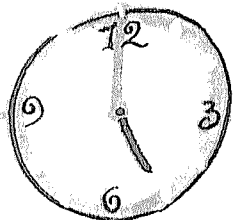
Ćwiczenie 9

Put the following prepositions into sentences:

w, na, przy, obok, u, o, do, od.

1. Cała rodzina jest domu.
2. Czarny parasol ojca leży szufladzie.
3. Kasia siedzi biurku i odrabia lekcje.
4. środku pokoju stoi stół, a krzesło.
5. Nasz profesor często opowiada dawnych czasach.
6. Mój przyjaciel mieszka ciotki.
7. Młoda studentka myśli przystojnym mężczyźnie.
8. Państwo Jareccy mieszkają ulicy Grunwaldzkiej.
9. Franek wraca późno kolegi.
10. Po lektoracie student i studentka wracają domu akademickiego.

Rozmowa I

- Andrzej: Cześć, Piotr! Gdzie tak pędzisz? Co u ciebie słyhać?
 Piotr: Cześć, Andrzej! Cieszę się, że cię widzę. Co u ciebie słyhać?
 Andrzej: To ja pytam, co u ciebie. Dokąd pędzisz?
 Piotr: Strasznie się spieszę na obiad, bo o 17⁰⁰ muszę być na próbie.
 Andrzej: Na jakiej próbie?
 Piotr: Gram na gitarze w zespole jazzowym, o 17⁰⁰ trochę ćwiczymy.
 Andrzej: A skąd teraz wracasz?
 Piotr: Wracam z basenu. Jestem bardzo zmęczony. Przepraszam, ale muszę już iść. Cześć!
 Andrzej: Cześć, Piotrek!

Rozmowa II

- Piotr: Dzień dobry, mam! Czy jest już obiad? Co jest na obiad?
 Spieszę się!
 Mama: Cześć, Piotr! Nie szalej! Obiad jest gotowy. Mamy dziś zupę ogórkową, rybę i frytki. Co wolisz na deser – galaretkę pomarańczową czy budyń czekoladowy?
 Piotr: Wolę budyń niż galaretkę. A co do picia?
 Mama: Herbata albo kompot agrestowy.
 Piotr: Wolę herbatę. Tylko mocną.

woleć niż + Acc.
 woleć od + Gen.

Mama woli mocną kawę niż herbatę.
 Piotr woli budyń niż galaretkę.

Nauczyciel woli dobrego ucznia od złego.
 Tato woli kino od teatru.

woleć + Infinitive + niż + Infinitive

Kasia woli bawić się niż sprzątać.
 Piotr woli grać na gitarze niż na wiolonczeli.

musieć + Infinitive

Piotr musi zdążyć na próbę.
 Kasia i Zosia muszą robić zadanie domowe.
 Mama musi gotować obiad.
 (Ty) musisz uczyć się polskiego.

Dlaczego Irena nie ma czasu?

Irena nie ma czasu, bo musi iść na lektorat.
 Irena nie ma czasu, dlatego że musi iść na lektorat.
 Irena nie ma czasu, ponieważ musi iść na lektorat.

Pani, która pije kawę, jest ładna.

Książka, którą czyta Jan, jest nudna. Acc. książka - a
 Dziewczyna, której szukasz, jest w bibliotece. Gen. dziewczyna - a
 Pokój, w którym mieszkamy, jest przytulny. Loc. mieszkanie - a

CARDINAL NUMERALS		ORDINAL NUMERALS		
		Masc.	Fem.	Neuter
10	dziesięć	dziesiąty	-a	-e
20	dwadzieścia	dwudziesty	-a	-e
30	trzydzieści	trzydziesty	-a	-e
40	czterdzieści	czterdziesty	-a	-e
50	pięćdziesiąt	pięćdziesiąty	-a	-e
60	sześćdziesiąt	sześćdziesiąty	-a	-e
70	siedemdziesiąt	siedemdziesiąty	-a	-e
80	osiemdziesiąt	osiemdziesiąty	-a	-e
90	dziewięćdziesiąt	dziewięćdziesiąty	-a	-e
100	sto	setny	-a	-e

Ćwiczenie 1

Teraz Kasia robi zadanie domowe.
Teraz Kasia *musi* robić zadanie domowe.

- Mama robi obiad.
- Cała rodzina szuka okularów.
- Piotr ma duży zeszyt.
- Tato czyta angielską książkę.
- Dziewczyna pije sok owocowy.
- Mama dba o całą rodzinę.
- Tutaj jest wysoki dom.
- Mama kupuje świeży chleb.
- Inżynier ma dużo czasu.
- Teraz jesteśmy w domu.

Ćwiczenie 2

Oni (musieć) czytać teraz powieść.
Oni *muszą* czytać teraz powieść.

- Czy (wy) iść teraz do kina?
- (Ja) pisać list do mamy.
- Kasia robić zadanie domowe.

- Czy (ty) wracać do domu?
- Adam być dzisiaj u ciebie.
- (My) być w domu jutro wieczorem.
- (Ty) znać język polski.
- Dlaczego (ty) czytać teraz gazetę?

* Ćwiczenie 3

Wolisz kawę, czy herbatę?

a) Wolę kawę *od* herbaty.

b) Wolę kawę *niż* herbatę.

- Mama woli psa, czy kota? a)
b)
- Czy Kasia woli czekoladę,
czy pomarańczę? a)
b)
- Wolicie słodką herbatę,
czy gorzką? a)
b)
- Czy oni wolą chleb, czy
ciasto? a)
b)
- Krzysztof woli ciemne piwo,
czy wodę mineralną? a)
b)
- Wolisz nowy ołówek, czy
stare pióro? a)
b)

* Ćwiczenie 4

Wolisz spać, czy uczyć się?

Wolę spać, *niż* uczyć się.

- Czy mama woli spać, czy robić obiad?
.....
- Wolisz myć naczynia, czy oglądać telewizję?
.....
- Tato woli uczyć się angielskiego, czy pisać list?
.....
- Czy Piotr woli grać na wiolonczeli, czy na gitarze?
.....
- Czy oni wolą pić mocną kawę, czy zimne piwo?
.....
- Czy wolisz być w Polsce, czy w Anglii?
.....

Ćwiczenie 5

Answer the questions:

1. Dlaczego uczysz się polskiego?
2. Dlaczego Jan nie lubi mleka?
3. Dlaczego małe dziecko płacze?
4. Dlaczego oni nie rozmawiają o tobie?
5. Dlaczego jesz chleb i ser?
6. Dlaczego jesteś zmęczony?

Ćwiczenie 6

Kasia studiuje (polonistyka)

Kasia studiuje *polonistykę*.

1. Ten pan studiuje (matematyka).
2. Mój syn studiuje (chemia).
3. Co studujesz? (medycyna).
4. Tamta pani studiuje (filozofia).
5. Staszek studiuje (mechanika).

Ćwiczenie 7

Piotr gra na gitarze.

Na czym on gra?

1. Kasia chce grać na fortepianie.
2. Kolega Piotra gra na wiolonczeli.
3. On gra na skrzypcach.
4. Stefan gra na flecie.

Ćwiczenie 8

Use the correct form of the pronouns: *który? która? które?*
 Męczyzna, widzisz, to mój kolega ze szkoły.
 Męczyzna, *którego* widzisz, to mój kolega ze szkoły.

1. Książka, czytamy, jest bardzo interesująca.
2. Pani, o mówimy, stoi tam daleko.
3. Dziewczyna, tu nie ma, jest w sali obok.
4. Czasopismo, o opowiadam, ma kolorowe zdjęcia.
5. Pokój, w mieszkamy, jest przytulny.
6. Biurko, na leży mój długopis, stoi w kącie pokoju.
7. Ulica, na mieszkam, jest daleko stąd.
8. Człowiek, ma dobrą żonę, jest szczęśliwy.
9. Pióro, ma Adam, jest nowe.
10. Kobieta, ciebie nie zna, jest nieszczęśliwa.

Ćwiczenie 9

Do the following addition and subtraction problems:

10 + 20 =	100 - 90 =
20 + 50 =	80 - 50 =
60 + 40 =	90 - 40 =
30 + 50 =	70 - 20 =

Ćwiczenie 10

Write a dialogue: *Spotkanie.*

Ćwiczenie 11

Do the following addition problems:

$15 + \dots = 31$

$12 + \dots = 47$

$18 + \dots = 96$

$31 + \dots = 52$

$71 + \dots = 99$

$3 + \dots = 82$

$9 + \dots = 36$

$7 + \dots = 27$

$11 + \dots = 77$

$1 + \dots = 100$

Ćwiczenie 12

Read aloud phone numbers:

48-22-17, 33-85-19, 42-33-15, 67-25-82, 48-87-76, 55-21-01

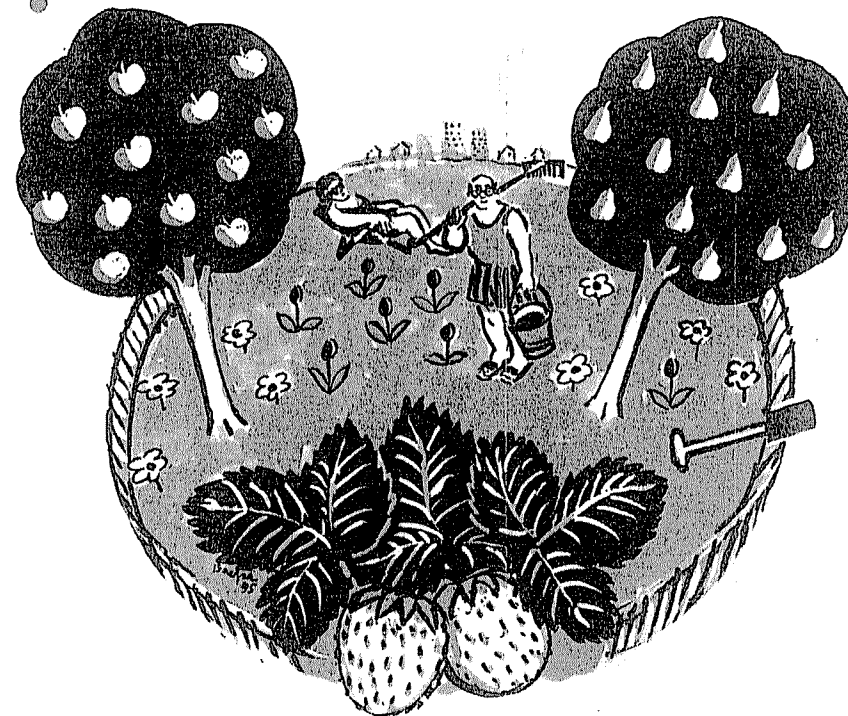
8 LEKCJA
ÓSMA

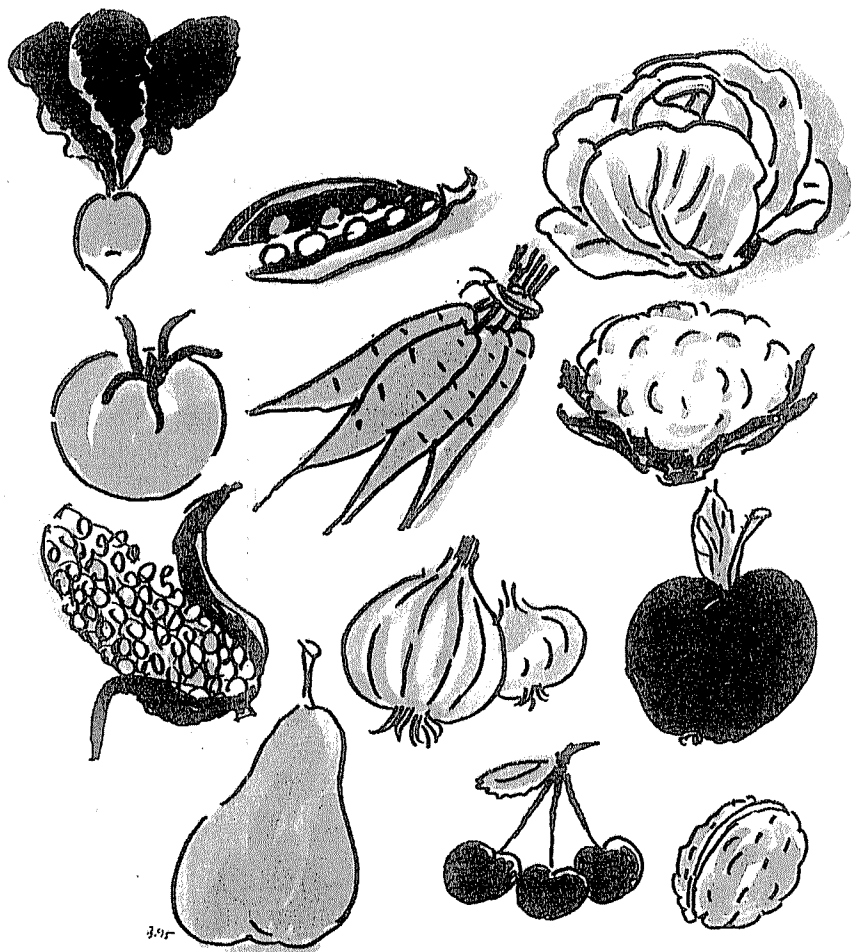
Dojrzałe truskawki

Rodzice przez cały tydzień ciężko pracują i bardzo się cieszą, kiedy jest weekend. Mama i tato chętnie chodzą do ogródka. Pielęgnują tam kwiaty i drzewa owocowe. Ich ogródek jest bardzo ładny, a najładniejsze są w nim róże. Piotr ciągle powtarza, że dużo się uczy i w sobotę najczęściej leniuchuje. Wstaje późno, czyta gazety, a potem obiera ziemniaki na obiad. Po południu wychodzi do kina, albo idzie na próbę zespołu. Kasia, która codziennie od ósmej do drugiej jest w szkole, a po południu odrabia lekcje, w sobotę też chodzi do ogródka. Często ona i jej koleżanki z klasy bawią się na podwórku: grają w piłkę albo skaczą przez skakankę.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Mama: Tadeusz, gdzie są nasze rękawice ogrodowe?
 Tato: Ależ Irenko, przecież nie tu, w domu! Leżą na półce w piwnicy. Są takie brudne, że nie chcę ich przynosić na górę.
 Mama: Masz rację. Weźmiemy tylko krzeselka i możemy iść.
 Kasia: Mamo, dziewczynki czekają na mnie na podwórku, czy mogę iść pobawić się?
 Mama: Dobrze, ale potem może przyjdziecie do nas, do ogródka. Truskawki są już dojrzałe.
 Kasia: Uwielbiam truskawki! Przyjdziemy!

Rozmowa II

W domu Andrzeja dzwoni telefon. Andrzej nalewa w kuchni herbatę i nie może od razu odebrać, dlatego mówi:

- Andrzej: Tato, proszę odebrać, bo ja nie mogę!
 Tato: Ojej, jak mi się nie chce. No dobrze, dobrze, już idę.

Podchodzi do aparatu i podnosi słuchawkę.

- Tato: Halo!
 Piotr: Halo, dzień dobry, tu Piotr Jarecki. Andrzej, to ty?
 Tato: Nie, ale już go proszę.
 Andrzej: Tak, słucham.
 Piotr: Cześć, tu Piotr.
 Andrzej: A, cześć! Co słyhać?
 Piotr: Mam dwie nowe płyty Ewy Demarczyk. Chcesz posłuchać?
 Andrzej: Pytanie! Ale dopiero w poniedziałek, dziś nie mogę. Aha, mam te trzy książki, które musisz przeczytać.
 Piotr: Tak, muszę, ale dopiero na następny piątek.
 Andrzej: Nie szkodzi, przyniosę je w poniedziałek. Do poniedziałku!
 Piotr: Do poniedziałku, cześć.

NOMINATIVE SINGULAR

To jest kolorowy telefon.
 To jest drewniany stół.
 To jest łaciaty pies.
 W moim mieszkaniu jest jeden pokój.
 W małym mieście jest przyjemny hotel.
 Musisz znać jeden obcy język.
 Na półce leży jeden gruby słownik.
 Zmęczona dziewczyna długo śpi.
 Ta kobieta jest młoda.
 We Wrocławiu jest przytulna kawiarnia.
 Pierwsza lekcja jest trudna.
 Na stole leży ciekawa książka.
 Kasia je słodkie jabłko.
 Przy stole stoi wygodne krzesło.

NOMINATIVE PLURAL

To są kolorowe telefony.
 To są drewniane stoły.
 To są łaciate psy.
 W moim mieszkaniu są dwa pokoje.
 W małym mieście są przyjemne hotele.
 Musisz znać dwa obce języki.
 Na półce leżą grube słowniki.
 Zmęczone dziewczyny długo śpią.
 Te kobiety są młode.
 We Wrocławiu są przytulne kawiarnie.
 Pierwsze lekcje są trudne.
 Na stole leżą ciekawe książki.
 Kasia je słodkie jabłka.
 Przy stole stoją wygodne krzesła.

NOMINATIVE PLURAL of NOUNS		
kto? co?		
Masc. nonpers.	Fem.	Neuter
-y		-a
-i		
-e		
Exceptions: <i>rok – lata</i> <i>dziecko – dzieci</i>		

Nominative Pl.	=	Accusative Pl.
----------------	---	----------------

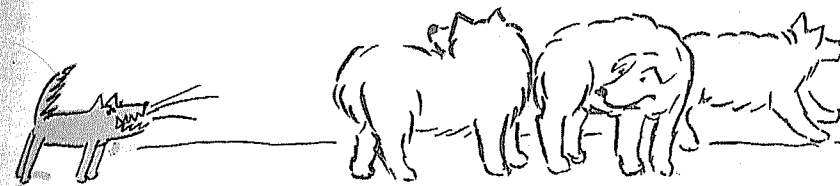
NOMINATIVE PLURAL of ADJECTIVES, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE PRONOUNS and ORDINAL NUMERALS		
jakie? które? czyje?		
Masc. nonpers.	Fem.	Neuter
	-e	

kiedy?	
poniedziałek	w poniedziałek
wtorek	we wtorek
środa	w środę
czwartek	w czwartek
piątek	w piątek
sobota	w sobotę
niedziela	w niedzielę

Tydzień			
Singular		Plural	
Nom.	tydzień	Nom.	tygodnie
Gen.	tygodnia		
Acc.	tydzień	Acc.	tygodnie
Loc.	(w) tygodniu		
Instr.	tygodniem		

ile?						
dwa	}	zeszyt , ps ,	}	dwie	}	książk ,
trzy		piór , okn		trzy		pani , sukienk
cztery				cztery		

--

Ćwiczenia 1

Change into plural.

- To jest nowoczesne mieszkanie.
- Tam stoi czarny telefon.
- Ten rok jest ciepły.
- Dziecko śpi całą noc.
- W kącie pokoju stoi półka.
- Studentka czyta czasopismo.
- Dziewczynka pije czarną kawę.
- Nauczycielka uczy małe dziecko.

Ćwiczenia 2

Change into plural.

- Ta dziewczyna jest nerwowa.
- Ten stół jest bardzo stary i cenny.
- Tamten koń jest zmęczony.
- Ten zeszyt jest poplamiony.
- Ten wieczór jest męczący.
- Tydzień jest długi.

Ćwiczenie 3

Use the correct form of *tydzień*.

1. Ten jest bardzo pracowity.
2. Czy masz czas w tym
3. Co Adam robi przez dwa wolne
4. Czy nie masz w tym roku wolnego
5. W tym roku mam wolne cztery
6. W następnym idę do pracy.

Ćwiczenie 4

Use the correct form of cardinal numerals and nouns.

1. Tu leżą jego (2 długopis)
2. Na oknie są (3 książka)
3. Na podłodze stoją (4 krzesło)
4. Mam jeszcze (2 minuta) czasu
5. Oni mają nasze (3 klucz)
6. Tam stoją? (2 lampa)
7. Czy widzisz te? (2 kobieta)
8. W pokoju stoją (2 hotel)

Ćwiczenie 5

Jakie są twoje koty?

Moje koty są czarne.

1.?	Tamte okna są duże.
2.?	Drzewa w parku są stare.
3.?	Twoje pokoje są czyste.
4.?	Nowe domy są wysokie.
5.?	Książki są bardzo ciekawe.
6.?	Kwiaty są kolorowe.

Ćwiczenie 6

Answer the questions:

1. Co Kasia robi we wtorek?
2. Czy w środę Piotr ma lektorat?
3. Co robisz w czwartek?
4. Czy masz czas w niedzielę?
5. Dokąd idziecie w piątek?
6. Czy chcecie iść w sobotę do kina?
7. Co robisz w poniedziałek rano?

Ćwiczenie 7

Read aloud phone numbers:

48-25-21 68-49-86 39-28-85 47-72-37
14-58-79 25-16-88 90-55-33 10-00-39

Ćwiczenie 8

Use the correct form of interrogative pronouns: *który? jaki?*

1. Te panie są atrakcyjne.
2. Tamte okna są brudne.
3. Psy są groźne.
4. Te czarne pióra nie są dobre.
5. Dzisiaj w kinie są ciekawe filmy.
6. Tamte książki leżą na półce.

9 LEKCJA DZIEWIĄTA

Kolekcjoner

Pan Jarecki jest kolekcjonerem – zbiera przedwojenne monety. Ma ich pokaźną kolekcję. W pudełku z ciemnej skóry leżą starannie poukładane srebrne złotówki. Pan Jarecki nie pozwala ich dotykać, a kiedy jest w dobrym humorze, lubi opowiadać historię każdej z nich. Są tu monety od jego dziadka, a także zbierane przez długie lata od różnych znajomych i skupywane na giełdach.

Pan Jarecki często spotyka się z kolegami, z którymi rozmawia o zbiorach. Pokazują je sobie po tysiąc razy i nigdy im się nie nudzi. Czasem wymieniają między sobą jakieś monety.

Raz w miesiącu kolekcjonerzy zbierają się w klubie. Przyjeżdżają wówczas zbieracze z różnych miast i kupują, sprzedają lub wymieniają stare i rzadkie monety.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Piotr: Tato, czy twoi koledzy to też tacy zapaleni wędkarze?
Tato: Tak, oczywiście. A dlaczego pytasz?
Piotr: Bo moi koledzy nie lubią tego zajęcia.
Tato: Wydaje mi się, że wędkarstwem zajmują się przede wszystkim starsi panowie.
Piotr: No, chyba nie tylko. Ja też mam zamiar tego spróbować!
Tato: Chyba mnie słuch myli! Mój syn łowi ryby!

Rozmowa II

- Mama: Kasiu, czy napiszesz wreszcie list do babci? Ona niecierpliwie czeka.
- Kasia: Tak, tak, mamo. Napiszę po kolacji. Teraz muszę przeczytać jeszcze raz czytankę z angielskiego.
- Mama: Ciągłe uczysz się tylko angielskiego. Czy sprawia ci to trudności?
- Kasia: Nie, tylko mam zamiar mówić po angielsku tak dobrze, jak Piotr.
- Mama: Czy on rzeczywiście tak dobrze zna ten język?
- Kasia: Pewnie! Mówi, że rozumie wszystkie angielskie piosenki.
- Mama: Jeśli tak mówi...

NOMINATIVE SINGULAR	NOMINATIVE PLURAL
Ten chłopiec jest przystojny. Tam stoi wysoki lektor języka włoskiego. W tym teatrze gra wspaniały aktor.	Ci chłopcy są przystojni. Tam stoją wysocy lektorzy języka włoskiego. W tym teatrze grają wspaniali aktorzy.
To jest dobry kolega ojca. To jest doskonały młody lekarz. Kolega ojca to zapalony wędkarz. Mój nauczyciel jest stary. Adam to miły gość Piotra. Ten pan jest elegancki. Profesor pisze nowy podręcznik. Mój syn jest bardzo leniwy. Ojciec jest troskliwy. Ten student jest pracowity. Na ulicy stoi młody policjant. W tym domu mieszka nasz sąsiad.	To są dobrzy koledzy ojca. To są doskonali młodzi lekarze. Koledzy ojca to zapaleni wędkarze. Moi nauczyciele są starzy. Krystyna i Adam to mili goście Piotra. Ci panowie są eleganccy. Profesorowie piszą nowy podręcznik. Moi synowie są bardzo leniwi. Ojcowie są troskliwi. Ci studenci są pracowici. Na ulicy stoją młodzi policjanci. W tym domu mieszkają nasi sąsiedzi.

NOMINATIVE PLURAL of MASC. PERSONAL NOUNS

kto?				
-y, -i, -e, -owie				
	-y		-i	
r : rz	aktor lektor	aktorzy lektorzy	t : ć	student policjant studenci policjanci
g : dz	kolega	koledzy	d : dź	sąsiad sąsiedzi
k : c	urzędnik	urzędnicy		
e : o	chłopiec naukowiec	chłopcy naukowcy		
	-e		-owie	
	wędkarz lekarz gość nauczyciel	wędkarze lekarze goście nauczyciele	pan ojciec profesor syn	panowie ojcowie profesorowie synowie
Exceptions: brat – bracia człowiek – ludzie				

NOMINATIVE PLURAL of MASC. PERSONAL ADJECTIVES,
POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE PRONOUNS

jacy? którzy? czyi?				
	-y		-i	
r : rz	dobry stary	dobrzy starzy	t : l	miły mały mili mali
k : c	wysoki elegancki	wysocy eleganccy	d : dź	młody młodzi
			t : ć	pracowity garbaty pracowici garbaci
			sz : ś	starszy pierwszy starsi pierwsi

Nominative Sing. = Nominative Pl.

ostatni, głupi, obcy, interesujący

Singular				
Który?	ten	tamten		
Czyj?	mój	twój	jego	jej
	nasz	wasz	ich	
Plural				
Którzy?	ci	tamci		
Czyi?	moi	twoi	ich	
	nasi	wasi	ich	

ASPECT	
IMPERFECTIVE	PERFECTIVE
Teraz idziemy do kina. Kasia teraz robi zadanie. Tato chce jechać na ryby. Kasia pisze list do babci. Tato czyta gazetę.	Wieczorem pójdziemy do kina. Potem Kasia zrobi ćwiczenie. Jutro tato pojedzie na ryby. Później napisze list do koleżanki. Po kolacji przeczyta kryminał.
ić robić jechać pisać czytać	pójść zrobić pojechać napisać przeczytać

CONJUGATION -ę, -esz	
pójść	
Sing.	Pl.
1. pójdę	pójdziemy
2. pójdziesz	pójdziecie
3. pójdzie	pójdą

Ćwiczenie 1

Change into plural.

- Ten chłopiec to dobry student.
- To jest mój dawny kolega.

- Ten aktor jest doskonały.
- Twój sąsiad mówi bardzo głośno.
- Kuzyn mojej ciotki pójdzie jutro do biblioteki.
- Policjant stoi na skrzyżowaniu.
- Jutro profesor napisze fragment książki.
- Nasz nauczyciel lubi nas.
- Wieczorem przyjdzie do mamy miły gość.
- Ten pan lubi pić czarną kawę.
- Nasz ojciec pracuje w tym budynku.

Ćwiczenie 2

Use the correct form of demonstrative pronouns given in brackets.

- panowie czytają gazetę. (ten)
- goście dużo jedzą. (tamten)
- panie piją czerwone wino. (ta)
- koledzy pójdą jutro na ryby. (ten)
- książka jest bardzo ciekawa. (ta)
- lustra stoją na oknie. (to)
- gazety są w kiosku. (ta)
- psy są rasowe. (ten)

Ćwiczenie 3

Make questions using the following question words: czyj? czyja? czyje? czyi?

-? To jest książka tego pana.
-? To są synowie tej pani.
-? To jest kot Małgosi.
-? To są córki nauczyciela.
-? To jest pies mojego męża.
-? To są studenci tego profesora.
-? To są książki tej dziewczyny.

Ćwiczenie 4

Use the correct form of verbs: *ić–pójść, robić–zrobić, jechać–pojechać, pisać–napisać, czytać–przeczytać.*

- Mama i tata teraz do pracy, a jutro do kina.
- Kasia rano śniadanie, a mama wieczorem kolację.
- Uczeń wypracowanie. Kiedy je pójdzie się bawić.
- Michał cały dzień gazety, a jutro nową powieść amerykańską.
- Teraz inżynier musi do Krakowa, a potem do Warszawy.

Ćwiczenie 5

Use the correct form of the following verbs:
napisać, przeczytać, pójść, zrobić.

- Adam listy do babci i do cioci.
- Adam chętnie do teatru.
- On też bardzo dobrą kolację.
- Potem Adam artykuł w gazecie.
- Wieczorem do kolegi, który mieszka daleko.

Ćwiczenie 6

Answer the following questions.

- Dokąd mama pójdzie jutro? (sklep)
- Co Kasia chce przeczytać w wolną sobotę? (ciekawa książka)
- Co pan magister napisze za chwilę? (inne ćwiczenie)
- Do kogo pojedzie twój mąż? (kolega)
- Co tato chce zrobić jutro rano? (pojechać na ryby)

Ćwiczenie 7

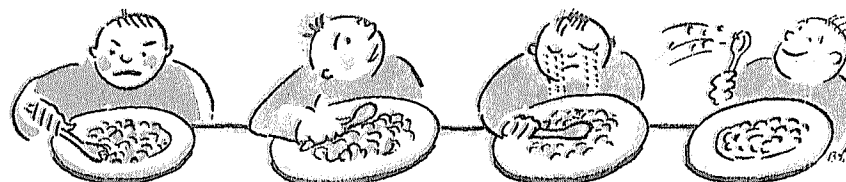
Use the correct form of the demonstrative pronouns *ten, który*.
Którzy panowie są starzy? Ci, którzy stoją obok samochodu.

- Którzy chłopcy uczą się polskiego? są teraz w Polsce.
- Które panie studiują historię? idą do biblioteki.
- Którzy lekarze mają dużo czasu? nie pracują wieczorem.
- Które psy są czarne? biegają tam daleko.
- Którzy policjanci są weseli? stoją na rogu ulicy.
- Które dzieci są grzeczne? lubią jeść owsiankę.
- Którzy goście przyjdą do nas jutro? mają sympatyczną córkę.

Ćwiczenie 8

Change into plural.

młody pan
mały chłopiec
nowy lektor
znany profesor
przystojny student
dobry ojciec
zdolny lekarz
stary nauczyciel
niski wędkarz

Ćwiczenie 9

Change into singular.

1. Którzy panowie są mili?
2. Które panie są przystojne?
3. Którzy studenci są dobrzy?
4. Jacy są ci mężczyźni?
5. Profesorowie lubią śpiewać.
6. Dzieci nie lubią się myć.
7. Ci robotnicy są dobrzy.
8. Moi studenci są pracowici.

10 LEKCJA
DZIESIĄTA

Imieniny mamy

Dzisiaj są imieniny mamy. Wieczorem przyjdą goście, żeby złożyć życzenia. Teraz jest popołudnie i mama w kuchni przygotowuje przyjęcie. Kasia pomaga mamie i nakrywa do stołu. Układa duże i małe talerze, widelce, noże i łyżeczki. Na środku stołu stawia kwiaty, obok sól i cukier. Mama przygląda się stołowi, który bardzo ładnie wygląda. Potem mama przebiera się w elegancką suknię, a tato wkłada garnitur. Jest już wieczór i przychodzą goście. Składają mamie życzenia, dają jej kwiaty i prezenty, a potem śpiewają: „Sto lat”.

Make questions to the text.

STO LAT, STO LAT, NIECH ŻYJE, ŻYJE NAM!
 STO LAT, STO LAT, NIECH ŻYJE, ŻYJE NAM.
 JEJCZE RAZ, JEJCZE RAZ NIECH ŻYJE, ŻYJE NAM,
 NIECH ŻYJE NAM!

Rozmowa I

- Kasia: Dzisiaj są imieniny mamusi i chcemy złożyć życzenia. Życzę ci wszystkiego dobrego, dużo zdrowia i radości. A to jest prezent ode mnie.
- Mama: Dziękuję, Kasiu. Jaka śliczna laurka!
- Tato: Ireno, ja też chcę ci życzyć wiele zdrowia i szczęścia. A to dla ciebie.
- Mama: Jakie piękne róże! A jaka elegancka torebka! W sam raz do mojego brązowego płaszcza! Tadeusz, jesteś wspaniały!
- Piotr: Mamo, ja też życzę ci wszystkiego naj-, naj-. A to kwiaty i taki drobny prezent. Podoba się mamie?
- Mama: Czy mi się podoba? To bardzo dobre perfumy. Jesteście kochani! Ale teraz musimy już iść do pracy. Do zobaczenia po południu.

Rozmowa II

- Mama: Tadeusz, czy nakrywasz już do stołu?
- Tato: Tak, tak. Już to robimy z Piotrem.
- Piotr: A kto przyjdzie?
- Mama: Przyjdzie pani Magda i jej mąż, ciocia Agnieszka i wujek Jurek. Może przyjdzie babcia.
- Piotr: Mamo, może ja wezmę taksówkę i pojedę po babcię?
- Mama: To świetny pomysł! Jedź szybko, a ojcę pomoże Kasia.

DATIVE SINGULAR

Daję zadanie domowe mojemu studentowi.
 Piotr przygląda się samochodowi wyścigowemu.
 Dziewczynka opowiada bratu o szkole.
 Dlaczego nie podajesz kawy temu panu?
 Student przygląda się ładnej dziewczynie.
 Adam dziękuje siostrze za pomoc.
 Mama życzy córce dobrej nocy.
 Andrzej składa życzenia znajomej pani.
 Chudy kot przygląda się tłustej myszy.
 Mama daje dziecku ciepłe mleko.
 Kelnerka podaje obiad mężczyźnie.
 Piotr pomaga w pracy koledze.

DATIVE SING. of NOUNS

komu? czemu?

Masc.	Fem.	Neuter
-owi	-y	
-u	-i	-u
	-e	

Exceptions: **kolega – koledze g : dz**
mężczyzna – mężczyźnie z : ż

DATIVE SING. of ADJECTIVES, DEMONSTRATIVE, INTERROGATIVE POSSESSIVE PRONOUNS, ORDINAL NUMERALS

jakjemu? jakiej? któremu? której? czyjemu? czyjej?

Masc.	Neuter	Fem.
	-emu	-ej

The pronouns *jego, jej* are indeclinable.

PERSONAL PRONOUNS			
Singular		Plural	
Nom.	Dat.	Nom.	Dat.
ja	mnie, mi	my	nam
ty	tobie, ci	wy	wam
on] jemu, mu	oni] im
ono		one	
ona			

- Komu dać czekoladę?
- Minie!	Proszę dać mi tamtą książkę.
- Komu wierzycie?
- Tylko tobie!	Piotr pomaga ci w domu.
Jemu nigdy nie oddam pieniędzy.	Muszę mu oddać pieniądze.

IMPERFECTIVE		PERFECTIVE	
dawać] + Dative	dać] + Dative
pomagać		pomóc	
dziękować		podziękować	
przyglądać się		przyglądać się	
podobać się		spodobać się	

Życzyć + Dat. + Gen.

- Życzę mamie zdrowia.
Życzę ci zdrowia i radości.
Życzę ci wszystkiego najlepszego.

Ćwiczenie 1

Kasia da laurkę. (mama)
Kasia da *mamie* laurkę.

- Tato kupi kwiaty. (żona)
- Piotr pomaga nakryć do stołu. (Krystyna)
- Obcy mężczyzna przygląda się (nasz samochód)

- Mama dziękuje i za życzenia.
(Kasia, Piotr)
- Dzieci życzą wszystkiego najlepszego. (ojciec)
- Nauczyciel daje ćwiczenie (nowy student)
- Mama daje mleko (małe dziecko)
- Kolega pomaga w pracy. (kolega)
- Młoda dziewczyna podoba się (ten mężczyzna)
- Film podoba się i (moja mama, twój ojciec)

Ćwiczenie 2

Make questions using the interrogative pronouns
komu? czemu?

Komu przygląda się Jan? Jan przygląda się lektorce.

- ? Tato daje kwiaty mamie.
- ? Pani daje dziecku czekoladę.
- ? On przygląda się mojemu psu.
- ? Ten człowiek pomaga starej kobiecie.
- ? Robotnik dziękuje dyrektorowi za pomoc.
- ? Ci państwo przyglądają się nowemu zegarowi.
- ? Ten chłopiec składa życzenia nauczycielce.

Ćwiczenie 3

Dlaczego nie pomagasz? (ja)
Dlaczego *mi* nie pomagasz?

- Adam przygląda się (ona)
- Mama jutro pomoże. (my)
- Siostra daje gorącą herbatę. (on)
- Pani pomaga robić lekcje. (wy)
- Kierownik dziękuje za kwiaty. (oni)
- Mój sąsiad przygląda się bardzo długo. (ona)

Ćwiczenie 4

Jak przygotować przyjęcie?

Ćwiczenie 5

Jak składać życzenia?

(mamie, dziewczynie, chłopcu, profesorowi)

Ćwiczenie 6

Co masz zamiar zrobić jutro?

(pójść do kina, do teatru, na kawę, na czerwone wino)

Ćwiczenie 7

Form the sentences from the following words. Change form if it is necessary.

1. Kasia, do, nakryć, pomóc, mama, stół.
2. Ten, żona, pan, kupić, kwiaty.
3. Mama, dziękować, my.
4. My, na, dobry, mieć, ochotę, kawa.
5. Student, samochód, przyglądać się, wyścigowy.
6. Dobry, robić, nauczyciel, dziecko, pomagać, domowe, zadanie.

Ćwiczenie 8

Write birthday greetings.

Ćwiczenie 9

Write sentences using the following verbs: pisać–napisać, dawać–dać, pomagać–pomóc, rysować–narysować.

Ćwiczenie 10

Answer the question:

Kto przyjdzie dzisiaj wieczorem na przyjęcie?

11 LEKCJA JEDENASTA

Zakupy

Mama i ojciec wybierają się do miasta na zakupy. Rodzice chcą pójść do domu towarowego, bo tam wszystko można kupić pod jednym dachem i nie trzeba chodzić od sklepu do sklepu. Mama chce kupić ojcu wełniany sweter, a Kasi spódniczkę i komplet chusteczek do nosa. Na sweter mama ma 50 złotych, a na spódniczkę i chusteczki 40 złotych. Piotrowi trzeba kupić nową koszulę i skarpetki, a na stoisku papierniczym pięć zeszytów w kratkę, cztery w linie i dwa gładkie. Ojciec koniecznie chce pójść do sklepu obuwniczego zobaczyć, czy są już w sprzedaży wiosenne półbuty. Jego stare są zupełnie zniszczone i musi kupić sobie nowe. Na koniec rodzice pójdą jeszcze do sklepu spożywczego.

Make questions to the text.

Rozmowa I

Pani Jarecka: Dzień dobry.

Ekspedientka: Dzień dobry. Słucham?

Pani Jarecka: Proszę kostkę masła, kilogram chleba, 20 deko żółtego sera i 15 jaj.

Ekspedientka: Proszę. Czy coś jeszcze?

Pani Jarecka: Czy biały ser jest świeży?

Ekspedientka: Który, ten po 4 złote?

Pani Jarecka: Tak.

Ekspedientka: Tak, bardzo dobry.

Pani Jarecka: To poproszę pół kilograma.

Ekspedientka: Co jeszcze?

Pani Jarecka: Pół kilograma cytryn. To wszystko. Ile płacę?

Ekspedientka: Dwa dziewięćdziesiąt.

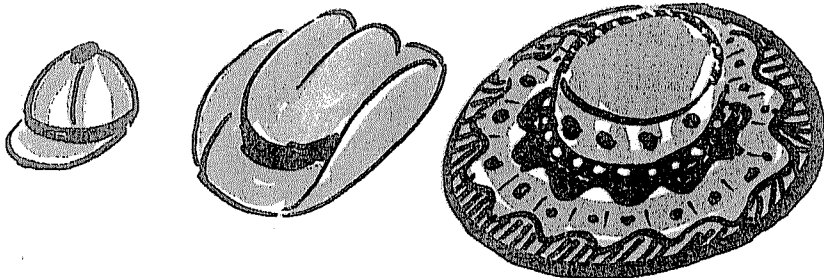
Pani Jarecka: Proszę.

Ekspedientka: Dziękuję.

Rozmowa II

Przy stoisku ze swetrami stoi niewielu klientów. Państwo Jareccy podchodzą i oglądają różne swetry. Dwóch uprzejmych sprzedawców pomaga im wybrać odpowiedni kolor, fason i wzór.

- Sprzedawca: W tym kolorze jest panu bardzo do twarzy.
 Pan Jarecki: Tak, ale to nie jest mój rozmiar.
 Sprzedawca: A który numer pan nosi?
 Pan Jarecki: Zwykle M, ale czasem L. To zależy.
 Sprzedawca: A to jest S, więc ten sweter musi być za ciasny.
 Pan Jarecki: No właśnie. I rękawy są za krótkie. I kolor nie bardzo mi się podoba. Czy ma pan coś innego?
 Pani Jarecka: Tadeusz, czy ty czasem nie marudzisz?
 Pan Jarecki: Może troszkę, ale sweter kupuję rzadko i chcę wybrać taki, który mi się od razu podoba. O! Ten ciemnozielony jest ciekawy. Czy może mi pan znaleźć rozmiar M?
 Sprzedawca: Oczywiście. Zaraz, zaraz. Tu jest S, tu też, tu L. O! Jest M! Proszę zmierzyć.
 Pan Jarecki: Irenko, jak ci się podobam?
 Pani Jarecka: Ty? Czy sweter?
 Pan Jarecki: No, ja w swetrze.
 Pani Jarecka: Bardzo. Jest ci w nim do twarzy, a zielony pasuje do twoich koszul i spodni. Radzę go wziąć.
 Pan Jarecki: Biorę go.
 Sprzedawca: Bardzo słusznie państwo robią. To elegancki sweter w dobrym gatunku. Proszę. Płaci pan 49 złotych.
 Pan Jarecki: Irenko, ty zapłać panu, dobrze?
 Pani Jarecka: Ach, ci mężczyźni. Dobrze, proszę bardzo.
 Sprzedawca: Dziękuję. Do widzenia.
 Państwo Jareccy: Do widzenia.

GENITIVE PLURAL.

W tym pokoju nie ma dużych stołów.
 Kasia ma dwóch kolegów.
 Mama nie lubi pisać długich listów.
 Zły pies nie lubi listonoszy.
 Czy pani nie zna naszych wybitnych lekarzy?
 Na stole są widelce i łyżki, ale nie ma noży.
 Dzisiaj wieczorem przyjdzie dużo gości.
 Kasia boi się koni.
 Młodzi mężczyźni nie lubią brzydkich kobiet.
 Dzieci nie chcą czytać nudnych książek.
 Jeszcze nie znamy tamtych studentek.
 W naszym mieście jest dużo kawiarni.
 Kasia nie chce odrabiać lekcji.
 W starym domu jest mnóstwo myszy.
 Tato nie lubi nosić ciepłych rzeczy.
 W pociągu brak wolnych miejsc.
 Mama kupi dużo ciastek.
 W tym pokoju nie ma wygodnych krzeseł.
 W szkole nie ma małych dzieci.

GENITIVE PLURAL of NOUNS

kogo? czego?

Masc.	Fem.	Neuter
-ów	-o	-o
-y	-y	-o
-i	-i	-o
Exception:		<i>dzieci</i>

MASC. PERSONAL NOUNS

Gen. pl. = Acc. pl.

GENITIVE PLURAL of ADJECTIVES, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE INTERROGATIVE PRONOUNS		
jakich? których? czyich?		
Masc.	Fem.	Neuter
-ich, -ych		

Ile?		
Masc.	Neuter	Fem.
Jest jeden [dom złoty]	Jest jedno okno.	Jest jedna [kobieta książka]
Są [dwa trzy cztery] domy złote.	Są [dwa trzy cztery] okna	Są [dwie trzy cztery] kobiety książki
Jest [pięć dziesięć]	domów złotych okien	Jest [pięć dziesięć] kobiet książek
Jest [jeden jedna jedno]		+ Nom. sing.
Są [dwa, dwie trzy cztery]		+ Nom. pl.
Jest pięć . . . dwadzieścia jeden + Gen. pl.		

Ilu?	
GENITIVE PLURAL	NOMINATIVE PLURAL
Jest [dwóch trzech czterech pięciu sześciu . . . dwudziestu]	panów studentów profesorów lekarzy
	Są [dwaj trzej cztery] panowie studenci profesorowie

Ile?	dużo mało trochę kilka parę niewiele	+ Gen. pl.
------	---	------------

Ćwiczenie 1

W tym pokoju nie ma (duży stół)
W tym pokoju nie ma *dużych stołów*.

- Dzisiaj przyjdzie dużo (student)
- We Wrocławiu jest wiele (duży dom)
- Tutaj nie widzę (znajomy chłopiec)
- Maria ma kilku (dobry kolega)
- Studenci nie mają (duży zeszyt)
- Moja dziewczyna nie lubi (inny chłopiec)
- Moi rodzice nie piszą (długi list)
- Na stole nie ma (ostrzy nóż)
- Kasia kładzie do szuflady kilka (nowy widelec)
- Na naszym uniwersytecie jest wielu (mądry profesor)

Ćwiczenie 2

Use the Gen. pl. of nouns given in brackets.

- Na przyjęcie mama kupi dużo (ciastko)
- Na stole leży kilka (jabłko)
- W tym pokoju nie ma (krzesło)
- W tym autobusie brak wolnych (miejsce)
- Tam nie ma (małe dziecko)
- W sklepie jest dużo (pani)
- Nie znamy (przystojny mężczyzna)

Ćwiczenie 3

Make questions using the following interrogative pronouns
jakich? których?

1. Nie lubię tych panów, którzy tam stoją.
2. Nie lubimy słodkich jabłek.
3. Oni nie mają ciekawych gazet.
4. W naszej bibliotece nie ma nudnych książek.
5. Małe dzieci nie lubią dużych łóżek.
6. Zosia i Agata nie mają takich samochodów, jakie im się podobają.
7. Tato nie lubi tych ciastek, które piecze mama.
8. Ojciec nie pije tych soków, które nie są słodkie.

Ćwiczenie 4

Use the correct form of the words given in brackets.

1. Przy tej ulicy stoi (5, dom)
2. Tam jest (6, sklep)
3. Chleb kosztuje (35, grosz)
4. W naszym pokoju jest (12, krzesło)
5. W sklepie jest (15, kobieta)
6. Na placu stoi (18, samochód)
7. Tamta miła pani ma (6, pies i 2, kot)
8. W tym teatrze jest (60, miejsc)

Ćwiczenie 5

Tam . . . trzech panów. (stać) Tam . . . trzej panowie. (stać)
Tam *stoi* trzech panów. Tam *stoją* trzej panowie.

1. W klasie dwóch nauczycieli. (być)
2. Czterech studentów do domu. (iść)
3. Jutro dwaj panowie do Krakowa. (pojechać)
4. Trzech chłopców w domu akademickim. (mieszkać)
5. W tym domu trzej chłopcy. (mieszkać)

6. Dwaj panowie i (stać i rozmawiać)
7. Czterech mężczyzn ciemne piwo. (pić)
8. Pięciu profesorów o historii Francji. (opowiadać)
9. Czterech policjantów ulicą. (iść)
10. Wieczorem do mnie dwóch kolegów. (przyjść)

Ćwiczenie 6

Make up a dialogue:

- a) At the store.
- b) You want to buy a sweater.

Ćwiczenie 7

Answer the questions:

1. Ile kosztuje masło? (2 lub 2 złoty 10 grosz)
2. Ile okien jest w tym pokoju? (2)
3. Ile stołów tutaj stoi? (3)
4. Ile dni jest w tygodniu?
5. Ile masz długopisów? (4)
6. Ile domów jest na tej ulicy? (5)
7. Ile ćwiczeń napiszesz? (8)
8. Ilu studentów jest w tym pokoju? (...)
9. Ile pokoi jest w tym mieszkaniu? (6)

Ćwiczenie 8

Answer the following questions:

1. Ile ona ma lat?
2. Ile masz lat?
3. Ile lat ma twój kolega?
4. Ile lat ma twój brat?
5. Ile lat ma twój sąsiad?
6. Ile lat ma twoja siostra?

P POWTÓRZENIE (LEKCJE 7 – 11)

Ćwiczenie 1

Put the words given in brackets into correct form.

1. W naszej grupie są tylko (dobry student)
2. Profesorowie muszą być bardzo (mądry i zdolny)
3. Czy twoi dwaj studiują na politechnice? (brat)
4. W ogrodzie rodziców jest dużo (dojrzała truskawka)
5. W pokoju w akademiku mieszka pięciu (student)
6. panie nie mają teraz czasu? (który)
7. Kasia ma zamiar pójść do z klasy. (koleżanka)
8. chcą zjeść coś dobrego, ale w bufecie niczego nie ma. (zmęczony lekarz)
9. Kasi myślą, że Kasia woli fizykę od matematyki. (nauczyciel)
10. lubią grać w piłkę nożną. (ten chłopiec)

Ćwiczenie 2

Give negative answers.

Czy tam siedzą *grzeczni* uczniowie? Nie, *niegrzeczni*.

1. Czy te panie są ładne?
2. Czy to są dobrzy nauczyciele?
3. Czy to są małe dzieci?
4. Czy tam stoją młodzi lekarze?
5. Czy te domy są wysokie?
6. Czy ci aktorzy są znani?
7. Czy to są ciekawe książki?

Ćwiczenie 3

Name the days of the week.

W (5) przed południem Paweł ma dwa wykłady.

W *piątek* przed południem Paweł ma dwa wykłady.

1. Kasia zrobi porządek w małym pokoju we (2), kiedy wróci ze szkoły.
2. Rodzice pójdą do miasta w (6) po południu i kupią nowy sweter dla ojca.
3. W (3) wieczorem jest stary, ale bardzo ciekawy film.
4. Studenci w (1) rano napiszą ćwiczenia z polskiego.
5. W (7) wszyscy mogą długo spać.
6. W (4) wieczorem pójdziemy do cioci Zosi na imieniny.

Ćwiczenie 4

Change imperfective verbs into perfective.

Młody człowiek *idzie* do domu. Po chwili *pisze* długi list, a potem *czyta* gazetę. Po południu *jedzie* do narzeczonej i razem *robią* smaczną kolację.

Ćwiczenie 5

Put the following words in sentences given below: *znajomy, dziennikarz, ćwiczenie, mężczyzna, student, dziecko, kolega, dziewczyna, okno, gość, stół*.

1. Młoda i ładna dziewczyna podoba się tamtemu
2. Jutro wieczorem przyjdzie do nas dużo, bo jutro są imieniny mamy.
3. Na stoją piękne kwiaty i leżą dwa ołówki.
4. bardzo lubią profesora, który ma wykłady z matematyki.
5. Jutro do Piotra przyjdą, żeby posłuchać nowych nagrań zespołu „Abba”.
6. Wieczorem Krzysztof spotyka się z i razem idą do teatru, a potem do kawiarni.
7. Mama dziękuje za życzenia imieninowe.
8. musi napisać długi artykuł na pierwszą stronę gazety.
9. Moja koleżanka Maria ma kilku dobrych
10. Tutaj wcale nie ma trudnych, bo wszystkie umiemy zrobić.

Ćwiczenie 6

Use the correct form of *rok*.

Pan Adam ma 50 Już 23 pracuje na uniwersytecie. Od ma telefon, który ma numer 98-62-73. W przyszłym pan Adam pojedzie na wakacje nad morze. Żona pana Adama ma 48 i jest z nim od 25 Ich córka ma 23, a syn Cała rodzina już 18 mieszka we Wrocławiu przy ulicy Grabiszyńskiej.

Ćwiczenie 7

Use the correct form of the words given in brackets.

- rozmawia o polityce. (3, pan)
- Jutro pojedą do Krakowa. (2, chłopiec)
- opowiada o historii Polski. (5, profesor)
- Dlaczego ci rozmawiają tak głośno?
(2, student)
- Wieczorem przyjdzie do nas (5, kolega)
- W nocy pojedzie do Szczecina na zjazd.
(2, lekarz)
- W czytelni szukają słownika polsko-angielskiego. (2, lektor)
- stoi na skrzyżowaniu ulic. (4, policjanci)
- Nasi lubią nas. (3, nauczyciel)
- Moi mają bardzo nowoczesne samochody.
(4, znajomy)

Ćwiczenie 8

Make the questions to the following text.

Marek ma 23 lata i jest bardzo wysoki. On ma 185 centymetrów wzrostu i dlatego gra w koszykówkę. Jego kolega ma 32 lata i jest bardzo niski, bo ma tylko 158 centymetrów, ale jego żona ma 170 cm i razem wyglądają śmiesznie.

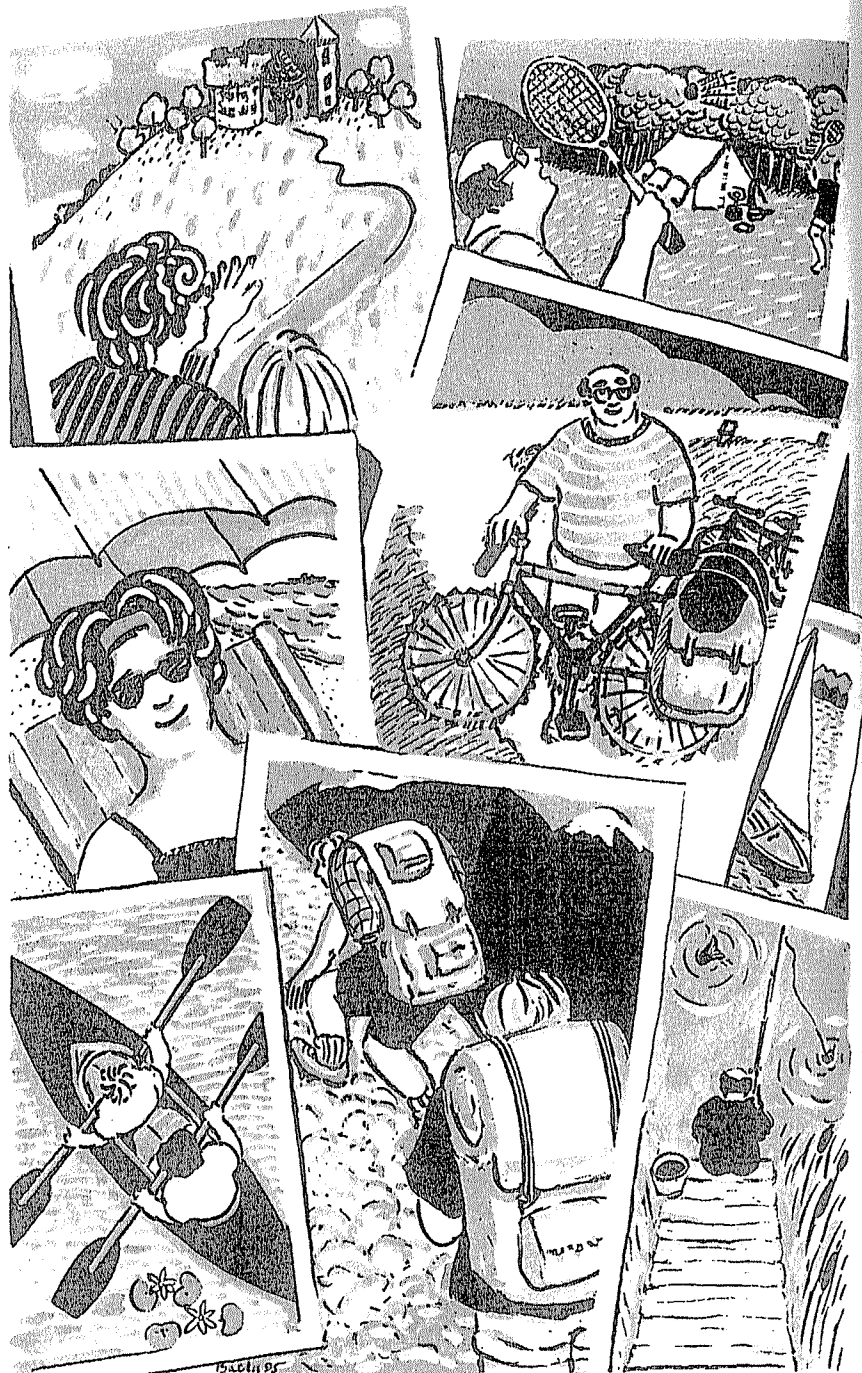
Ćwiczenie 9

Put the correct form of verbs *musieć, woleć, móc, chcieć* into the following sentences.

- Piotr oglądać wieczorem film w telewizji, ale nie może, bo się uczyć angielskiego.
- Moja siostra nie pójść wieczorem do kawiarni, bo nie ma czasu.
- Małe dzieci bawić się, niż uczyć.
- Krystyna jasne piwo od ciemnego.
- Chłopcy nie chcą, ale pojechać do babci.
- Andrzej, a nie chce iść wcześniej spać.
- Zosia mówi, że jej mąż być bardzo dobry.
- Czy (ty) mnie, czy tę dziewczynę, która tam siedzi?
- (Wy) przeczytać tę książkę, bo jest bardzo interesująca.

Ćwiczenie 10

Write a short story about Jareckis family using the following words: *student, grać na gitarze, inżynier, szkoła, mądry, przystojny, robić, obiad, mieszkać we Wrocławiu, mieszkanie, 3 pokoje, rozłargniony, młoda, ładna, dobra, kolekcjoner.*

12 LEKCJA DWUNASTA

Wakacje

Mama i tato siedzą w pokoju przy stole i planują tegoroczne wakacje. W zeszłym roku byli trzy tygodnie nad morzem i dwa tygodnie w Beskidach. W tym roku chcą pojechać całą rodziną na wieś do cioci Heli. Wieś, w której mieszka ciocia Hela, leży na Mazurach. Niedaleko są czyste i piękne jeziora, ogromne lasy pełne grzybów i jagód, a także pachnące ziołami łąki. Ciocia ma duży i wygodny dom z pięcioma pokojami, więc wszystkim powinno być wygodnie. Chętnie spędzą tam wakacje nie tylko mama, tato i Kasia, lecz nawet Piotr, który zwykle woli jeździć na obozy studenckie. Na Mazurach nie przeszkadza mu nawet to, że co drugi dzień razem z ojcem przygotowuje posiłki.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Mama: Tadeusz, dokąd pojedziemy w tym roku na urlop?
Tato: Przecież twoja siostra Hela zaprosiła nas do Dębowa.
Mama: Tak, pamiętam, ale czy masz ochotę tam jechać?
Tato: O, tak! Tam jest tak cicho, spokojnie. Dookoła wspaniałe lasy i te dwa jeziora, w których jest mnóstwo ryb. Pamiętasz tego szczupaka...?
Mama: Tak, pamiętam. Był wspaniały. Wobec tego napiszę do Heleny list. A przed samym wyjazdem wyślemy do niej telegram.
Piotr: Mamo, napisz ten list szybko. Idę na pocztę, to wrzucę go do skrzynki.
Mama: O, świetnie. Już siadam i piszę.

Rozmowa II

- Piotr: Proszę pani, chcę nadać telegram.
 Pani: Proszę na tym blankiecie napisać tekst telegramu i przyjść tu do okienka.
 Piotr: Już gotowe, proszę.
 Pani: Piętnaście słów. Płaci pan 2 złote.
 Piotr: Proszę. I jeszcze proszę o pięć znaczków na list.
 Pani: 1 złoty 75 groszy.
 Piotr: Proszę pani, ile kosztuje list lotniczy do Stanów?
 Pani: Znaczek na list lotniczy do Stanów Zjednoczonych kosztuje 60 groszy.
 Piotr: Dziękuję pani. Jeszcze jedno, jak długo idzie list z Wrocławia do Chicago?
 Pani: Około trzech tygodni.

wysłać, nadawać
wysłać, nadać

list lotniczy, list polecony,
ekspres, paczkę, telegram

PAST TENSE

być

Singular			Plural	
Masc.	Fem.	Neuter	Masc. Pers	Masc. Nonpers., Fem., Neuter
1. był-em	był-am		byli-śmy	były-śmy
2. był-eś	był-aś		byli-ście	były-ście
3. był	był-a	był-o	byli	były

FUTURE TENSE

być

Singular	Plural
1. będę	będziemy
2. będziesz	będziecie
3. będzie	będą

PAST TENSE

Wczoraj **byłem** w kinie.
 W zeszłym roku **byliśmy** nad morzem.
 Wczoraj **byliście** na spacerze w lesie.
 Wczoraj **było** ładnie.

PRESENT TENSE

Teraz **jestem** w kinie.
 W tym roku **jestemy** nad morzem.
 Teraz **jesteście** na spacerze w lesie.
 Dzisiaj **jest** ładnie.

FUTURE TENSE

Jutro **będę** w kinie.
 W przyszłym roku **będziemy** nad morzem.
 Jutro **będziecie** na spacerze w lesie.
 Jutro **będzie** ładnie.

FUTURE TENSE OF IMPERFECTIVE VERBS

być in Future + Infinitive

PRESENT TENSE	FUTURE TENSE
Teraz piszę list. Mama je śniadanie. Piotr i Kasia czytają książki.	Jutro będę pisać list. Mama będzie jeść śniadanie. Piotr i Kasia będą czytać książki.
Co będziesz robić jutro?	Jutro będę piec ciasto. Jutro będę malować okno. Jutro będę kupować sweter.

FUTURE TENSE OF PERFECTIVE VERBS

Co zrobisz jutro?	Jutro upiekę ciasto. Jutro pomaluję okno. Jutro kupię sweter.
--------------------------	--

Kiedy?

wczoraj przedwczoraj w zeszłym tygodniu w zeszłym miesiącu w zeszłym roku dwa dni temu przed chwilą	dzisiaj, dzisiaj w tym tygodniu w tym miesiącu w tym roku teraz w tej chwili	jutro pojutrze w przyszłym tygodniu w przyszłym miesiącu w przyszłym roku za dwa dni za chwilę
---	---	--

CONJUGATION -ę, -esz	
piec <i>k : cz</i>	
Singular	Plural
1. piekę	pieczemy
2. pieczesz	pieczecie
3. piecze	pieką

IMPERFECTIVE	PERFECTIVE
piec	upiec
malować	pomalować
kupować	kupić
łowić	złović
wysyłać	wysłać
nadawać	nadać

Ćwiczenie 1

Dzisiaj *jest* wtorek, wczoraj *był* poniedziałek, jutro *będzie* środa.

- Dziś jest poniedziałek, wczoraj , jutro
- Dziś jest piątek, wczoraj , jutro
- Dziś jest czwartek, jutro , a wczoraj

Ćwiczenie 2

Use the correct names of days of the week.

- Dzisiaj jest sobota, czyli pojutrze będzie
- Wczoraj był czwartek, czyli dzisiaj jest
- Przedwczoraj był poniedziałek, czyli dzisiaj jest
- Dzisiaj jest środa, czyli pojutrze będzie
- Dzisiaj jest niedziela, czyli za trzy dni będzie
- Jutro będzie wtorek, a pojutrze

Ćwiczenie 3

Change into Future Tense.

- Marysia pisze list.
- Mama gotuje zupę na obiad.
- Tato czyta książkę, a Piotr ogląda telewizję.
- Kasia słucha radia i je ciastka.
- Studenci uczą się języka polskiego.

Ćwiczenie 4

Change into Past Tense.

- Rodzice są w kinie.
- Jesteśmy w domu sami, bo mama jest w pracy.
- Basia i Zosia są w pokoju.
- Na dworze jest chłodno.
- W samochodzie jest przystojny pan i miła pani.

Ćwiczenie 5

Profesor *pisze* artykuł. Kiedy *go napisze*, *pójdzie* do domu.

- Kasia robi zadanie domowe. Kiedy je , będzie się bawić.
- Mama kupuje owoce. Kiedy je , pójdzie po chleb.
- Siostra Andrzeja piecze ciasto, a kiedy je , będzie oglądać telewizję.
- Malarz maluje okno, a kiedy je , będzie malować następne.
- Tato robi porządek w łazience. Kiedy tam porządek, zacznie sprzątać kuchnię.

Ćwiczenie 6

Ta pani zwykle jabłka, ale dzisiaj musi gruszki.
(kupić, kupować)

Ta pani zwykle *kupuje* jabłka, ale dzisiaj musi *kupić* gruszki.

1. Krzysztof długi list do siostry. Jutro do mamy. (pisać, napisać)
2. Krystyna teraz kurę. Potem ciasto do kawy. (piec, upiec)
3. Studenci chętnie matematyki, ale nie jest łatwo jej się (uczyć się, nauczyć się)
4. Robotnik ławkę na zielono, a później ją jeszcze raz. (malować, pomalować)
5. Teraz (ja) ćwiczenie numer 6, a potem ćwiczenie nr 7. (robić, zrobić)

Ćwiczenie 7

Write a dialogue „At the post office”. Use the following words:
nadać list, telegram, do cioci, Warszawa, znaczek, ile kosztuje?
jak długo idzie list?

Ćwiczenie 8

Answer the questions:

1. Dokąd pojedziesz na wakacje?
2. Gdzie byłeś na wakacjach w zeszłym roku?
3. Czy byłeś kiedyś nad morzem?
4. Kiedy byłeś na wakacjach w górach?
5. Czy będziesz w tym roku w lesie?
6. Czy byłeś już w tym roku na wakacjach? Gdzie byłeś?
7. Czy twoje ostatnie wakacje były udane?
8. Dokąd chcesz pojechać w przyszłym roku?

Ćwiczenie 9

Write a dialogue: „Moje plany wakacyjne”.

Ćwiczenie 10

Answer the questions:

1. Co będziesz robić jutro?
2. Co będziesz robić za dwa dni?
3. Co będziesz robić w przyszłym tygodniu?
4. Co będziesz robić za miesiąc?

13 LEKCJA TRZYNASTA

Życiorys Piotra

Piotr stara się o stypendium, ale żeby je dostać musi napisać życiorys. Długo się do tego zabierał, a wreszcie napisał tak:

Urodziłem się 15 VII 1971 r. we Wrocławiu. Tu skończyłem szkołę podstawową w 1986 r., a liceum ogólnokształcące w 1990 r. Po skończeniu liceum zdałem maturę, a następnie egzamin wstępny do Wyższej Szkoły Muzycznej. Od dwóch lat jestem studentem wydziału instrumentalnego, klasy fortepiano. Piotr Jarecki

Życiorys nie jest długi, ale Piotr ma dopiero dwadzieścia dwa lata.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Tato: Piotrek, czy napisałeś już życiorys?
Piotr: Tak, ale chyba ze sto razy go przepisywałem.
Tato: Czy masz już wszystkie potrzebne dokumenty?
Piotr: Tak, ale paniom z dziekanatu nie podoba się moje zdjęcie i muszę jeszcze raz iść do fotografa.
Tato: Jak to, nie podoba się? Nie rozumiem!
Piotr: Tamto zdjęcie robiłem, kiedy nie miałem jeszcze brody, a teraz mam. I paniom to się nie podoba.
Tato: To możesz zgolić brodę.
Piotr: No, wiesz! Tyle czasu ją hodowałem!

Rozmowa II

Piotr: Dzień dobry.
 Fotograf: Dzień dobry. Słucham pana?
 Piotr: Proszę pana, potrzebuję kilku zdjęć.
 Fotograf: Jakich? Do paszportu, do legitymacji, do dowodu?
 Piotr: Do legitymacji.
 Fotograf: Proszę się przygotować, zaraz zrobimy zdjęcia.
 Piotr: Na kiedy będą gotowe?
 Fotograf: Będą gotowe za dwa dni, w czwartek.
 Piotr: Płacę teraz, czy przy odbiorze?
 Fotograf: Płaci pan teraz, 5 złotych.
 Piotr: Dziękuję, do widzenia.
 Fotograf: Do widzenia.

Paniom nie podobają się zdjęcia Piotra.
 Panom podobają się ładne dziewczyny.
 Małym dzieciom podobają się kolorowe obrazki.
 Naszym rodzicom daliśmy wczoraj prezenty.

DATIVE PLURAL of NOUNS

komu? czemu?

Masc.	Fem.	Neuter
	-om	

DATIVE PLURAL of ADJECTIVES, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE, INTERROGATIVE PRONOUNS

jakim? którym? czym?

Masc.	Fem.	Neuter
	-im, -ym	

Kiedy?		Kiedy?	
styczeń	w styczniu	lipiec	w lipcu
luty	w lutym	sierpień	w sierpniu
marzec	w marcu	wrzesień	w wrześniu
kwiecień	w kwietniu	październik	w październiku
maj	w maju	listopad	w listopadzie
czerwiec	w czerwcu	grudzień	w grudniu

CARDINAL NUMERALS

ORDINAL NUMERALS

		Masc.	Fem.	Neuter
200	dwieście	dwusetny	-a	-e
300	trzysta	trzechsetny	-a	-e
400	czterysta	czterechsetny	-a	-e
500	pięćset	pięćsetny	-a	-e
600	sześćset	sześćsetny	-a	-e
700	siedemset	siedemsetny	-a	-e
800	osiemset	osiemsetny	-a	-e
900	dziewięćset	dziewięćsetny	-a	-e
1000	tysiąc	tysięczny	-a	-e

Kiedy urodził się Piotr?

Piotr urodził się piętnastego lipca tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego pierwszego roku (15 VII 1971).

Kiedy urodziła się Kasia?

Kasia urodziła się ósmego października tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego czwartego roku (8 X 1964).

Którego dnia urodził się Piotr?

On urodził się piętnastego lipca (15 VII).

Kiedy Kasia ma urodziny?

Ona ma urodziny ósmego października (8 X).

Który jest dzisiaj?

Dzisiaj jest dwudziesty czwarty lipca (24 VII).

Którego mamy dzisiaj?

Dzisiaj mamy dwudziestego czwartego lipca.

Który był wczoraj?

Wczoraj był dwudziesty piąty lipca.

Którego było wczoraj?

Wczoraj było dwudziestego piątego lipca.

Który będzie jutro?

Jutro będzie dwudziesty szósty lipca.

Którego będzie jutro?

Jutro będzie dwudziestego szóstego lipca.

W którym to było roku?

To było w tysiąc dziewięćset siedemdziesiątym czwartym roku.

PAST TENSE		
urodzić się		
Singular		
Masc.	Fem.	Neuter
1. urodzi- em się	urodzi- am się	urodzi- o się
2. urodzi- eś się	urodzi- aś się	
3. urodził się	urodził- a się	
Plural		
Masc. pers.		Masc. nonpers., Fem., Neuter
1. urodziłi- śmy się		urodziłi- śmy się
2. urodziłi- ście się		urodziłi- ście się
3. urodziłi się		urodziłi się

PRESENT TENSE	PAST TENSE
kupować	
Mama kupiła bułki.	Przed południem mama kupowała bułki.
piec	
Krystyna piekła ciasto.	Rano Krystyna piekla ciasto.
jeść	
Adam jadł śniadanie o siódmej.	W niedzielę jadłam śniadanie o dziewiątej.
pić	
Chętnie pił piwo.	Wieczorem piłiśmy piwo.

Ćwiczenie 1

Którego (kiedy) urodził się Adam?

1. 14.02.1953 r.	5. 02.05.1939 r.
2. 28.07.1949 r.	6. 13.03.1950 r.
3. 31.01.1977 r.	7. 21.06.1906 r.
4. 10.04.1941 r.	8. 05.11.1900 r.

Ćwiczenie 2

Wczoraj (ja) , na uniwersytet wcześniej rano. (musieć, pójść)
Wczoraj *musiałam* pójść na uniwersytet wcześniej rano.

1. W zeszłym tygodniu (oni) do kina. (chcieć, pójść)
2. Piotr ćwiczenie z języka angielskiego. (zapomnieć, zrobić)
3. Wczoraj Krystyna do fryzjera, ponieważ miała za długie włosy. (musieć, pójść)
4. Wczoraj wieczorem (my) telewizję. (chcieć, oglądać)
5. W zeszłym roku państwo Kowalscy nad morze niż w góry. (woleć, pojechać)

Ćwiczenie 3

Change the words given in brackets into correct form.
Komu dajesz prezenty? (nauczyciele)
Daję prezenty *nauczycielom*.

1. Czemu przygląda się dziecko? (koty i psy)
2. Komu będziemy składać jutro życzenia? (ta miła pani)
3. Komu Kasia daje kwiaty? (rodzice)
4. Komu nie podoba się zdjęcie Piotra? (panie w dziekanacie)
5. Czemu przygląda się Piotr? (sportowe samochody)
6. Komu dacie ten piękny dom? (nasze dzieci)

Ćwiczenie 4

Change the words given in brackets into Dative.

1. Młoda dziewczyna opowiada o interesującym artykule. (nasi profesorowie)
2. Lektor mówi , że muszą uczyć się nowych słów. (studenci)
3. Czy ta pani przygląda się ? (małe dziecko)
4. Dzieci dziękują za wspaniałe wakacje. (rodzice)
5. Rodzice dają pieniądze na czekoladę. (małe dzieci)
6. Uczennica i uczeń składają życzenia (nauczycielki)
7. Mężczyźni chętnie przyglądają się (piękne i młode studentki)
8. Musimy powiedzieć wszystko (nasi koledzy)

Ćwiczenie 5

Change into Past Tense.

1. Ania napisze życiorys i pójdzie do miasta.
2. Mama kupuje w sklepie nową sukienkę.
3. Tato kupi duży samochód.
4. Babcia piecze pyszne ciasto.
5. Krzysztof pije ciemne piwo.
6. Dzieci jedzą słodkie jabłka.
7. Piotr zrobi zdjęcie u fotografa.
8. Piotr zapłaci dwa złote.
9. Kasia zdaje maturę w czerwcu.
10. W lipcu będziemy na wakacjach.

Ćwiczenie 6

Answer the questions:

1. Kiedy się urodziłeś?
2. Kiedy są twoje imieniny?
3. Kiedy przyjechałeś do Polski?
4. Kiedy byłeś w kinie?
5. Kiedy zaczniesz studiować w Polsce?
6. Kiedy wyjeżdżasz do domu?

Ćwiczenie 7

Write your autobiography in ten sentences.

Ćwiczenie 8

Answer the questions:

1. Jaki dzień jest dzisiaj?
2. Którego mamy dzisiaj?
3. Który jest dzisiaj?

Ćwiczenie 9

Answer the questions:

1. Jaki dzień był przedwczoraj?
2. Który był przedwczoraj?
3. Którego było przedwczoraj?

14 LEKCJA CZTERNASTA

Kino

Rodzice wybierają się do kina. Ponieważ Piotr bardzo często chodzi na filmy, chcą się go poradzić, na co iść. Piotr był ostatnio na trzech filmach. Pierwszy to amerykański „Tańczący z wilkami” z Kevinem Costnerem w roli głównej. Ten film był kolorowy i panoramiczny. Dwa następne były produkcji polskiej: „Zwolnieni z życia” Waldemara Krzystka i „Psy” w reżyserii Pasikowskiego. Piotrowi najbardziej podobał się „Tańczący z wilkami”, ale rodzice nie lubią amerykańskich filmów i dlatego jutro wybiorą się na „Psy”. Dzisiaj zostaną w domu, bo w telewizji jest sztuka Sławomira Mrożka pt. „Indyk”.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Tato: Co jest dziś w telewizji?
Kasia: W którym programie?
Tato: Wszystko jedno. Byle by było ciekawe.
Kasia: Nie ma nic ciekawego. Tylko o 17.00 jest francuski film o zwierzętach – o bobrach. Bardzo lubię takie filmy.
Tato: Pokaż gazetę. Jak to, nie ma nic ciekawego?! Program pt. „Czy UFO istnieją”. Jest też transmisja meczu piłkarskiego i wreszcie sztuka Mrożka!
Kasia: Wszystko zależy od tego, co kto lubi.

Rozmowa II

- Mama: Piotrusiu, czy „Zwolnieni z życia” to ciekawy film?
Piotr: Tak, mamo, choć moim zdaniem „Psy” były ciekawsze.
Mama: Dlaczego?
Piotr: Po prostu grają tam lepsi aktorzy.
Mama: A kto tam gra?
Piotr: Najbardziej podobał mi się Bogusław Linda. To naprawdę bardzo dobry aktor. Był świetny.

LOCATIVE PLURAL of NOUNS		
o kim? o czym?		
Masc.	Fem.	Neuter
	-ach	

LOCATIVE PLURAL of ADJECTIVES, POSSESSIVE, DEMONSTRATIVE, INTERROGATIVE PRONOUNS

o jakich? o których? o czyich?		
Masc.	Fem.	Neuter
	-ich, -ych	

Kasia lubi filmy o dzikich zwierzętach.
Lektor mówi o zdolnych studentach.
Piotr opowiada o najnowszych filmach.
W naszych pokojach jest ciepło i czysto.

COMPARISON of ADJECTIVES

Positive:	Ten chłopiec jest młody.	
Comparative:	Ten chłopiec jest młodszy.	
Superlative:	Ten chłopiec jest najmłodszy.	
	Ten ołówek jest długi. Ten ołówek jest dłuższy. Ten ołówek jest najdłuższy.	g : ż
	Torebka Zosi jest brzydka. Torebka Kasi jest brzydsza. A twoja torebka jest najbrzydsza.	
	Każdy student jest mądry. Nauczyciel jest mądrzejszy. Profesor jest najmądrzejszy.	r : rz
	Portret mamy jest piękny. Portret babci jest piękniejszy. A portret Mony Lisy jest najpiękniejszy.	

POSITIVE	COMPARATIVE		SUPERLATIVE	
interesujący roztargniony chory elegancki	bardziej mniej	interesujący roztargniony chory elegancki	najbardziej najmniej	interesujący roztargniony chory elegancki

Film „Zwolnieni z życia” był interesujący.
Film „Psy” był bardziej interesujący.
Film „Tańczący z wilkami” był najbardziej interesujący.

Ojciec jest roztargniony.
Piotr jest mniej roztargniony.
Mama jest najmniej roztargniona.

IRREGULAR COMPARISON of ADJECTIVES

POSITIVE	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
dobry	lepszy	najlepszy
zły	gorszy	najgorszy
duży	większy	największy
mały	mniejszy	najmniejszy

Piotr jest dobrym studentem. On jest najlepszy z nas.
Kasia dostała granatową sukienkę. To jest najładniejsza z jej sukienek.
Krystyna jest miłą dziewczyną. Ona jest najmilsza ze wszystkich dziewcząt.

Superlative + z + Gen. pl. of nouns, pronouns

PAST TENSE

iść				
Singular			Plural	
Masc.	Fem.	Neuter	Masc. pers.	Masc. nonpers., Fem., Neuter
1. szedł-em	szła-am		szli-śmy	szły-śmy
2. szedł-eś	szła-aś		szli-ście	szły-ście
3. szedł	szła-a	szło-o	szli	szły
pójść				
Singular			Plural	
Masc.	Fem.	Neuter	Masc. pers.	Masc. nonpers., Fem., Neuter
1. poszedł-em	poszła-am		poszli-śmy	poszły-śmy
2. poszedł-eś	poszła-aś		poszli-ście	poszły-ście
3. poszedł	poszła-a	poszło-o	poszli	poszły

Kiedy szłam ulicą, jechało dużo samochodów.
Pan Jarecki szedł szybko do domu.
Dokąd poszedłeś wczoraj po wykładzie?
Poszliśmy na kawę.
Zosia i Ania poszły na lody.
Zosia, Ania i Andrzej poszli na zabawę.

Ćwiczenie 1

Jan i Andrzej idą na uniwersytet.
Jan i Andrzej szli na uniwersytet.

- Mama i Basia **idą** na zakupy do miasta.
- Tato i koledzy **pójdą** na ryby.
- Kasia z koleżankami **idą** do cyrku.
- Rodzice **idą** wieczorem do przyjaciół na brydża.
- Starsi państwo **pójdą** na koncert do filharmonii.
- Po obiedzie **pójdziemy** na plażę.

Ćwiczenie 2

Put the words given in brackets into Loc. Pl.

- W jest wiele nowych domów. (duże miasta)
- Na leżą czerwone jabłka. (tamte stoly)
- Mówimy o (jego koledzy)
- W tym tygodniu w są ciekawe filmy. (nasze kina)
- Tamta pani opowiada o (studenci)
- W będziemy uczyć się polskiego. (najbliższe tygodnie)
- W ludzie mieli dużo czasu. (dawne czasy)
- Teraz we są telewizory. (wszystkie domy)

Ćwiczenie 3

Ta dziewczyna jest najinteligentniejsza z
(moje studentki)

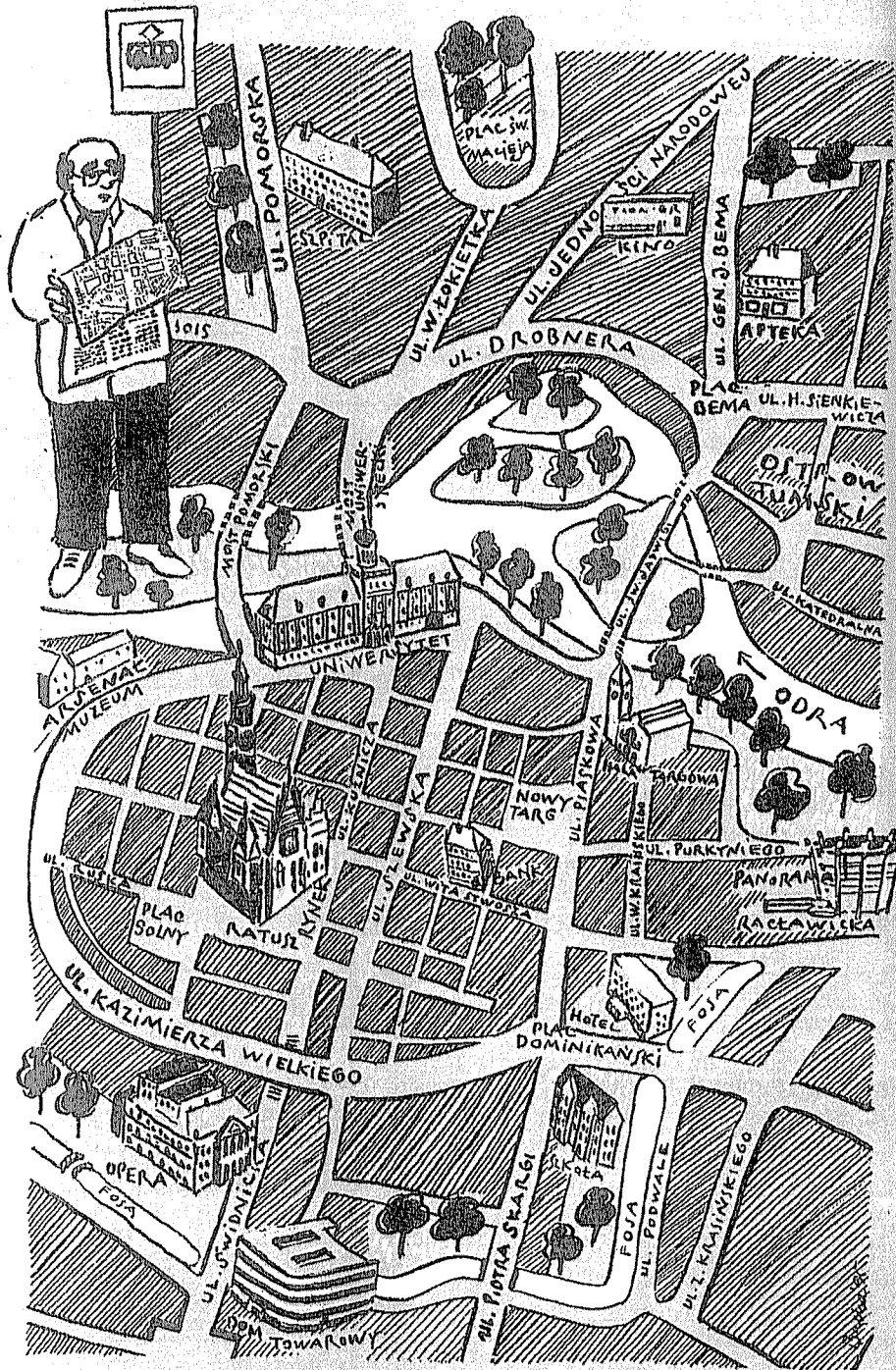
Ta dziewczyna jest najinteligentniejsza z moich studentek.

- Piotr przeczytał najkrótszy z (artykuł)
- To jest najstarsze z (nasze dzieci)
- Kraków to jest najpiękniejsze z (polskie miasta)
- To jest najbardziej interesująca powieść ze (wszystkie, jakie czytałem)
- Japoński to jeden z (najtrudniejsze języki)
- Maj to najpiękniejszy ze (wszystkie miesiące)

Ćwiczenie 4

Pies jest mały, ale kot jest mniejszy.
Kot jest mniejszy niż pies.
Kot jest mniejszy od psa.

- Ta dziewczyna jest , ale moja jest (ładny)
Moja dziewczyna jest niż
Moja dziewczyna jest od
- Film „Tańczący z wilkami” jest , ale „Psy” są o wiele (ciekawo)
Film „Psy” jest niż
Film „Psy” jest od
- Nasze mieszkanie jest , ale wasze jest (duży)
Wasze mieszkanie jest niż
Wasze mieszkanie jest od
- Stara sukienka jest , ale nowa jest (dobry)
Nowa sukienka jest niż
Nowa sukienka jest od
- Nasz tato jest , ale mama jest (młody)
Mama jest niż
Mama jest od

15 LEKCJA PIĘTNASTA

Ojciec jedzie do krawca

Ojciec wybiera się do krawca, bo musi uszyć sobie nowy garnitur. Ale krawiec, u którego ojciec szyje ubrania, przeprowadził się do nowego mieszkania; mieszka teraz przy ulicy Łokietka. Ojciec dobrze nie wie, gdzie to jest. Wie tylko, że musi pojechać trzy przystanki szesnastką. A potem zapyta o drogę przechodniów. To na pewno trochę potrwa. Autobusem jest szybciej, ale tato nie wie, który tam jedzie.

Make questions to the text.

Rozmowa I

Pan Jarecki: Proszę pana, chcę dojechać na Łokietka, czy szesnastką tam dojadę?

Mężczyzna: Tak, stąd trzy przystanki, potem pan musi zapytać o drogę.

Pan Jarecki: Dziękuję. A gdzie jest przystanek?

Mężczyzna: Po drugiej stronie ulicy, obok budki telefonicznej.

Pan Jarecki: Aha, już widzę. Dziękuję bardzo. Do widzenia.

Mężczyzna: Proszę bardzo. Do widzenia.

Rozmowa II

Pan Jarecki wysiada z tramwaju i idzie do pierwszej przecznicy na prawo. Ale to nie jest ulica Łokietka. Zawraca więc i idzie w przeciwnym kierunku, ale ulica, która tam jest, też nie jest Łokietka. Zrezygnowany pyta nadchodzącego przechodnia.

Pan Jarecki: Przepraszam, czy może wie pan, gdzie jest ulica Łokietka?

Przechodzień: Zaraz, to gdzieś tutaj. Muszę się chwilę zastanowić. Już wiem! Musi pan pójść prosto aż do tamtego skrzyżowania, skręcić w prawo, podejść kawałek i druga na lewo to Łokietka.

Pan Jarecki: Dziękuję bardzo.

Przechodzień: Proszę uprzejmie.

Pan Jarecki idzie, a po chwili podchodzi do niego jakaś pani.

Pani: Przepraszam, czy tu niedaleko jest dworzec?

Pan Jarecki: Dworzec? Tu?

Pani: Tak. Dworzec kolejowy.

Pan Jarecki: Ależ skąd! Tutaj nie ma żadnego dworca!

Pani: Nie ma? Na pewno?

Pan Jarecki: Oczywiście. Dworzec jest dość daleko stąd. Musi pani pojechać tramwajem...

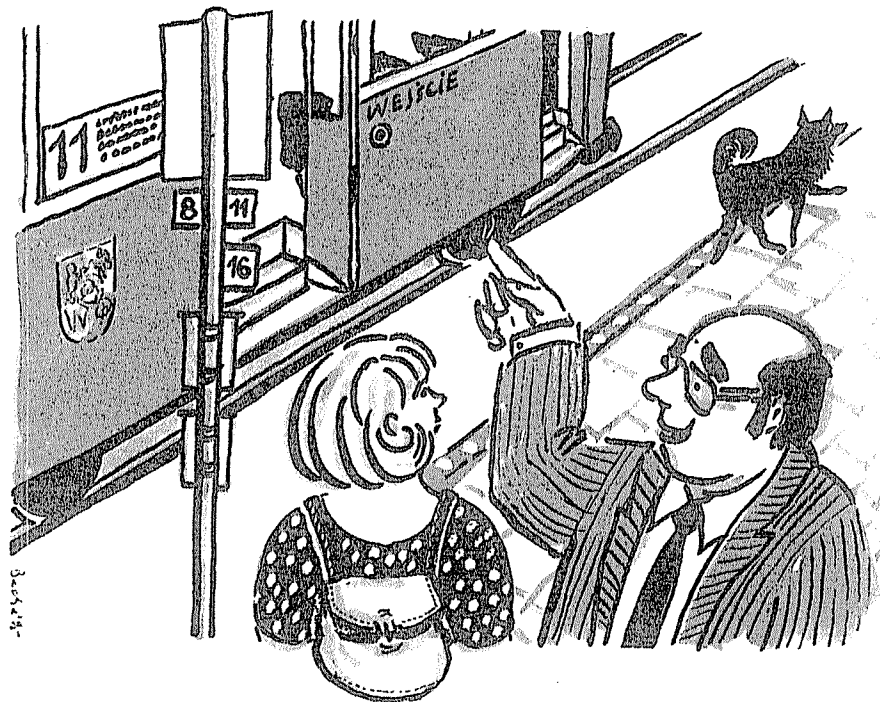
Pani: Którym? I skąd?

Pan Jarecki: Jedenastką z tego przystanku, który widać niedaleko. Trzeba pojechać około 10 przystanków – najlepiej proszę potem zapytać w tramwaju.

Pani: Dziękuję bardzo.

Pan Jarecki: Proszę. Do widzenia.

- ? Jak dojechać ze szkoły do kina?
 ? Jak dojechać z banku do domu towarowego?
 ? Którądy iść z muzeum do szpitala?
 ? Gdzie jest teatr?
 ? Przy jakiej ulicy jest ?

ADJECTIVE	ADVERB
Jaki?	Jak?
To jest dobry student. To jest zła książka. To jest wysoki dom.	Piotr dobrze się uczy. Mama źle się dzisiaj czuje. Samolot leci wysoko.
Tramwaj jedź szybko, autobus szybciej, a samochód osobowy najszybciej. Mama śpi długo, tato dłużej, a Piotr najdłużej.	

COMPARISON of ADVERBS		
POSITIVE	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
źle dobrze mało dużo	gorzej lepiej mniej więcej	najgorzej najlepiej najmniej najwięcej
Jak się czujesz? Jak się masz?	dobrze, źle, nieźle, bardzo źle, bardzo dobrze, jako tako	

MOVING ENDING of PAST TENSE	
Czy byłeś wczoraj w domu? Co zrobiłeś na obiad? Czy byliście wczoraj w kinie? Czemu kupiłeś ten sweter? Dlaczego poszedłeś do domu?	Czyś był wczoraj w domu? Coś zrobiła na obiad? Czyście byli wczoraj w kinie? Czemuś kupiła ten sweter? Dlaczegoś poszedł do domu?

Ćwiczenie 1

Answer the questions:

1. Jak dojechać stąd do dworca?
2. Jak dojechać do rynku?
3. Jak dojechać stąd do twojego mieszkania?
4. Jak dojechać do ciebie z rynku?
5. Jak dojechać do twojego hotelu?
6. Jak dojechać/dojechać z uniwersytetu na dworzec?
7. Jak dostać się od ciebie na uniwersytet?

Ćwiczenie 2

Put the adjective into correct form and change into adverb.

Kiedy jest pogoda, czuję się (zły)

Kiedy jest *zła* pogoda, czuję się *złe*.

- samolot leci (szybki)
- student uczy się (dobry)
- dziecko je bardzo (mały)
- W pokoju jest zawsze (ciemny)

Ćwiczenie 3

Answer the question: Jak się czujesz? using different adverbs.

Ćwiczenie 4

Change the adverbs into comparative in the following questions:

Czy czujesz się dzisiaj *dobrze*?

Tak, czuję się dzisiaj *lepiej*.

- Czy Kasia w tym roku uczy się *złe*?
Tak, niż w zeszłym roku.
- Czy jeździsz już *szybko* nowym samochodem?
Tak, o wiele
- Czy teraz samoloty latają *wysoko*?
Tak, o wiele
- Czy musisz wstawać tak *wcześnie*?
Tak, nawet niż przedtem.

Ćwiczenie 5

Change adjectives into adverbs.

Mama idzie do miasta. (szybki)

Mama idzie *szybko* do miasta.

- Krystyna gotuje i piecze. (dobry)
- Kasia się czuje, bo jest chora. (zły)

- Tramwaj jedzie do centrum miasta. (szybki)
- Stary samochód jedzie bardzo (wolny)
- Ten student uczy się (jaki taki)

Ćwiczenie 6

Czy *byliście* wczoraj w teatrze?

Czyście byli wczoraj w teatrze?

- Czy napisałeś ten artykuł?
- Dlaczego zapomnieliście o mnie?
- Co ty zrobiłeś?
- Czy byliście wczoraj na lektoracie?
- Czy pojechałeś wieczorem do mamy?
- Dlaczego nie wzięłeś tamtej koszuli?
- Czy przeczytałeś już tę książkę, którą ci dałem?
- Dlaczego pojechaliście tamtym tramwajem?
- Czemu nie przyszliście?
- Czemu nie zjadłaś obiadu?

16 LEKCJA SZESNASTA

Żaba

Pewna żaba
Była słaba,
Więc przychodzi do doktora
I powiada, że jest chora.

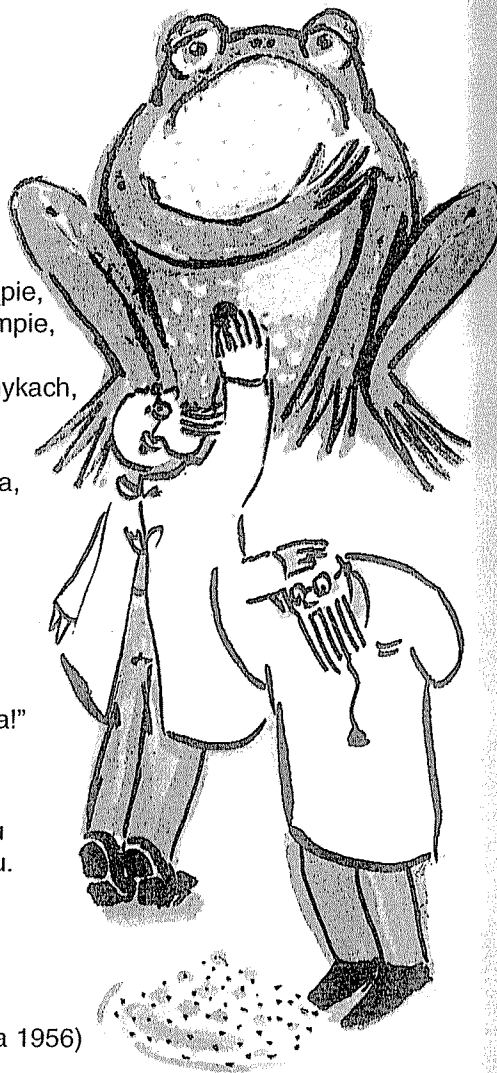
Doktor włożył okulary,
Bo już był cokolwiek stary,
Potem ją dokładnie zbadał,
No, i wreszcie tak powiada:
– Pani zanadto się poci,
Niech pani unika wilgoci,
Niech pani się czasem nie kapie,
Niech pani nie siada przy pompie,
Niech pani deszczu unika,
Niech pani nie pływa w strumykach,
Niech pani wody nie pija,
Niech pani kałuże omija,
Niech pani nie myje się z rana,
Niech pani, pani kochana,
Na siebie chucha i dmucha.
Bo pani musi być sucha!

Wraca żaba od doktora,
Myśli sobie: „Jestem chora,
A doktora chora słucha,
Mam być sucha – będę sucha!”

Leczyła się żaba, leczyła,
Suszyła się długo, suszyła,
Aż wyschła tak, że po troszku
Została z niej garstka proszku.

A doktor drapie się w ucho:
– Nie uszło jej to na sucho!

(Jan Brzechwa, *Żaba*. [W:]
Kaczka dziwaczka, Warszawa 1956)

Rozmowa I

- Mama: Piotr, czy pamiętasz ten śmieszny wiersz Brzechwy?
Piotr: O, tak, świetnie pamiętam. To był mój popisowy numer na uroczystościach rodzinnych. Babcia i dziadek byli zachwyceni, podobnie jak ciotki i wujkowie.
Mama: Nie przesadzaj. Lepiej idź, nastaw wodę na herbatę!
Piotr: Dobrze, już idę. Ale wiesz, że ja w dzieciństwie bardzo wiele wierszy umiałem na pamięć. Jak to się działo?
Mama: Chodziłeś za mną i prosiłeś: mamo, czytaj, czytaj. Najpierw czytałam, potem umiałam te wierszyki na pamięć, a ty uczyłeś się przy mnie.
Piotr: A pewnego dnia znudzona dałaś mi książkę i powiedziałaś: czytaj sobie sam!
Mama: No, mniej więcej tak to było.

Rozmowa II

- Mama: Kasiu, chodź tutaj natychmiast!
Kasia: Chwileczkę, już idę.
Mama: Nie za chwilę, ale teraz. Chodź do mnie i czytaj to!
Kasia: Dobrze. „Córka pani, Kasia, nie była dzisiaj przygotowana do lekcji i nie miała zadania domowego”. Skąd mama to ma?
Mama: Nie pytaj o nic, tylko powiedz, co to ma znaczyć?
Kasia: Bo ja ..., no ja ...
Mama: Wczoraj całe popołudnie miałaś odrabiać lekcje. Powiedziałam: „Idź i rób lekcje, a ja wymyję naczynia”. Co robiłaś?
Kasia: Zamiast tego czytałam „W pustyni i w puszczy”.
Mama: Nie rób tego więcej, bo będziesz miała kłopoty. A czy dzisiaj odrobiłaś lekcje?
Kasia: Tak, tylko muszę jeszcze przeczytać opowiadanie.
Mama: To idź do pokoju i czytaj.
Kasia: Dobrze, już idę.

IMPERATIVE MOOD	
być	
Singular	Plural
1.	 bądźmy!
2. bądź!	 bądźcie!
3. niech bądźcie!	 niech będą!
The Verbs of Conjugation -ę, -isz and -ę, -esz, like robić, pisać have the following Imperative Mood:	
Robić, pisać	
Singular	Plural
1.	 róbmy! piszmy!
2. rób! pisz!	 róbcie! piszcie!
3. niech rób! niech pisze!	 niech robia! niech piszą!
The Verbs of Conjugation -om, -asz have the following Imperative Mood:	
Czytać	
Singular	Plural
1.	 czytajmy!
2. czytaj!	 czytajcie!
3. niech czytaj!	 niech czytają!

Ćwiczenie 1

Change into Imperative Mood.

Jesteś grzeczny.

Bądź grzeczny!

- Jesteś dobra i miła.
- Jesteśmy pracowici.
- Pani jest uprzejma.
- Jesteście grzeczni.
- Państwo są bardzo mili.

Ćwiczenie 2

Change the verbs into Imperative Mood.

- Janku, do sklepu i (iść, kupić magnetofon kasetowy).
- (Wy) do nas na kawę. (chodzić)
- (My) teraz książki, a potem zjedzmy kolację. (czytać)
- one lekcje, bo później nie będzie czasu. (robić)
- Kasiu, teraz ćwiczenie z polskiego, bo potem pójdziemy do cioci. (napisać)
- pan imię i nazwisko. (pisać)
- (Ty) prędko, bo musimy iść do domu. (kupować)
- (My) wszyscy razem na wykład. (iść)

Ćwiczenie 3

Ułóż dialog nauczyciela z uczniem.

Ćwiczenie 4

Mama mówi do Piotra: i naczynia.

(być tak dobrym, umyć)

Mama mówi do Piotra: *bądź tak dobry i umyj naczynia.*

- Piotr mówi do Kasi: i mój pokój. (być tak dobrym, posprzątać)
- Profesor mówi do studenta: pan i okno. (być tak dobrym, otworzyć)
- Mama mówi do ojca: i do stołu. (być tak dobrym, nakryć)
- Krystyna mówi do Zosi: i mi mocną herbatę. (być tak dobrym, dać)
- Piotr mówi do koleżanki: i mi coś do jedzenia. (być tak dobrym, zrobić)
- Nauczyciel mówi do dzieci: i to ćwiczenie. (być tak dobrym, napisać)

Ćwiczenie 5

Zaraz idę do brata.*Nie idź dziś do niego!*

1. Zaraz kupimy herbatę.
2. Już piszę telegram do babci.
3. Już robię ci kawę.
4. Już czytam ten artykuł.
5. Już jedziemy do miasta
po zakupy.

Ćwiczenie 6

Chcę upiec ciasto.*Nie piecz dziś ciasta.*

1. Chcemy przeczytać ten
tygodnik
2. Chcę napisać powieść.
3. Chcę pojechać do Hiszpanii.
4. Chcę posłuchać dobrej muzyki.
5. Chcemy kupić ładne futro.

Ćwiczenie 7

Jedziesz teraz do miasta?*Jedź teraz do miasta.*

1. Kupujesz ten samochód?
2. Napiszesz teraz ćwiczenie?
3. Czytasz teraz kryminał?
4. Upieczesz teraz placek ze
śliwkami?
5. Przeczytasz tę powieść
do jutra?

Ćwiczenie 8

Change into plural.*Pisz teraz zadanie z angielskiego!**Piszmy teraz zadanie z angielskiego!*

1. Zrób najpierw porządek w kuchni!
.....
2. Idź do szkoły, bo już jest późno!
.....
3. A teraz napisz tu imię i nazwisko!
.....
4. Posłuchaj, co mówi nasza lektorka!
.....
5. Pojedź do Krakowa jutro rano!
.....

P POWTÓRZENIE (LEKCJE 12 – 16)

Ćwiczenie 1

Change into Past Tense.

1. Państwo Jareccy będą na wakacjach u ciotki Heli na Mazurach.
2. Piotr stara się o stypendium, ale żeby je dostać, musi napisać życiorys.
3. Koleżanka Piotra wysłała list do przyjaciela.
4. Kasia odrabia zadanie domowe.
5. Student ma brodę, więc musi zrobić nowe zdjęcie, bo na starym jest bez brody.
6. W styczniu jest zawsze dużo śniegu.
7. Idziemy do mojego kolegi na herbatę.
8. Nie wiem, jak dojechać do biura, w którym pracuje mój znajomy, ale zapytam po drodze.
9. Piotr uczy się na pamięć wierszy dla dzieci.
10. Adam ma kłopoty, bo nie ma pieniędzy.

Ćwiczenie 2

**Jutro będziemy pisać list do ciotki.
Jutro napiszemy list do ciotki.**

1. W przyszłym tygodniu **będziemy kupować** nowe meble.
.....
2. Wieczorem cała rodzina **będzie jeść** kolację.
.....
3. Pojutrze Ewa i Zbyszek **będą robić** przyjęcie dla przyjaciół.
.....

4. Jutro rano Adam **będzie malować** okno.
.....
5. Kiedy **będziecie piec** placek owocowy?
.....
6. Studenci **będą uczyć** się języka polskiego.
.....
7. W czerwcu wszyscy **będą pisać** egzamin z algebry.
.....
8. Czy Piotr **będzie grać** na gitarze?
.....
9. W sobotę Ania i Zosia **będą jeść** obiad w bardzo dobrej restauracji.
.....
10. Jutro moi koledzy **będą pić** czerwone wino.
.....

Ćwiczenie 3

Answer the question using the correct form of date.

1. W którym roku byłeś pierwszy raz w Polsce? (1977)
2. Którego mamy dzisiaj?
3. Kiedy Zosia ma urodziny? (15.02)
4. W którym roku była ostatnia olimpiada?
5. Kiedy urodził się Adam Mickiewicz? (24.12.1798)
6. W którym roku skończyła się druga wojna światowa?
7. Który będzie jutro, a którego było wczoraj?
8. W którym roku zacząłeś chodzić do szkoły?
9. W którym roku Piotr skończył liceum? (1990)
10. W którym roku urodziła się Krystyna? (1974)
11. Od kiedy Piotr ma brodę? (1991)

Ćwiczenie 4

Use the verbs *ić, pójść, przyjść* in the Past Tense.

1. Studentki i studenci **idą** wieczorem na spacer.
2. Krzysztof **pójdzie** wcześniej na politechnikę, bo przed zajęciami chce spotkać się z doktorem Chrzanowskim.
3. Joanna **przyjdzie** do domu punktualnie.
4. Irena i Waldek **pójdą** w sobotę na interesujący film.
5. Dlaczego nie **przyjdziecie** do mnie na kawę?
6. **Idziemy** do miasta po zakupy.
7. Małgosia mówi mamie, że Piotr **pójdzie** na spacer.
8. Piotr **pójdzie** rano zanieść zyciorys do dziekanatu.
9. Krystyna z koleżanką **pójdą** przed południem na pocztę po paczkę.
10. Młody człowiek **idzie** ulicą.

Ćwiczenie 5

Change into Past Tense.

Piotr idzie dzisiaj wieczorem na koncert. Razem z nim idzie Krystyna i Paweł. Ponieważ każde z nich mieszka gdzie indziej, umawiają się o siódmej pod filharmonią. Koncert zaczyna się o wpół do ósmej. Dzisiaj w programie jest koncert e-moll Fryderyka Chopina i dwanaście jego etiud. Gra oczywiście Krystian Zimmerman, którego grę Piotr bardzo lubi. Po koncercie Piotr odprowadza Krystynę do domu.

Ćwiczenie 6

Use the following verbs in sentences:

pisać – napisać, robić – zrobić, malować – pomalować, uczyć się – nauczyć się, szyć – uszyć, czytać – przeczytać, pić, badać – zbadać, zdać – zdawać, kończyć, kończyć się, iść – chodzić.

1. Mama chce na wiosnę kuchnię.
2. Pan Jarecki już drugi rok angielskiego.
3. Codziennie rano mama zakupy w Samie.

4. Kasia ćwiczenie z angielskiego.
5. Krawiec obiecał mamie, że na imieniny jej nową suknię.
6. Piotr najnowszą powieść Żukrowskiego.
7. Paweł często piwo po obiedzie.
8. Jeśli Andrzej egzamin na początku czerwca, to będzie miał trzy miesiące wakacji.
9. Lekarz Kasię i powiedział, że ma grypę.
10. Dzisiaj w telewizji serial pt. „Życie na gorąco”.
11. Piotruś musi jutro zyciorys.
12. Pojutrze babcia na obiad ruskie pierogi.
13. Znajomy malarz portret mamy.
14. Kasia w tym roku egzamin z angielskiego.
15. Do pracy ojciec musiał piechotą, bo nie jeździli tramwaje.
16. Studenci ze Stanów Zjednoczonych polskiego.
17. Przed snem tato lubi kryminały.
18. Mała dziewczynka sukienkę dla lalki.
19. Zawsze na śniadanie Kasia szklankę mleka.
20. Nasz sąsiad codziennie wieczorem z psem na spacer.
21. Tato pracę o 15.15.
22. Lekarz w ciągu godziny czterech pacjentów.

Ćwiczenie 7

Use the superlative form of adjectives.

Kto tu jest . . . ? (wysoki) Kto tu jest *najwyższy*?
Kto tu jest . . . ? (elegancki) Kto tu jest *najbardziej elegancki*?

1. Które ćwiczenie jest ? (trudny)
2. Który student jest ? (zmęczony)
3. Który samochód jest ? (szybki)
4. Która kobieta jest ? (piękny)
5. Czyj syn jest ? (chory)
6. Kto kupił kwiaty? (świeży)
7. Czyje kredki są ? (kolorowy)
8. Czyja żona jest ? (dobra)
9. Która książka jest ? (interesujący)
10. Czyja teściowa jest ? (zły)

Ćwiczenie 8

Use the adverbs: *cieplej, lepiej, gorzej, ciszej, wyżej, piękniej, starzej, dłużej, niżej, krócej* in the following sentences.

1. Moi studenci mówią po polsku coraz
2. W lecie jest niż w jesieni.
3. Piotr niż zwykle będzie z rodzicami na wakacjach.
4. Na wiosnę wszystkie dziewczęta wyglądają
5. Mama nie chciała mieszkać na 10 piętrze, więc nasze mieszkanie jest
6. Syn sąsiada uczy się coraz
7. Na ósmym piętrze jest niż na parterze.
8. Przed egzaminami studenci niż zwykle siedzą w bibliotece.
9. Przy ładnej pogodzie ptaki latają niż zwykle.
10. Lektorki języka polskiego wyglądają coraz

Ćwiczenie 9

Read these phone numbers aloud.

385-625	402-559	148-596	607-121
888-999	672-432	313-414	225-315

Ćwiczenie 10

Use the Dative plural.

1. Babcia daje pieniądze na cukierki. (dzieci)
2. Kasia i Piotr kupili na rocznicę ślubu kwiaty. (rodzice)
3. Profesor opowiada o Polsce w XIII wieku. (studenci)
4. Piotr przygląda się które stoją na parkingu. (sportowe samochody)
5. Nauczyciele lubią stawiać dobre oceny. (uczniowie)
6. Ósmego marca wszyscy mężczyźni składają życzenia (kobiety)

7. Modne spódnice podobają się (wszystkie dziewczyny)
8. Mama dziękuje za pomoc w przygotowaniu przyjęcia. (dzieci)

Ćwiczenie 11

Use the Locative plural.

1. Młode mamy lubią opowiadać o (dzieci)
2. Dawno nie byliśmy u cioci Heli na (Mazury)
3. Teraz często młode małżeństwa mieszkają w (nowe domy).
4. Chłopcy chętnie rozmawiają o (dziewczyny)
5. Babcia często opowiada o (dawne czasy)
6. Wszystkie dziewczyny marzą o (przystojni mężowie)
7. Mama i ciocia plotkują czasem o (krewni i znajomi)

17 LEKCJA SIEDEMNASTA

Obiad w restauracji

Piotr chodzi do restauracji na obiad wtedy, kiedy dostaje stypendium. Dziś właśnie je dostał i ma ochotę na dobry obiad. Oczywiście zaprasza Krystynę i oboje po zajęciach jadą siedemnastką do „Panoramy”. „Panorama” to hotel, w którym jest dobra restauracja. Studenci często jeżdżą obok niego, ale rzadko jadają tam obiady. Dziś będzie tu Piotr z Krystyną.

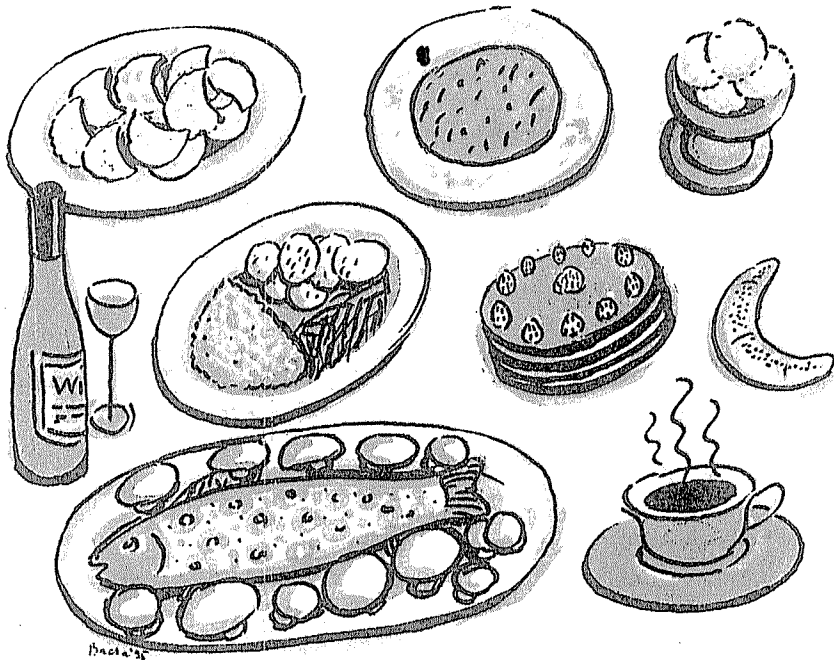
Make questions to the text.

Rozmowa I

- Piotr: Chodźmy najpierw do szatni.
 Idą do szatni, zdejmują płaszcze. Piotr oddaje je szatniarce i dostaje numerek.
 Krystyna: Dużo tu ludzi. Ciekawe, czy będzie wolny stolik.
 Piotr: Patrz, tam w kącie koło okna jest wolny. Chodź tam. Siadaj, proszę. Co zamówimy?
 Krystyna: Bardzo lubię barszcz. Czy jest?
 Piotr: Tak, jest czysty barszcz z pasztecikiem. Ja też to zamówię. A co na drugie?
 Krystyna: Może mój ulubiony schabowy z surówką.
 Podchodzi kelnerka.
 Kelnerka: Dzień dobry. Co państwo zamawiają?
 Piotr: Prosimy dwa razy barszcz z pasztecikiem, jeden schabowy dla pani, a ja jeszcze się nie zdecydowałem...
 Krystyna: Czy może być schabowy z frytkami?
 Kelnerka: Oczywiście, proszę pani. Jest także bardzo dobra pieczeń i bitki wołowe.
 Piotr: To może bitki.
 Kelnerka: A co do picia?
 Piotr: Co chcesz, Krystyno?
 Krystyna: Jeśli można to wodę mineralną i herbatę.
 Piotr: Dla mnie tylko woda mineralna.
 Kelnerka: A więc dwa razy barszczyk, schabowy z frytkami, bitki, dwie wody mineralne i herbata. Już podaję.

Rozmowa II

- Kelner: Dobry wieczór państwu. Proszę bardzo, tu jest wolny stolik, a tu menu.
- Pan Jarecki: Dobry wieczór, dziękujemy bardzo.
- Pani Jarecka: A więc tak. Są trzy rodzaje pizzy, zrazy wieprzowe, stek cielęcy, stek z polędwicy, pstrąg z pieczarkami i węgorz duszony.
- Pan Jarecki: Pokaż desery. Truskawki po włosku, placek czekoladowy z kasztanami, nugat czekoladowy. Na co masz ochotę?
- Pani Irena: Ja zjem pizzę i pstrąga z pieczarkami. A ty?
- Pan Jarecki: Dla mnie stek z polędwicy i dwie porcje nugatu. Proponuję ci ten sam deser.
- Kelner: Słucham, co państwo zamawiają?
- Pan Jarecki: Pizzę, pstrąga z pieczarkami, stek z polędwicy. A na deser nugat. Trzy porcje.
- Kelner: Co do picia?
- Pan Jarecki: Może czerwone wino, a potem kawa.
- Kelner: Służę uprzejmie. Już podaję.

Jaki to kolor?

czerwony
jasnoczerwony
ciemnoczerwony

niebieski
jasnoniebieski
ciemnoniebieski

Jaki jest ?

Jakiego koloru jest ?

Śnieg jest biały.

Śnieg jest koloru białego.

Węgiel jest czarny.

Węgiel jest koloru czarnego.

Niebo jest niebieskie.

Niebo jest koloru niebieskiego.

Róża jest czerwona.

Róża jest koloru czerwonego.

Trawa jest zielona.

Trawa jest koloru zielonego.

Cytryna jest żółta.

Cytryna jest koloru żółtego.

Pomarańcza jest pomarańczowa.

Pomarańcza jest koloru pomarańczowego.

Sukienka mamy jest ciemnozielona, a bluzka Kasi jasnozielona.

ITERATIVE VERBS

jeździć, jadać, chodzić

jeździć **dź : dż**

Singular	Plural
1. jeżdżę	jeździmy
2. jeździsz	jeździcie
3. jeździ	jeżdżą

Zwykle jeżdżę na wakacje nad morze, ale w tym roku jadę w góry.

Zwykle chodzę do miasta ulicą, ale dzisiaj idę przez park.

Rodzice zwykle jadają obiad w domu, tylko wyjątkowo jeżdżą w restauracji.

Ćwiczenie 1

Jaką potrawę lubisz najbardziej?

(kurczę pieczone, barszcz z pasztecikiem, tort orzechowy, bitki wołowe, kotlet schabowy, sernik wiedeński, bigos, placek owocowy, pierogi, naleśniki)

Ćwiczenie 2

Make up dialogues:

- w kawiarni
- w restauracji
- w domu przy stole

Ćwiczenie 3

Use the correct form of verbs.

Jan zwykle do domu tramwajem, ale dzisiaj

taksówką. (jechać, jeździć)

Jan zwykle *jeździ* do domu tramwajem, ale dzisiaj *jedzie* taksówką.

- Mama rzadko mięso, ale dzisiaj na obiad. (jadać, jeść)
- Tato rzadko piechotą do pracy, ale teraz z przyjemnością. (chodzić, iść)
- Z Paryża do Warszawy ludzie zwykle pociągiem, ale czasem samochodem. (jechać, jeździć)
- Piotr czasem obiad w dobrej restauracji, ale dzisiaj w „Panoramie”, bo dostał stypendium. (jadać, jeść)
- Krystyna z siostrą często do tego dużego sklepu, dzisiaj jednak do tamtego małego. (chodzić, iść)

Ćwiczenie 4

Answer the questions:

- Jakiego koloru są twoje oczy?
- Jakiego koloru jest ściana?
- Jakiego koloru jest biurko?
- Jakiego koloru są twoje włosy?
- Jakiego koloru jest niebo?

Ćwiczenie 5

Answer the questions:

- Dokąd idziesz? Czy często tam chodzisz?
- Co jesz? Czy często to jadasz?
- Dokąd jedziesz? Czy często tam jeździsz?

Ćwiczenie 6

Complete the dialogue:

A: Czy masz ochotę na kawę?

B:

A: Gdzie pójdziemy?

B:

A: Czy usiądziemy przy stoliku pod oknem?

B:

A: Czy chcesz coś do kawy?

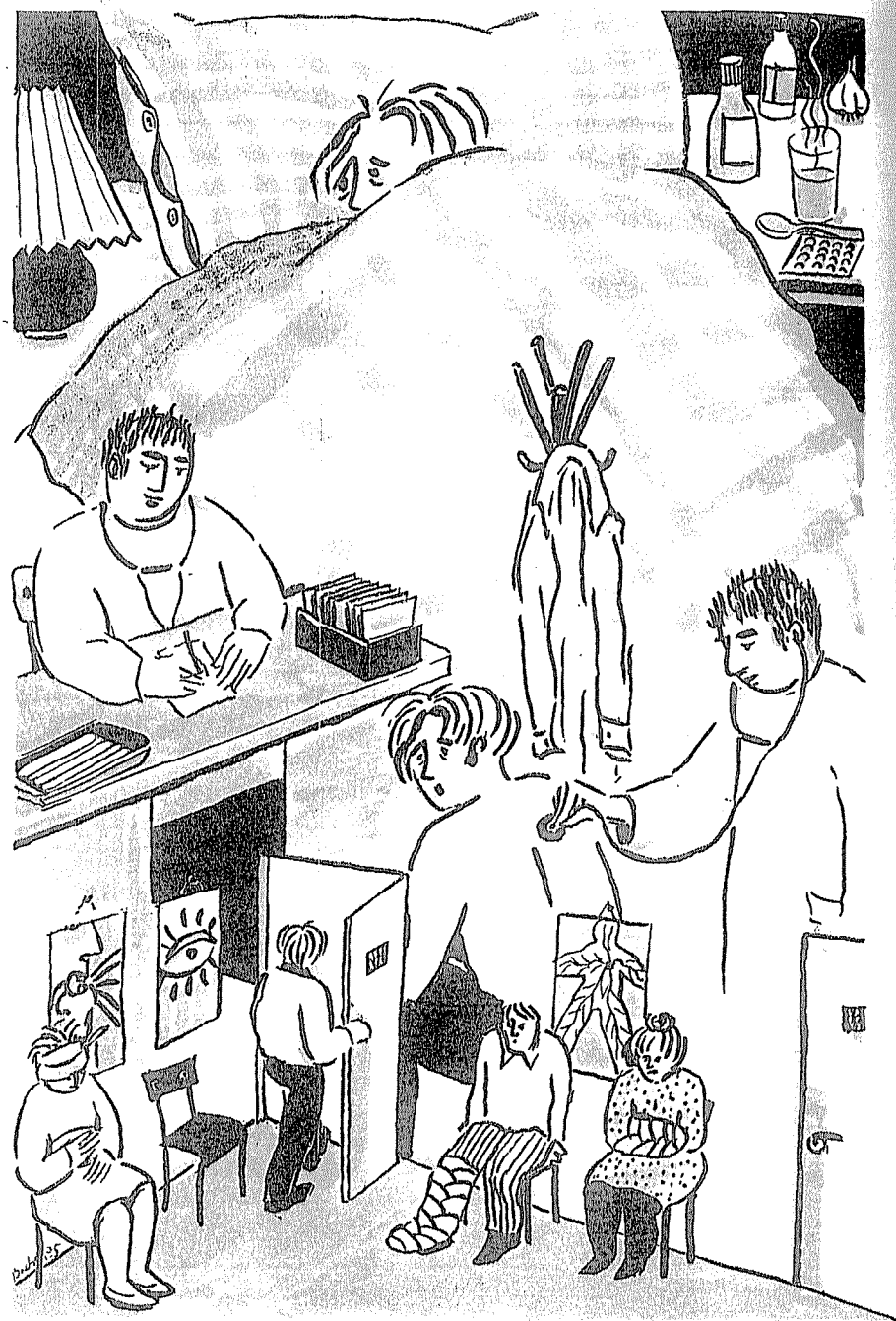
B:

A: Tylko jedno ciastko?

B:

A: Ja też wezmę jedno, to z jabłkami.

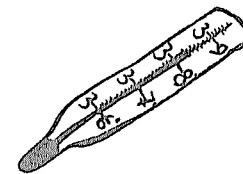
18 LEKCJA OSIEMNASTA

Piotr choruje

Piotr od kilku dni źle się czuje. Boli go głowa, ma gorączkę, katar i kaszel. Wybiera się do lekarza. Internista przyjmuje od 7.00, ale najpierw trzeba się zarejestrować. Rejestratorka sprawdza książeczkę zdrowia Piotra i każe mu iść do pokoju nr 16. Pod drzwiami czeka pięć osób, Piotr jest szósty w kolejce. Siada na krzesło, wyjmuje z torby książkę i czyta.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Lekarz: Następny proszę!
Piotr: Dzień dobry.
Lekarz: Dzień dobry, proszę siadać. Co panu dolega?
Piotr: Gorączka, kaszel, ból głowy. Okropnie kicham.
Lekarz: Pewnie grypa. Proszę się rozebrać i tu usiąść. Osłucham pana. Oddychać, nie oddychać. Dobrze. Może się pan ubrać.
Piotr: Co mi jest?
Lekarz: Oczywiście grypa. Tu ma pan receptę na lekarstwa, a tu zwolnienie z zajęć na trzy dni. Proszę leżeć w łóżku, dobrze się wygrzać i ciepło się ubierać! To wszystko. Następny, proszę!
Piotr: Dziękuję i do widzenia.

Rozmowa II

- Pani
w aptece: Słucham pana?
Piotr: Proszę, to moja recepta.
Pani: Aspiryna, wapno, syrop leśny i pastylki do ssania...
Proszę pana, syropu leśnego nie ma, ale dam panu inny,
równie dobry.
Piotr: Dobrze, tylko proszę mi napisać, jak mam te lekarstwa
zażywać.
Pani: Aspiryna i wapno trzy razy dziennie po jednej tabletkie.
Syrop – do pięciu łyżeczek dziennie, a pastylki do ssania
– co trzy, cztery godziny. Płaci pan 3 złote 50 groszy.
Piotr: Proszę pieniądze, są już odliczone.
Pani: O, dziękuję bardzo. Tu są lekarstwa.
Piotr: Do widzenia.
Pani: Do widzenia.

Jak często?

Piotr zażywa lekarstwa trzy razy dziennie.
Piotr zażywa lekarstwa trzy razy na dzień.

Tato chodzi na angielski dwa razy w tygodniu.
Tato chodzi na angielski dwa razy na tydzień.

Mama chodzi do fryzjera dwa razy w miesiącu.
Mama chodzi do fryzjera dwa razy na miesiąc.

Piotr jeździ do babci cztery razy w roku.
Piotr jeździ do babci cztery razy na rok.

2, 3, 4 razy

w + Loc.
na + Acc.

Na co on jest chory?
Na co on choruje?

On jest chory na
On choruje na

grypę.
anginę.
serce.
nerki.

Na co ona choruje?
Na co ona jest chora?

Ona choruje na
Ona jest chora na

żołądek.
gardło.
reumatyzm.

Ćwiczenie 1

1. Ułożyć dialog u lekarza.
2. Ułożyć dialog w domu, kiedy chory kładzie się do łóżka.

Ćwiczenie 2

Piotr chodzi do kina (1 raz, tydzień)
Piotr chodzi do kina *raz na tydzień*.

1. Mama pisze list do babci (2 raz, miesiąc)
2. Tato ma lektorat angielskiego (2 raz, tydzień)
3. Państwo Jareccy jeżdżą na wakacje (1 raz, rok)
4. Pan doktor chodzi w góry (1 raz, dwa miesiące)
5. Adam jeździ nad morze (2 raz, rok)
6. Krystyna ma lektorat francuskiego (3 raz, tydzień)
7. Pani pije kawę (4 raz, dzień)
8. Studenci trenują piłkę nożną (10 raz, miesiąc)
9. Piotr jeździ do babci (1 raz, pięć lat)
10. Chory zażywa lekarstwa (3 raz, dzień)

Ćwiczenie 3

Answer the following questions:

1. Jak często masz lektorat języka polskiego?
2. Jak często czytasz polskie gazety?
3. Jak często chodzisz do teatru?
4. Jak często pijesz czarną kawę?
5. Jak często spotykasz się z kolegami?
6. Jak często chodzisz do biblioteki?
7. Jak często pieczesz ciasto?

Ćwiczenie 4

Use the words *głowa, noga, żołądek, gardło, oczy, ręka, plecy*, in the sentences.

1. Kasia źle się czuje, bo boli ją
2. Mama jest zła, bo boli ją
3. Sprzedawczyni źle się czuje, bo boli ją
4. Lekarz nie czuje się dobrze, ponieważ boli go
5. Kelner czuje się słabo, dlatego że boli go
6. Asystent czuje się źle, ponieważ bolą go
7. Mój kolega nie czuje się dobrze, bo bolą go

Ćwiczenie 5

Answer the following questions:

1. Na co chory jest ten student?
2. Na co choruje ciocia Zosia?
3. Na co choruje starszy pan?
4. Na co jest chory twój sąsiad?
5. Na co jest chora nasza mama?

Ćwiczenie 6

Use the imperative mood.

Kasiu, bo pan doktor chce cię zbadać. (rozebrać cię)
Kasiu, rozbierz się, bo pan doktor chce cię zbadać.

1. Piotr, do stołu, bo ja nie mam teraz czasu. (nakryć)
2. Córeczko, w swoim pokoju. (posprzątać)
3. Tadeusz, chleb na kolację. (kupić)
4. Mamo, mi pięć złotych. (dać)
5. Mamo, ciasto na niedzielę. (upiec)
6. Krystyno, ze mną na obiad. (chodzić)

Ćwiczenie 7

Tato kupił chleb, było potrzeba.
 Tato kupił *tylko* chleba, *ile* było potrzeba.

1. Mama zwykle piecze ciasta, wszyscy zjedzą.
2. Krystyna czyta ćwiczenie z angielskiego razy, musi, żeby je zrozumieć.
3. Piotr zażywa lekarstw, trzeba.
4. Kasia je zawsze czekoladek, tylko może.
5. Tato kupuje mamie kwiaty razy, może.

Ćwiczenie 8

Complete the dialogue:

- A: ?
 B: Boli mnie głowa.
 A: ?
 B: Od wczoraj.
 A: ?
 B: Nie, nie mam wysokiej gorączki.
 A:
 B: Już się rozbiełam.
 A:
 B: Dobrze, będę zażywał te lekarstwa trzy razy dziennie. Czy muszę leżeć w łóżku?
 A: !
 B: Koniecznie aż cztery dni?
 A: !
 B: No dobrze. Dziękuję bardzo. Do widzenia.
 A:

19 LEKCJA DZIEWIĘTNASTA

Pory roku

Każdy ma swoją ulubioną porę roku. Piotr najbardziej lubi zimę, bo wtedy może jeździć na nartach i na łyżwach. Kasia też lubi zimę, lubi, kiedy jest dużo śniegu, ale woli wiosnę od zimy. Kasia chodzi wtedy do parku i na łąki, gdzie zbiera wiosenne kwiaty. Tato nie lubi wiosny, bo wiosną jest bardzo dużo pracy w ogródku. Trzeba skopać grządki, posiać i posadzić kwiaty i warzywa. Tato woli lato od wiosny, wtedy dojrzewają truskawki i inne owoce oraz kwitną kwiaty. Wczesną jesienią też jest przyjemnie w ogródku: cała rodzina zbiera jabłka i gruszki z drzew, Kasia zrywa z krzaków ostatnie pomidory, a tato znowu kopie grządki. W listopadzie ogródek wygląda bardzo smutno: drzewa nie mają liści, nie ma kolorowych kwiatów, a mały trawnik nie jest już zielony. Nikt nie ma ochoty chodzić do ogródka. Mama wyjmuje z szaf zimowe ubrania, ciepłe czapki, rękawice i szaliki.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Kasia: Piotr, dlaczego wzięłeś mój szalik?
Piotr: Ja? Twój? Nie, ja mam swój.
Kasia: To nie jest twój szalik, tylko mój.
Mama: Nie, Kasio, to nie jest twój szalik, ale jego. On wziął swój, nie twój.
Kasia: Rzeczywiście, mamusia ma rację. Mój ma tutaj dziurkę, a jego nie. Piotr, weź swój szalik!

Jaka jest pogoda?	
Na wiosnę (wiosną)	świeci słońce, jest coraz cieplej, pada ciepły deszcz, niebo jest bezchmurne
W lecie (latem)	jest gorąco, czasem są burze z piorunami, pada deszcz, na niebie jest mało chmur, w nocy widać gwiazdy
W jesieni (jesienią)	jest jeszcze ciepło, ale ranki i wieczory są już chłodne, wieje silny wiatr i często leje deszcz, jest mgła, jest pochmurno
W zimie (zimą)	jest mróz, pada śnieg, na rzekach jest lód, dni są bardzo krótkie

Prognoza pogody

Jak informuje wrocławski synoptyk, dziś w południowo-zachodniej części Polski będzie zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami, okresami słabe opady deszczu. Temperatura maksymalna od 2 do 4 stopni Celsjusza, a minimalna od 0 do 2 stopni Celsjusza. Wiatry słabe i umiarkowane południowo-zachodnie.

Każdy student zdał egzamin.
Stary nauczyciel zna każdego ucznia.
Nasza ciotka kocha każde dziecko.

Adam składał dzisiaj życzenia każdej studentce.

Żaden student nie zdał egzaminu.
Nowy nauczyciel nie zna żadnego ucznia.
Nasza ciotka nie kocha żadnego dziecka.

Adam nie składał dzisiaj życzeń żadnej studentce.

Pronouns każdy, -a, -e and żaden, -a, -e are declined like adjectives.

To jest kot Marysi.
Marysia lubi swojego kota.
To jest książka Adama.
Adam czyta swoją książkę.
Ci państwo kochają swoje dzieci.
Kocham swoją żonę.
Idziesz na spacer ze swoim synem.

Ja lubię kota Marysi.
Ja też lubię jej kota.
Ania czyta książkę Adama.
Ania czyta jego książkę.
Sąsiedzi nie lubią ich dzieci.
To jest moja żona.
To jest twój syn.

The reflexive possessive pronoun swój, -a, -e is declined like adjectives.

Ćwiczenie 1

Answer the following questions:

1. Jaka jest dzisiaj pogoda?
2. Jaka jest teraz pogoda w twoim kraju?
3. Jaka jest pogoda w zimie?
4. Jaka jest pogoda w lecie?
5. Jaka pogoda była wczoraj? Czy świeciło słońce?
6. Jak myślisz, jaka pogoda będzie jutro?

Ćwiczenie 2

Answer the following questions:

1. Która pora roku jest najładniejsza?
2. Którą porę roku lubisz najbardziej?
3. Czy podoba ci się lato w Polsce?

Ćwiczenie 3

Use the correct form of the reflexive possessive pronoun *swój*.
Adam często jeździ samochodem.
Adam często jeździ *swoim* samochodem.

1. Czy możesz dać mi adres?
2. Profesor Maliński bardzo lubi studentów.
3. Czy Ewa i Bogdan pokazali wam nowe mieszkanie?
4. Wiem, że Adam bardzo kocha żonę.
5. Moja siostra często opowiada o dzieciach.
6. Pani Ania pokazała mi wczoraj zdjęcia.
7. Kasia zapomniała ręcznika i prosi babcię o inny.
8. Pani Nowakowa myśli tylko o mężu.
9. Dobre dzieci pomagają mamie.
10. Gdzie położyłeś książki i zeszyty?

Ćwiczenie 4

Use the possessive pronouns *mój, moja, moje* or *swój, swoja, swoje* in the correct form.

1. siostra jest studentką chemii.
2. Weź stąd rzeczy i idź do innego pokoju!
3. Czy wiesz, że mama ma dopiero 42 lata?
4. Marek był wczoraj na koncercie ze narzeczoną.
5. Nie wiem, gdzie leży książka do angielskiego.
6. mąż lubi jeździć samochodem.
7. Piotr dawno nie był u babci.
8. Państwo Jareccy pokazywali wczoraj znajomym ogród.

Ćwiczenie 5

Use the pronouns *swój, jej, jego, ich* in the correct form.

1. Marek ma samochód. Basia lubi jeździć samochodem.
2. Czy byłeś w kinie ze ojcem?
3. Kasia i Piotr mają nowe radio, często słuchają radia.
4. Kiedy pójdziesz do nich, zobaczysz dom i ogród.
5. Kiedy pójdziesz do nich, pokażą ci dom i ogród.
6. Marta często chodzi ze mamą, ale ja nie znam mamy.
7. Oni, niestety, zapomnieli przynieść płyty, ale możemy posłuchać naszych.
8. Od kiedy synowie Pawła pomagają ojcu?

Ćwiczenie 6

Complete the dialogue:

- A: ?
B: Nie wiem, ale świeci słońce.
A: ?
B: Tak, jest bardzo ciepło. 20 stopni powyżej zera.
A: ?
B: Nie, nie ma wiatru.
A: ?
B: Tak, jest trochę chmur.
A: ?
B: Nie, chyba nie będzie deszczu.
A: ?
B: A skąd mam wiedzieć?! Sam wyglądnij przez okno i zobacz, a nie zadawaj pytań!

Ćwiczenie 7

Use the pronouns *każdy, każda, każde* in the correct form.

1. student musi zdać dwa egzaminy.
2. matka kocha swoje dzieci.
3. Czy w mieście dom jest wysoki?
4. To nieprawda, że ćwiczenie jest trudne.
5. Teraz w domu jest lodówka i telewizor.

20 LEKCJA DWUDZIESTA

Co byś zrobił, gdybyś wygrał milion?

Położył się Dyzio na łące,
Przygląda się niebu błękitnemu
I marzy:

„Jaka szkoda, że te obłoki płynące
Nie są z waniliowego kremu...

A te różowe –

Że to nie lody malinowe...

A te złociste, pierzaste –

Że to nie stopy ciastek...

I szkoda, że całe niebo

Nie jest z tortu czekoladowego...

Jaki piękny byłby wtedy świat!

Leżałbym sobie, jak leżę,

Na tej murawie świeżej,

Wyciągnąłbym tylko rękę

I jadł... i jadł... i jadł...”

(Julian Tuwim, *Dyzio Marzyciel*, [W:] *Wiersze zebrane*, Warszawa
1975, t. 2, s. 482)

ROZMOWA

- Pan Jarecki: Czytam bardzo ciekawy kryminał. Facet wygrał milion, właśnie go zabrał i idzie do domu, a za nim dwóch mężczyzn.
- Pani Jarecka: Tadeusz, a co ty byś zrobił, gdybyś wygrał tyle pieniędzy?
- Pan Jarecki: Kupiłbym samochód, tobie kilka pięknych sukien, Piotrowi radio stereofoniczne, a Kasi nowy rower. Reszta byłaby na nowe meble i podróże.
- Pani Jarecka: A ja pojechałabym dookoła świata. Może nawet z tobą...
- Pan Jarecki: Jak to: może? Na pewno pojechalibyśmy razem! Sama nie dałabyś rady.
- Pani Jarecka: Dałabym. Ale nie zostawiłabym was samych, bo pomarlibyście z głodu, zanim ktoś z was nauczyłby się gotować.
- Piotr: Ja bym się nauczył, ale za ten milion.
- Pan Jarecki: Synu, ty tylko o pieniądzach!
- Pani Jarecka: Jeszcze nie ma miliona, a wy już się kłócicie!

CONDITIONAL MOOD				
być				
Singular			Plural	
Masc.	Fem.	Neuter	Masc. pers.	Fem., Masc. nonpers., Neuter
1. był -był	była -była	–	byli -byśmy	były -byśmy
2. był -byś	była -byś	–	byli -byście	były -byście
3. był -by	była -by	było -by	byli -by	były -by
czytać				
1. czytał -był	czytała -był	–	czytali -byśmy	czytały -byśmy
2. czytał -byś	czytała -byś	–	czytali -byście	czytały -byście
3. czytał -by	czytała -by	czytało -by	czytali -by	czytały -by

Gdyby on mnie kochał, zostałabym jego żoną.
 Gdyby on mnie kochał, to bym została jego żoną.
 Gdybyś miała czas, czytałabyś więcej gazet.
 Gdybyś miała czas, to byś czytała więcej gazet.
 Gdybym przestał pracować, miałbym spokój.
 Gdybym przestał pracować, to bym miał spokój.
 Kochałbym cię, gdybyś była mądra i piękna.

- A: Czy idziesz do kiosku?
 B: Tak.
 A: Czy mógłbyś mi kupić żyletki?
 B: Oczywiście.
 A: Czy chciałabyś pójść dzisiaj do kina?
 B: Na co?
 A: Na „Europa, Europa” Agnieszki Holland.
 B: Wołałabym na jakiś kryminał.

Ćwiczenie 1

Form the conditional mood of verbs given in brackets.

(Ja) (znać ten pan) (rozmawiać z nim)

a) *Gdybym znał tego pana, rozmawiałbym z nim.*

b) *Gdybym znał tego pana, to bym z nim rozmawiał.*

- (Zosia) (kochać Piotra) (być jego żoną). a)
b)
- (Mama) (mieć dużo czasu) (uszyć sobie sukienkę). a)
b)
- (My) (uczyć się dużo) (znać lepiej język polski). a)
b)
- (Marysia) (dobrze gotować) (mieć dużo gości). a)
b)
- (Padać deszcz) (kwiaty lepiej rosnać). a)
b)
- (Świecić słońce) (my) (pójść na plażę). a)
b)
- (Antoni) (mieć dużo pieniędzy) (podróżować po świecie). a)
b)
- (Dziecko) (mieć lalkę) (nie płakać). a)
b)
- (Wy) (czytać gazety) (wiedzieć dużo o świecie). a)
b)

Ćwiczenie 2

Gdyby on mnie znał, poszłabym do niego.
Gdyby on mnie znał, to bym do niego poszła.

1. Jeśliby mnie zobaczył, rozmawiałby ze mną.
2. Gdyby Anna nie miała męża, miałaby więcej czasu.
3. Gdyby Staszek znał profesora, powiedziałby mu wszystko.
4. Gdybyśmy mieli klucz do domu, weszlibyśmy od razu.
5. Gdyby oni mieli dwa miesiące urlopu, pojechaliby do Francji.
6. Gdyby ten chłopiec zdał egzamin, miałby teraz czas pojechać na narty.

Ćwiczenie 3

Change the verb into plural.
Chciałbym napisać teraz ćwiczenie.
Chcielibyśmy napisać teraz ćwiczenie.

1. Chciałbym pójść na lody.
2. Chciałbym zjeść coś dobrego i słodkiego.
3. Chciałbym mówić lepiej po polsku.
4. Chciałbym dziś kupić ciepły sweter.
5. Chciałbym pójść jutro do teatru.

Ćwiczenie 4

Change into plural.
Czy chciałabyś dostać nową sukienkę?
Czy chciałobyście dostać nową sukienkę?

1. Czy chciałabyś pojechać do Olsztyna?
2. Czy chciałabyś mieć duże mieszkanie?
3. Czy chciałabyś napisać dobry kryminał?
4. Czy chciałabyś kupić swojemu mężowi krawat?
5. Czy chciałabyś zjeść dobry obiad?

Ćwiczenie 5

Czy mógłbyś otworzyć okno?
Czy mogłabyś otworzyć okno?
Czy moglibyście otworzyć okno?
Czy mogłybyście otworzyć okno?

1. Mógłbyś podać mi sól?
2. Mógłbyś pójść ze mną do szefa?
3. Czy mogłabyś nie czytać teraz gazety?
4. Czy mogłabyś przestać płakać?
5. Czy mógłbyś pojechać ze mną do miasta?
6. Czy mogłabyś mnie posłuchać?
7. Czy mógłbyś dać mi tamtą książkę?
8. Mogłabyś tańczyć całą noc?

Ćwiczenie 6

Change the verbs into conditional mood.

Chcemy pójść na lody. Chcielibyśmy pójść na lody.

1. Dzieci chcą iść spać, ale jest jeszcze wczesnie.
.....
2. Kasia chce się bawić, ale musi odrobić lekcje.
.....
3. Chcę tańczyć całą noc.
.....
4. Stefan chce polecieć samolotem do Warszawy.
.....
5. Mama chce kupić nowe firanki do pokoju Kasi.
.....

Ćwiczenie 7

Czy chcesz herbatę? (kawa) Wołalbym kawę.

1. Czy chcecie teraz grać w brydża? (szachy)
.....
2. Czy chce pan te jabłka? (tamte)
.....
3. Czy Adam chce się uczyć? (spać)
.....
4. Czy chcesz tańczyć? (śpiewać)
.....
5. Czy pani chce czerwone wino? (białe)
.....

Ćwiczenie 8

Answer the following questions:

1. Co byś zrobił, gdyby teraz padał śnieg?
2. Co by było, gdybyś lepiej znał polski?
3. Co byś zrobił, gdybyś teraz wygrał milion złotych?

Ćwiczenie 9

Change the verbs into indicative mood.

1. Chciałbym wygrać milion.
2. Chciałbym kupić nowy samochód.
3. Janek chciałby wyjechać na wakacje.
4. Chcielibyśmy pójść na spacer do parku.
5. Czy chcielibyście obejrzeć panoramę Raclawicką?
6. Ewa i Krzysiek chcieliby pojechać w podróż poślubną do Meksyku.

Ćwiczenie 10

Write in five sentences:

Gdybym miał wolny dzień, to...

Ćwiczenie 11

Change the verbs into conditional mood.

Pójdę do domu towarowego na zakupy. Kupię tam nowy kostium kąpielowy i duży ręcznik. Po zakupach wstąpię na lody i mrożoną kawę. Wieczorem umówię się z kolegą do kina.

21 LEKCJA DWUDZIESTA PIERWSZA

Wyjazd na wakacje

Wczoraj skończył się rok szkolny i zaczęły się wakacje. Rodzina Jareckich przygotowuje się do wyjazdu do Dębowa, do cioci Heli. Pan Jarecki musi pójść na dworzec i dowiedzieć się, jakie jest połączenie do Dębowa. Pani Irena spakuje walizki i przygotuje wszystko do wyjazdu. Kasia zanieśie do sąsiadów kwiatki. Sąsiedzi są bardzo mili i obiecali podlewać kwiaty przez cały czas nieobecności państwa Jareckich. Piotr pojedzie do Dębowa później, bo musi zdać jeszcze dwa egzaminy.

Make questions to the text.

Rozmowa I

- Pan Jarecki: Proszę pani, chciałbym się dowiedzieć, jakie jest połączenie do Dębowa.
Pani: Gdzie to jest?
Pan Jarecki: Na Mazurach, koło Augustowa.
Pani: O 21.00 jest pociąg osobowy do Augustowa. Stamtąd chyba autobusem, bo nie ma pociągu do Dębowa.
Pan Jarecki: O której ten pociąg jest w Augustowie?
Pani: O 10.37.
Pan Jarecki: A o której odjeżdża autobus do Dębowa?
Pani: Nie wiem, musi pan zapytać w informacji autobusowej.
Pan Jarecki: Dziękuję pani.

Rozmowa II

- Pan Jarecki: Proszę trzy bilety do Augustowa. Dwa normalne i jeden ulgowy.
- Kasjerka: Która klasa?
- Pan Jarecki: Pierwsza. A czy jest wagon sypialny?
- Kasjerka: Nie, ten pociąg ma tylko kuszetki.
- Pan Jarecki: To proszę wobec tego trzy kuszetki.
- Kasjerka: Na kiedy?
- Pan Jarecki: Na 28 czerwca.
- Kasjerka: Proszę, tu są bilety, tu kuszetki. Płaci pan 73 złote.
- Pan Jarecki: Proszę, tu są pieniądze.

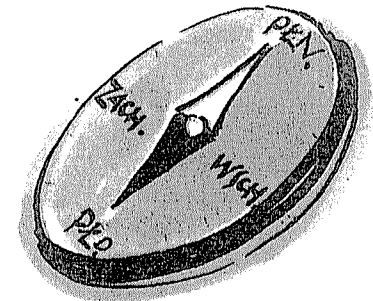
Rozmowa III

- Marek: Cześć stary, co porabiasz? Jeszcze siedzisz w mieście?
- Piotr: Tak, mam dwa egzaminy i wyjadę dopiero za 10 dni. A co z tobą?
- Marek: Jutro lecę samolotem do Warszawy. A stamtąd do Paryża.
- Piotr: Ho, ho, do Paryża! Na długo?
- Marek: Na trzy tygodnie. Potem chcę pojechać na południe Francji na winobranie.
- Piotr: A jak wracasz? Samolotem?
- Marek: Nie, autostopem przez Szwajcarię, północne Włochy i Austrię.
- Piotr: Będziesz miał fantastyczne wakacje! Życzę powodzenia i pogody. Trzymaj się, cześć!
- Marek: Dziękuję i trzymam za ciebie kciuki!

północ
południe
wschód
zachód

Gdzie?

na północy
na południu
na wschodzie
na zachodzie

INDEFINITE PRONOUNS				
	ktos	cos	nikt	nic
Nom.	ktos	cos	nikt	nic
Gen.	kogos	czegoś	nikogo	niczego
Dat.	komus	czemuś	nikomu	niczemu
Acc.	kogos	cos	nikogo	nic
Loc.	o kimś	o czymś	o nikim	o niczym
Inst.	kimś	czymś	nikim	niczym
	Ktoś był wczoraj w bibliotece. Czy znasz kogoś, kto zna angielski? Andrzej pożyczył komus książkę. Na stole leży cos małego. Czy nie masz czegoś do pisania? Zosia ma ochotę na cos słodkiego.		Nikt nie lubi słabej herbaty. Kasia nie chce z nikim rozmawiać. W telewizji nie ma nic ciekawego. Piotr niczym się nie przejmuje.	

Ćwiczenie 1

Write the dialogues:

- w informacji kolejowej
- kupowanie biletu
- co robisz, kiedy przyjeżdżasz do obcego miasta?

Ćwiczenie 2

Change the pronoun *ktos* into correct form.

- Przyszedł , kogo dobrze znam.
- Czy widziałaś w czarnym płaszczu?
- Czy jest tu , kto zna dobrze język polski?
- Profesor jest teraz zajęty, bo jest u niego.
- Krystyna idzie do teatru z , kogo Piotr nie widział.
- Czy rozmawialiście z o wakacjach?
- Czy opowiadałeś o tym z naszych znajomych?
- Czy myślałeś o z nas, kiedy byłeś w Warszawie?
- A może z państwa chciałby napić się wody mineralnej?

Ćwiczenie 3

Change the pronoun *cos* into correct form.

- Chętnie zjadłbym dobrego.
- Piotr mówi, że nigdy nie widział takiego u siebie w domu.
- Mama opowiada dzieciom o bardzo ciekawym.
- Kasiu, zaśpiewaj ładnego, bardzo cię prosimy.
- Zapomniałam o bardzo ważnym, więc muszę zaraz iść do miasta.
- Trzeba kupić dzieciom ładnego do zabawy.
- Czy chcesz napić się zimnego czy gorącego?
- Czy może pan dla mnie zrobić?
- Moja siostra zawsze o zapomina.

Ćwiczenie 4

Use the pronouns *każdy, każda, każde* in the correct form.

- Na wiosnę w ogrodzie kwitnie dużo kwiatów.
- student powinien znać jeden obcy język.
- Czy powieść, którą czyta Kasia, jest ciekawa?
- Czy ty musisz rozmawiać z mężczyzną, którego spotkasz?
- Trzeba zapytać , kto widział ten wypadek.
- Mój mąż dnia czyta gazetę.

Ćwiczenie 5

Use the pronouns *żaden, żadna, żadne* in the correct form.

- student nie zdał dzisiaj egzaminu.
- Dobrze wiem, że kobieta nie chce być moją żoną.
- Czy wiesz, że w sklepie nie było białych koszul?
- Od kiedy Zosia dostała nowe mieszkanie, nie może myśleć o innej sprawie.
- Niestety, nie znam języka obcego.
- Piotr umie grać na każdym instrumencie, a Kasia nie umie na
- Dzisiaj z Wrocławia nie wyjechał pociąg.
- Na postoju nie było taksówki, więc musieliśmy iść piechotą.
- Mój ojciec nie lubi sąsiada.

P

POWTÓRZENIE (LEKCJE 17 – 21)

Ćwiczenie 1

Answer the questions:

Jak często Adam kłóci się ze swoją żoną? (4 razy, dzień)
Adam kłóci się ze swoją żoną *cztery razy dziennie*.

1. Jak często spotykasz tego miłego pana? (2 razy, tydzień)
2. Jak często jadacie obiady w drogiej restauracji? (1 raz, rok)
3. Jak często państwo Jareccy chodzą do kina? (2 razy, pół roku)
4. Jak często studenci ze Stanów Zjednoczonych mają lektorat polskiego? (3 razy, tydzień)
5. Jak często jeździsz na uniwersytet taksówką? (3 razy, miesiąc)
6. Jak często ta pani bywa z twoim bratem w kawiarni? (3 razy, 2 miesiące)
7. Jak często pan profesor chodzi w góry? (1 raz, miesiąc)
8. Jak często chore dziecko zażywa lekarstwa? (5 razy, dzień)

Ćwiczenie 2

Use the pronouns *każdy, żaden, nikt, ktoś* in the following sentences. Change the form if it is necessary.

Kiedyś mój kolega nie chciał się uczyć języka obcego.
. mu mówił, że trzeba znać przynajmniej jeden, ale on
. nie słuchał. Aż pewnego dnia powiedział mu
o swoim koledze, który nie pojechał do Australii, ponieważ nie znał
. języka obcego. Od tego czasu mój kolega zna tak dobrze
angielski, jak z moich znajomych.

Ćwiczenie 3

Piotr często *jest chory na gripę*.
Piotr często *choruje na gripę*.

1. Pani Ewo, na co są chore pani dzieci?
2. Nie mogę pojechać w Tatry, bo jestem bardzo chory i mam gorączkę.
3. Dzisiaj w pracy nie było szefa Krystyny, który od wczoraj jest ciężko chory.
4. Moja ciocia jest chora na serce i wczoraj poszła do szpitala.
5. Po kilku latach pracy każdy nauczyciel jest chory na gardło.

Ćwiczenie 4

Masz miesiąc wakacji i chcesz pojechać do Francji.

- a) Jak załatwisz paszport?
- b) Czym pojedziesz?
- c) Co będziesz robić we Francji?

Ćwiczenie 5

1. Co byś zrobił, gdyby:
 - a) obłoki były lodami malinowymi?
 - b) morza były białym winem?
 - c) w rzekach płynęło mleko?
 - d) kamienie były czekoladą?
2. Czy zjadłbyś to wszystko, czy sprzedałbyś te rzeczy?
3. Jeśli byś je sprzedał, to co zrobiłbyś z pieniędzmi?

Ćwiczenie 6

Masz namalować obrazek, na którym dzieci grają w piłkę na łące. Idziesz do sklepu i kupujesz farby. Jakie farby kupujesz?

Ćwiczenie 7

Change into the imperative mood.

1. Piotr idzie na wykład.
2. Kasia pisze zadanie domowe z angielskiego.
3. Pan profesor czyta artykuł.
4. Dzieci robią porządek w swoim pokoju.
5. Rodzice kochają swoje dzieci.
6. Piotr jest tak miły, że nakrywa do stołu.

Ćwiczenie 8

Complete the following dialogue:

- A: ?
 B: Tak, rano jest pociąg do Gdańska.
 A: ?
 B: Nie, osobowy.
 A: ?
 B: O 16.30.
 A: ?
 B: Bilet kosztuje 16,36 zł.
 A: ?
 B: Ulgowy kosztuje 8,18 zł.

Ćwiczenie 9

**Jutro są twoje urodziny i urządzasz przyjęcie dla gości.
 Co im podasz?**

- a) zimne dania
- b) napoje
- c) ciasta i słodczyce

Ćwiczenie 10

Write a short story with the following words:

*słońce, zima, deszcz, śnieg, leje, lato, upał, ulewa, mróz, jesień,
 mgła, wiosna, ciepło, wiatr, pada, wieje.*

ĆWICZENIA UZUPEŁNIAJĄCE I UTRWALAJĄCE

Ćwiczenie 1

To jest dom. To jest student.

a) *Co to jest?*

a) *Kto to jest?*

b) *Czy to jest?*

b) *Czy to jest?*

1. To jest tort.	a)	b)
2. To jest krzesło.	a)	b)
3. To jest Zosia.	a)	b)
4. To jest pani Irena	a)	b)
5. To jest nauczyciel.	a)	b)
6. To jest książka.	a)	b)
7. To jest gazeta.	a)	b)
8. To jest duża lampa.	a)	b)
9. To jest stary pies.	a)	b)
10. To jest młody pan.	a)	b)

Ćwiczenie 2

Ask questions to the following sentences.

1. ?	To jest młody chłopiec.
2. ?	Ta dziewczynka jest grzeczna.
3. ?	To jest nasz nowy telewizor.
4. ?	Staruszka jest siwa i zgarbiona.
5. ?	Nasz pies jest łaciaty.
6. ?	Mam czerwone pióro.
7. ?	Mam na imię Elżbieta.
8. ?	Nazywam się Elżbieta Dudek.
9. ?	Ten wysoki mężczyzna ma na nazwisko Orlik.
10. ?	Dorota ma na nazwisko Zamojska.

Ćwiczenie 3

Pan profesor nazywa się Piórkowski. On ma na imię Andrzej.	a) Kto się nazywa Piórkowski? b) Jak się nazywa profesor? c) Jak on ma na imię? d) Kto ma na imię Andrzej?
---	---

- Pani nazywa się Zabłocka.
Ona ma na imię Helena.
 -?
 -?
 -?
 -?
- Chłopiec nazywa się Rogalski.
On ma na imię Rafał.
 -?
 -?
 -?
 -?
- Ten student nazywa się Winowski.
On ma na imię Adam.
 -?
 -?
 -?
 -?
- Mała dziewczynka nazywa się Kowalska.
Ona ma na imię Ewa.
 -?
 -?
 -?
 -?
- Przystojny pan nazywa się Raczyński.
On ma na imię Antoni.
 -?
 -?
 -?
 -?

Ćwiczenie 4

Give negative answers.

- Czy to jest czarny kot?
- Czy to jest modny płaszcz?
- Czy to jest dziewczyna?
- Czy to jest dobry samochód?
- Czy to jest trudny artykuł?

- Czy to jest Barbara?
- Czy to jest ten sławny aktor?
- Czy to jest wygodny fotel?
- Czy to jest znany poeta?
- Czy to jest zwierzę domowe?

Ćwiczenie 5

Use the correct form of the pronoun *jaki*?

- Tato jest przystojny i silny.
- Dziewczynka jest mała i nieśmiała.
- Kot jest głodny i spragniony.
- Mysz jest szara i spokojna.
- Student jest młody i miły.
- Studentka jest niska i gruba.
- Pan Michał jest brudny i śpiący.
- Pani Anna jest głodna i zmarznięta.
- Cukierek jest słodki i dobry.
- Pomarańcza jest soczysta.

Ćwiczenie 6

Make questions using the correct form of the pronoun *jaki*?

- Ta dziewczyna jest ładna i zgrabna.
- Dziecko jest głodne i śpiące.
- To jest zabytkowy mebel.
- Osiół jest bardzo uparty.
- Stół jest kwadratowy.
- Krystyna jest wysoka i szczupła.
- Biurko jest solidne.
- Staruszka jest zgarbiona i siwa.
- Piwo jest orzeźwiające.

Ćwiczenie 7

Put the right words into sentences *rudy, rozłargniony, długi, mądry, gruby, interesujący, złośliwy, dobry, nowy, kwaśny.*

1. Książka jest
2. Dziecko jest
3. Ten pies jest
4. Ten długopis jest
5. On jest
6. Wykład jest
7. Ojciec jest
8. Herbata jest
9. Mleko jest
10. Ta audycja jest

Ćwiczenie 8

Kasia przeprasza.
Mama przeprasza.

a) Kasia i mama przepraszają.
b) One przepraszają.

1. Tato uśmiecha się. Krystyna uśmiecha się.
a) b)
2. On nazywa się Tadeusz Jarecki. Ona nazywa się Irena Jarecka.
a) b)
3. Krystyna śpiewa. Joanna śpiewa.
a) b)
4. Adam czyta. Basia czyta.
a) b)

Ćwiczenie 9

Give negative and positive answers.

1. Czy to jest twój długopis?
2. Czy to jest jego książka?
3. Czy to jest jej zegarek?
4. Czy to jest wasze radio?
5. Czy to jest ich babcia?

Ćwiczenie 10

Nasz dziadek ma dobry tytoń.

a) Jaki tytoń ma dziadek? b) Czyj dziadek ma dobry tytoń?

1. Mój kolega Andrzej ma nerwową żonę.
a) b)
2. Moja mama ma ciekawą książkę.
a) b)
3. Jego babcia ma duże mieszkanie.
a) b)
4. Nasz znajomy ma duży ogród.
a) b)
5. Wasz tato ma ciekawą pracę.
a) b)
6. Jej koleżanka ma ciemny płaszcz.
a) b)
7. Ich profesor ma szybki samochód.
a) b)
8. Mój mąż ma długi nos.
a) b)

Ćwiczenie 11

Use the correct form of pronoun *czyj*. Ask questions.

1. To jest moja siostra.
2. Ten kolorowy sweter jest mój.
3. To jest nasze dziecko.
4. To jest jego hotel.
5. To jest wasze mieszkanie.
6. Twoje spodnie są brudne.
7. Ich pokój jest słoneczny.
8. Wasze dziecko jest inteligentne.
9. Nasza siostra jest zdolna.
10. Moja babcia jest wyrozumiała.

Ćwiczenie 12

Widzę stary podręcznik. Jaki podręcznik widzę?

1. Zosia śpiewa skoczną piosenkę ?
2. Adam ma dobrego brata ?
3. Student czyta długi i nudny artykuł ?
4. Mama zna brzydką panią ?
5. Dziecko ma wygodny wózek ?
6. Lekarz ma duży i jasny gabinet ?
7. Kasia i Piotr czytają nową gazetę ?
8. Zegarmistrz naprawia zabytkowy zegar ?
9. Uczennica śpiewa ładną melodię ?
10. Brat widzi złego człowieka ?
11. Kucharka smaży kotlet schabowy ?
12. Chłopczyk ma nową zabawkę ?

Ćwiczenie 13

Change the nouns given in brackets into Accusative.

1. Student pisze (klasówka)
2. Aktor śpiewa (ballada)
3. Krawcowa kroi (spódnica)
4. Kasia sprząta (piwnica)
5. Kucharka smaży (ryba)
6. Profesor czyta (gazeta)
7. Kobieta sprząta (klatka schodowa)

Ćwiczenie 14

Matka kapie córkę. Matka kapie ją.

1. Krawcowa spotyka znajomą. Krawcowa spotyka
2. Ojciec czeka na syna. Ojciec czeka na
3. Karmimy nasze dziecko. Karmimy
4. Matka i córka obserwują małego chłopca. Matka i córka obserwują
5. Ewa i Basia znają Janka i Krzyśka. Ewa i Basia znają
6. Profesor Żwirek zna mnie i mojego brata. Profesor zna

Ćwiczenie 15

Use the correct form of the pronouns *jak?* *który?*

1. Joanna ma ten klucz.
2. Antoś czyta długi artykuł.
3. Anna zna tę panią i tamtego pana.
4. Andrzej śpiewa starą piosenkę.
5. Dziewczyna widzi tego przystojnego mężczyznę.
6. Michał ma tamten lśniący samochód.
7. Ten pokój ma bardzo duże okno.
8. Nasz profesor zna tego studenta.
9. Babcia czyta starą bajkę.

Ćwiczenie 16

Którego pana znasz, tego? Tak, tego. Nie, tamtego.

1. Którą dziewczynę lubisz, tę?
2. Które ciastko kupisz, to?
3. Którą koszulę ubierasz, tę?
4. Którego psa widzisz, tego?
5. Którą sukienkę nosisz często, tę?
6. Którego ucznia bardzo lubisz, tego?
7. Które opowiadanie czytasz, to?
8. Które okno jest otwarte, to?

Ćwiczenie 17

Małe dziecko *idzie do* przedszkola.

Małe dziecko *chce iść do* przedszkola.

1. Romka i Andrzej mają ładne mieszkanie.
2. Krzysztof i jego siostra mają ładne kwiaty.
3. Irena i jej koleżanka idą na wykład.
4. Tato widzi mojego narzeczonego.
5. Piotr i Kasia idą do babci na herbatę.
6. Joasia śpiewa długą piosenkę.
7. Józef ma wygodne krzesło.

Ćwiczenie 18

Give positive and negative answers.

1. Czy masz dziś czas?
2. Czy znasz profesora Żbika?
3. Czy Krystyna kupuje nową sukienkę?
4. Czy piszesz referat?
5. Czy przestawiasz biurko?
6. Czy piszesz list do ciotki Berty?
7. Czy lubisz dziecko siostry?
8. Czy pijesz gorzką herbatę?
9. Czy malujesz plakat jazzowy?
10. Czy szukasz parasolki?

Ćwiczenie 19

Ten pan ma czarny samochód.

a) To jest samochód tego pana. b) To jest jego samochód.

1. Moja mama ma kolorowe czasopismo.
a) b)
2. Lekarka ma nową torbę.
a) b)
3. Nasz kolega ma bardzo duży i ciemny pokój.
a) b)
4. Tamta wysoka kobieta ma ciężką siatkę.
a) b)
5. Znajomy mężczyzna ma łaciatego psa.
a) b)
6. Babcia ma album rodzinny.
a) b)

Ćwiczenie 20

Zosia ma radio. Zosia potrzebuje
Zosia potrzebuje radia.

1. Mama ma nowy nóż, ale nie lubi używać tego
2. Andrzej i Zosia lubią babcię. Oni zawsze słuchają

3. Bardzo lubię muzykę, ale teraz nie mogę słuchać, bo nie ma czasu.
4. Córka Krystyny ma czarny parasol. Ona zawsze szuka
5. Anna lubi gorzką herbatę i kawę. Ona nie używa (cukier).
6. Tato czyta gazetę. Mama nie lubi czytać
7. Student widzi profesora i asystenta, ale ja nie widzę.
8. To dziecko ma nową zabawkę, a tamto nie ma
9. Moja koleżanka ma wieczne pióro. Ona bardzo często szuka
10. Lekarz zna tę pacjentkę. Lekarz nie zna

*Ćwiczenie 21

Give positive and negative answers.

1. Czy możesz rozwiązać zadanie z algebry?
2. Czy możesz kupić chleb?
3. Czy chcesz iść na kolację?
4. Czy lubisz czerwone wino?
5. Czy Jurek zna tę dziewczynę?
6. Czy mama prasuje ci sukienkę?
7. Czy masz czas?
8. Czy znacie nowy utwór Pendereckiego?
9. Czy widzisz tamten samochód?
10. Czy lubisz muzykę poważną?

Ćwiczenie 22

Answer the questions.

1. U kogo mieszka Kasia? (babcia)
2. Dokąd idzie Piotr? (kino)
3. U kogo jesz dziś obiad? (teściowa)
4. Do kogo jedzie babcia? (kochany wnuk)
5. U kogo mieszka twój brat? (stryj)
6. Dokąd jedzie twoja kuzynka? (stolica)
7. Do kogo Zosia pisze list? (koleżanka)

Ćwiczenie 23

Dziadek nie ma cukru.**Babcia ma cukier.**

1. Zosia nie lubi dżemu wiśniowego. Krystyna lubi
2. Tato nie zna nowego dyrektora. Kowalski zna
3. Piotr nie ma czasu. Lucyna ma
4. Pan Jarecki nie ma parasola. Pani Jarecka ma
5. Student nie czyta ciekawej książki. Lektor czyta
6. Pani Ewa nie używa samochodu. Nasz nowy znajomy używa
7. Nigdzie nie ma mięsa, ale u naszej babci jest
8. Pan Adam nie ma przytulnego pokoju. Jego siostra ma
9. Tomek nie ma dobrego słuchu, ale Marysia ma

Ćwiczenie 24

Piotr ma nowy magnetofon. To jest jego magnetofon.

1. Kasia ma dobrą babcię.
2. Pani Kowalska ma przystojnego męża.
3. Jurek ma siostrę.
4. Profesor Zakrzewski ma jednego dobrego studenta.
5. Małe dziecko ma nową grzechotkę.
6. Mama ma eleganckie futro.
7. Ciocia Krysia ma bardzo dobrego syna:

Ćwiczenie 25

Ask the questions.

1. Szukam profesora Kowalczyka.
2. Kasia idzie do koleżanki.
3. Ewa mieszka u ciotki w Warszawie.
4. Mama potrzebuje jarzyn do zupy.
5. Piotr jedzie do babci.
6. Ojciec znowu szuka okularów.
7. Ciocia Zosia jest teraz u znajomej.

8. Znajoma studentka wychodzi na lektorat.
9. Tamta pani szuka psa.
10. Dziecko słucha głosu ojca.

Ćwiczenie 26

Budzik dzwoni o (6.30)**Budzik dzwoni o szóstej trzydzieści.**

1. W niedzielę wstaję o (10.00)
2. Wykład profesora Kowalika jest o (16.30)
3. Państwo Jareccy jedzą zwykle obiad o (16.00)
4. Babcia codziennie o (18.00) pije kawę.
5. Lektorat z języka polskiego zaczyna się o (9.30)
6. Kasia idzie do szkoły o (7.30)

Ćwiczenie 27

Make questions to the following sentences.

1. Mama i tato śpią do 10.00.
2. Piotr bardzo nie lubi wstawać o 6.30.
3. Koleżanka mamy je obiad o 15.30.
4. Krystyna spotyka Piotra codziennie o 18.00.
5. One pracują od 16.00 do 17.00.

Ćwiczenie 28

Ask questions to the following sentences.

1. Lektorat zaczyna się o jedenastej.
2. Ten sklep otwierają o szóstej.
3. W południe mama wychodzi z psem na spacer.
4. Ojciec wraca z pracy o czwartej.
5. Kasia odrabia lekcje po południu.
6. Wieczorem rodzice oglądają telewizję.
7. Sklep spożywczy jest otwarty do osiemnastej.
8. Ostatni autobus jedzie o dziesiątej trzydzieści.
9. Późnym wieczorem ulica jest pusta.

Ćwiczenie 29

Read aloud the following text.

Budzik dzwoni o 6.00. Pierwszy budzi się tato, a o 6.30 wstaje mama i gotuje mleko. Tato budzi dzieci o 7.00. Dzieci idą się myć i o 7.30 jedzą śniadanie. Pierwsza lekcja jest o 8.00. Rodzice idą do pracy o 8.00. Cała rodzina je obiad o 16.00.

Ćwiczenie 30

Use the correct form of pronouns *coś, ktoś*.

1. puka do drzwi.
2. Czy jest na deser?
3. Czy ma klucz do drzwi wejściowych?
4. Kasia słyszy, jak sąsiadka opowiada mamie.
5. Czy ma mój zegarek?
6. Czy z tym zepsutym odkurzaczem można zrobić?
7. Znowu czyta na głos.

Ćwiczenie 31

Make questions using the proper form of pronouns *który, -a, -o*.

1. Tamta książka jest interesująca.
2. Jest trzecia godzina.
3. Ta dziewczyna jest bardzo ładna.
4. Ten czarny pies gryzie.
5. To jest twój trzeci długopis.
6. To już dziesiąty papieros dzisiaj.
7. Ten mały samochód jest mój.

Ćwiczenie 32

Do the following addition and subtraction problems:

$5 + 4 =$	$5 + 7 =$	$7 - 2 =$	$10 - 3 =$
$6 + 3 =$	$6 + 4 =$	$5 - 3 =$	$7 - 4 =$
$4 + 8 =$	$3 + 2 =$	$12 - 6 =$	$8 - 3 =$

Ćwiczenie 33

Do the following multiplication and division problems:

$5 \times 3 =$	$10 : 2 =$
$3 \times 3 =$	$9 : 3 =$
$4 \times 1 =$	$4 : 4 =$
$2 \times 2 =$	$4 : 2 =$
$3 \times 4 =$	$12 : 3 =$
$6 \times 2 =$	$12 : 2 =$
$2 \times 3 =$	$6 : 2 =$

Ćwiczenie 34

Put the nouns into Locative.

1. Studentka jest na (lektorat)
2. Piotr pisze referat w (biblioteka)
3. Koszula ojca wisi na (wieszak)
4. Jurek myśli o (ukochana dziewczyna)
5. Profesor mówi o (starożytny Rzym)
6. Mama układa widelce w (szuflada)
7. Ewa i Janek są w (kino)
8. Babcia opowiada bajkę o (Czerwony Kapturek)
9. Ten chłopiec trzyma żółwia w (pudelko)
10. Kasia jest chora i leży w (łóżko)

Ćwiczenie 35

Stół stoi na podłodze.

To jest podłoga.

1. Teraz rodzice są w teatrze.
2. Zmęczona kobieta siedzi na krześle.
3. Piotr i Karol rozmawiają o dobrym koleźce.
4. Moja siostra pracuje na uniwersytecie.
5. Kasia jest w szkole.
6. Samochód można kupić w każdym dużym mieście.
7. Fryzjer jest na trzecim piętrze.
8. Nasza dobra znajoma pracuje w bibliotece.
9. Długopis i ołówek są w mojej szufladzie.
10. Mysz siedzi w kącie.

Ćwiczenie 36

Answer the following questions.

1. Gdzie mieszka profesor Kowalik? (Wrocław)
2. O kim opowiada profesor? (ród Jagiellonów)
3. O czym mówi ten pan? (aktualna sytuacja)
4. Gdzie są notatki ojca? (szuflada)
5. O kim myśli Piotr? (Krystyna)
6. O czym marzy dziecko? (prezent gwiazdkowy)
7. Gdzie mama robi zakupy? (sklep na rogu)
8. Gdzie wisi obraz? (ściana)
9. O kim rozmawia Krystyna? (tamten przystojny chłopak)
10. O czym myśli ojciec? (butelka zimnego piwa)

Ćwiczenie 37

Answer the following questions.

1. W jakim mieście mieszkasz? (Gdańsk)
2. O czym opowiadasz w akademiku? (podróż)
3. O kim myślisz codziennie wieczorem? (narzeczony)

4. Gdzie Danuta i Zbyszek jedzą obiad? (restauracja)
5. O kim rozmawiasz u babci? (ciotka)
6. Gdzie stoi twój samochód? (ulica)
7. O czym marzy brzydka dziewczyna? (przystojny chłopak)

Ćwiczenie 38

Put the personal pronouns into Locative.

1. Janek opowiada o (ona)
2. Mama myśli o (my)
3. Dziewczyna marzy o (on)
4. Babcia znowu mówi o (wy)
5. Profesor rozmawia o (oni)
6. Siostra myśli o (ty)
7. Piotr na pewno myśli o (ja)

Ćwiczenie 39

Answer the following questions.

1. O której godzinie odjeżdża pociąg? (18.37)
2. O której dziewczynie myśli Piotr? (ta ładna blondynka)
3. W którym hotelu siedzi zwykle babcia? (stary pluszowy)
4. O jakim mieszkaniu marzy młode małżeństwo? (duży wygodny)
5. O którym koleźce rozmawiacie? (ten niski gruby)
6. O jakim filmie opowiada Adam? (amerykański)
7. O której godzinie jesz kolację? (19.00)
8. W którym pudełku jest kapelusz ojca? (duży prostokątny)
9. Na którym roku studiów jesteś? (trzeci)

Ćwiczenie 40

Do the following multiplication and division problems:

$4 \times 4 =$	$2 \times 8 =$	$20 : 2 =$	$15 : 5 =$
$3 \times 5 =$	$5 \times 4 =$	$14 : 7 =$	$14 : 2 =$
$7 \times 2 =$	$10 \times 2 =$	$16 : 4 =$	$16 : 8 =$
$9 \times 2 =$	$8 \times 2 =$	$18 : 2 =$	$12 : 6 =$

Ćwiczenie 41

Elżbieta haftuje serwetkę. Elżbieta musi haftować serwetkę.

1. Kucharka gotuje obiad.
2. Chore dziecko idzie do lekarza.
3. Leniwy chłopiec uczy się geografii.
4. Architekt projektuje budynek.
5. Meteorolog obserwuje wiatromierz.
6. Krótkowidz nosi okulary.
7. Dyrektor szkoły ma krawat.

Ćwiczenie 42

Use the correct form of the verb *musieć*.

1. (Ja) teraz pracć firankę.
2. Czy (ty) wychodzić tak późno z domu?
3. (Oni) rozpać w piecu.
4. Lotnik być odważny.
5. (Wy) koniecznie odwiedzić chorą babcią.
6. Czy (ty) czać się tak długo?
7. (My) zrobić zakupy na święta.

* Ćwiczenie 43

**Czy Tadeusz chce zmywać naczynia?
Nie, on nie chce, ale musi zmywać naczynia.**

1. Czy chcesz pisać list do starej ciotki?
2. Czy oni chcą pracować na dworze?
3. Czy Kasia chce wstawać o szóstej?
4. Czy Mikołaj chce stać w kolejce?
5. Czy Basia i Zosia chcą jechać do Krakowa?
6. Czy mama chce wcześniej rano iść do pracy?

7. Czy pan magister chce mieć dzisiaj zajęcia?
8. Czy chcecie jechać na dworzec?

Ćwiczenie 44

Wolisz wino czy piwo?

a) Wolę wino niż piwo. b) Wolę wino od piwa.

1. Wolisz czekoladę czy ciastko?
a) b)
2. Wolisz jabłko czy gruszkę?
a) b)
3. Wolicie szarlotkę czy sernik?
a) b)
4. Czy oni wolą galaretkę owocową czy budyni?
a) b)
5. Czy wolicie tort orzechowy czy kawowy?
a) b)
6. Czy Adam woli tę czy tamtą blondynkę?
a) b)

Ćwiczenie 45

Co chcesz? Kawę czy wodę mineralną?

a) Wolę wodę mineralną od kawy. b) Wolę wodę mineralną niż kawę.

1. Co chce Kasia? Jajko na miętko czy jajecznicę?
a) b)
2. Co mama chce? Szalik czy czapkę?
a) b)
3. Co Janusz chce czytać? Książkę czy gazetę?
a) b)
4. Co tato chce mieć? Krzesło czy fotel?
a) b)
5. Co student woli? Wykład czy lektorat?
a) b)

Ćwiczenie 46

Wolisz gotować, czy jeść? Wolę jeść niż gotować.

1. Czy Ewa woli sprzątać, czy oglądać telewizję?
2. Czy wolicie iść, czy jechać?
3. Czy oni wolą strzyc trawnik, czy kopać ogródek?
4. Wolisz mówić po polsku czy po angielsku?
5. Wolicie studiować matematykę czy filozofię?
6. Czy wolisz grać na skrzypcach, czy na organach?

Ćwiczenie 47

**Dlaczego Piotrek pędzi do domu? (spieszyć się na obiad)
Piotrek pędzi do domu, bo spieszy się na obiad.**

1. Dlaczego mama jest zmęczona? (pracować dużo)
2. Dlaczego Leszek mało śpi? (nie mieć czasu)
3. Dlaczego mama spieszy się do domu? (musieć gotować obiad)
4. Dlaczego lekarz, którego szuka tato, jest w kawiarni? (pić mrożona kawa)

Ćwiczenie 48

**Dlaczego bierzesz parasol? (padać deszcz)
Biorę parasol, ponieważ pada deszcz.**

1. Dlaczego idziesz do kina? (mieć bilet)
2. Dlaczego sprzątasz pokój? (być brudny)
3. Dlaczego musicie odwiedzić starego stryja? (być chory)
4. Dlaczego oni stoją na przystanku? (czekać na tramwaj)

5. Dlaczego on nie gra na skrzypcach? (nie umieć)
6. Dlaczego tu stoimy? (czekać na zielone światło)
7. Dlaczego on jest smutny? (być zakochany)
8. Dlaczego nie idziemy na plażę? (być zimno)

Ćwiczenie 49

**Placek, jesz, jest bardzo świeży.
Placek, który jesz, jest bardzo świeży.**

1. Podręcznik, leży na stole, należy do profesora.
2. Dom, w mieszkacie, jest chyba bardzo stary.
3. Patelnia, na babcia smaży kotlet, jest bardzo gorąca.
4. Mieszkanie, ma mój narzeczony, jest dla nas za małe.
5. Dziewczyna, pytasz, studiuj matematykę.

Ćwiczenie 50

Put the nouns into Nominative plural.

1. Ten kapelusz jest modny.
2. Biały kwiat stoi na oknie.
3. Abstrakcyjny obraz można kupić u tego malarza.
4. Naukowiec wykonuje doświadczenie.
5. Książka stoi na regale.
6. W pokoju stoi wygodny fotel.
7. Na tapczanie siedzi leń.

Ćwiczenie 51

Change into singular.

1. Ulice są puste.
2. W sklepie wiszą niemodne płaszcze.
3. Kartki spadają z kalendarza.
4. Krawaty ojca leżą w szufladzie.
5. Widzowie oglądają spektakl teatralny.
6. W biurze dzwonią telefony.
7. Na ulicy świecą się latarnie.
8. Aktorki recytują wiersze.

Ćwiczenie 52

Change into singular.

1. Piękne rasowe psy biegają po ogrodzie.
2. Dwie znajome, które mieszkają obok nas, pracują na politechnice.
3. Janek ma dwa lata.
4. Duże okna w sali wykładowej są bardzo brudne.
5. Joasia je słodkie czerwone jabłka.
6. Chłopcy, którzy znają obce języki, mają jechać za granicę.
7. Dzieci bardzo lubią kolorowe zabawki.
8. Oni są w sklepie i kupują nowe płyty.
9. Truskawki w ogródku są już czerwone.

Ćwiczenie 53

Use the correct form of the words given in brackets.

1. Od (czwartek) mam dużo czasu.
2. W (sobota) idę do ciotki na imieniny.
3. W (niedziela) jedziemy do lasu.
4. Do (wtorek) musisz rysować ten projekt.
5. Od (poniedziałek) jest ładna pogoda.
6. W (środa) są mamy imieniny.
8. Od (niedziela) mam urlop.

Ćwiczenie 54

Put *dwa* or *dwie* into the sentences.

1. Tu stoją panie i dziewczynki.
2. Kto czyta te grube książki?
3. Który pokój ma okna?
4. W szufladzie są parasole mamy.
5. Janek ma niewielkie mieszkanie, bo są tam tylko pokoje.
6. W poniedziałek Staszek ma godziny wykładu.
7. Gospodarz ma konie.
8. W parku obok ławki biegają małe koty.
9. Moi znajomi mają uroczę córeczki.
10. Brat Kasi musi kupić nowe flety.

Ćwiczenie 55

Use the correct form of interrogative pronouns *który? jaki?*

1. Te kwiaty są brzydkie.
2. Krzesła są zniszczone i wytarte.
3. Tamte dzieci są brudne.
4. Aktorki są młode i ładne.
5. Te płaszcze są niemodne.
6. Kotki są małe i jeszcze ślepe.
7. Lody są zimne i smaczne.

Ćwiczenie 56

Answer the questions.

1. Jakie owoce lubisz? (cytryna)
2. Kiedy jest lektorat z języka polskiego? (środa)
3. Który dzień w tygodniu masz wolny? (niedziela)
4. Które uczennice uczą się dobrze? (brzydkie)
5. Jaką książkę czyta twój tato? (kryminał)

Ćwiczenie 57

Change into plural.

1. Ten aktor jest młody i zdolny.
2. Nauczyciel jest wymagający.
3. Nasz sąsiad jest nieuprzejmy.
4. Kierowca musi być ogolony.
5. Nasz kolega ma dziś urodziny.
6. Sprzedawca układa skarpetki na wystawie.
7. Student zdaje egzamin.
8. Klient kupuje duży zegar.

Ćwiczenie 58

Change into singular.

1. Moi dobrzy koledzy pójdą do kina.
2. Tamci mali chłopcy napiszą ćwiczenia.
3. Czy twoi goście pojedą na wycieczkę do Krakowa?
4. Wysocy i eleganccy panowie kupują kwiaty.
5. Nasi lektorzy są już bardzo zmęczeni.
6. Mądrzy naukowcy napiszą bardzo ciekawe książki.
7. Moi sąsiedzi robią w domu malowanie.
8. Starzy urzędnicy nie chcą pracować, tylko cały czas piją herbatę.
9. Zapaleni wędkarze pojedą w wolną sobotę na ryby.
10. Przystojni studenci czekają na nas.

Ćwiczenie 59

Ask questions using interrogative pronoun *czyj?* in proper form.

1. To są znajomi moich rodziców.
2. Na podwórku są synowie naszych sąsiadów.
3. Cztery koty babci piją mleko.
4. Na oknie stoją moje zakupy.
5. Dzieci twojej siostry są w przedszkolu.
6. Dwaj bracia Zosi pracują w szkole średniej.
7. To jest wnuk tamtej staruszki.
8. Teściowa Piotra hoduje papugi.
9. W ogrodzie mojego ojca są wysokie jabłonie.
10. Nasi kuzyni pojedą do Zakopanego.

Ćwiczenie 60

Use the correct form of demonstrative pronoun *te, ci*.

1. nauczyciele są wymagający.
2. dzieci grymaszą przy jedzeniu.
3. uczniowie są leniwi.

4. chłopcy grają na klarnecie.
5. kobiety są stare i brzydkie.
6. policjanci kontrolują kierowców.
7. studentki są inteligentne.
8. lekarze są bardzo troskliwi.

Ćwiczenie 61

Use the correct form of interrogative pronoun *którzy, które*.

1. chłopcy są niegrzeczni?
2. płaszcze są niemodne?
3. zegarki są tanie?
4. mężczyźni są uprzejmi?
5. sąsiedzi hałasują w nocy?
6. dziewczynki mają czyste sukienki?
7. ojcowie nie kochają dzieci?
8. aktorzy występują w tym dramacie?

Ćwiczenie 62

Krzysztof pójdzie do koleżanki. Krzysztof idzie do koleżanki.

1. Pan Jarecki i jego koledzy pojedą na ryby.
2. Pan profesor napisze krótki artykuł.
3. Mój mąż przeczyta dzisiejszą gazetę.
4. Mama robi bigos na kolację.
5. W sobotę dzieci i rodzice pójdą do ZOO.

Ćwiczenie 63

Use the correct form of verb: *robić – zrobić, iść – pójść, pisać – napisać, czytać – przeczytać, jechać – pojechać*.

1. Dzisiaj mama robi obiad, a jutro obiad Kasia.
2. Rano idziemy do szkoły, a po południu do kina.
3. Wujek czyta powieść, wieczorem gazetę.
4. Teraz Piotr referat, potem napisze list do Krystyny.
5. Wnuczek do babci, a jutro pojedzie do dziadka.

Ćwiczenie 64

Use the correct form of words given in brackets.

1. Studenci przyglądają się , które robi asystent. (ćwiczenie)
2. Czerwone róże to kwiaty, które ten człowiek zawsze daje (narieczona)
3. Pacjent serdecznie dziękuje , który go leczy. (lekarz)
4. Zięć nie podoba się (teściowa)
5. Harcerze pomagają robić zakupy. (starszy pan)
6. Mężczyźni przyglądają się na motorze. (zawodnik)
7. podobają się ruchome lalki i misie. (dziecko)
8. Koleżanki życzą wszystkiego najlepszego , który ma imieniny. (kolega)

Ćwiczenie 65

Put nouns into Dative singular.

1. Babcia czyta bajkę na dobranoc. (wnuczek)
2. Mama daje pieniądze na chleb. (córka)
3. Solenizant dziękuje za prezent. (żona)
4. podoba się ta wysoka dziewczyna. (Piotr)
5. Siostra pomaga odrobić zadanie domowe. (brat)
6. Policjant przygląda się (nasz samochód)
7. szkodzi zimne piwo. (ojciec)
8. Zbyszek opowiada nowy kawał. (kolega)

Ćwiczenie 66

Put the nouns into Dative singular.

1. Mama kupuje płaszcz (Zygmunt)
2. Krystyna składa życzenia (Piotr)
3. Muszę dać te dwie książki i jeden artykuł. (Krzysztof)
4. Chcę pomóc przy sprzątanii willi. (Janek)

5. Obcy mężczyzna przygląda się i , którzy pracują w ogrodzie (Zbyszek, Staszek).
6. Nowe domy bardzo się podobają (Marek)
7. W sobotę szef podziękuje za tydzień dobrej pracy. (Leszek)
8. Ojciec rysuje lokomotywę i wagony. (Michałek)
9. Jola chce dać ciepły koc, bo w jego domu jest zimno. (Wacek)

Ćwiczenie 67

Answer the questions.

1. Komu potrzebny jest nowy telewizor? (nasz nowy sąsiad)
2. Komu przygląda się ten chłopiec? (mała dziewczynka)
3. Komu dasz na urodziny prezent? (brat)
4. Komu babcia opowiada bajkę? (wnuczka)
5. Komu mama kupi nowe buty? (syn)
6. Komu pomaga harcerz? (biedna staruszka)
7. Komu podziękujesz za życzenia? (gość)
8. Komu ojciec podaruje magnetofon? (synowa)
9. Komu sąsiadka pożyczy cukier? (sąsiadka)
10. Komu chcesz sprzedać narty? (narciarz)

Ćwiczenie 68

Put the personal pronouns into Dative.

1. Mama kupi czekoladę. (my)
2. Jutro dam tę nową powieść. (ty)
3. Dlaczego się przyglądasz? (ona)
4. Krystyna wcale się nie podoba. (oni)
5. Muszę koniecznie podziękować za pomoc. (on)
6. Czy można dać ciepłe mleko? (wy)
7. Czy chcesz upiec ciasto? (ja)

Ćwiczenie 69

Ask questions using the proper form of interrogative pronouns
czyj? który? jaki?

1. Listonosz daje telegram mojemu ojcu.
2. Tamtej dziewczynie podoba się mój brat.
3. Naszemu dziecku brakuje tylko jednego zęba.
4. Mama daje ciastko grzecznemu dziecku.
5. Nauczyciel pomaga słabemu uczniowi.
6. Przyglądam się temu wysokiemu mężczyźnie.
7. Piotr chce dać kwiaty ładnej kobiecie.
8. Na imieniny dam mojemu bratu długopis.

Ćwiczenie 70

Use the correct form of verbs: *kupować – kupić, podobać się – spodobać się, dziękować – podziękować, pomagać – pomóc, oddawać – oddać, wybaczać – wybaczyć.*

1. Teraz mamie, za chwilę tobie.
2. Dzisiaj owoce, a jutro jarzyny.
3. Na razie ci dziesięć złotych, a sto ci kiedy indziej.
4. Krystynie sukienka, a Ewie na pewno czerwony sweter.
5. Adam babci za szalik, musi jeszcze mamie za ciepłe skarpetki.
6. ci to ostatnie spóźnienie, ale nie kłamstwa.

Ćwiczenie 71

Put the nouns into Genitive plural.

1. Na półce nie ma (gruba książka)
2. W szufladzie nie ma (skarpetka)
3. Od kogo masz tyle ? (kwiat)
4. Nasi znajomi nie mają (wygodny hotel)
5. Na święta babcia upiecze dużo (ciastko)
6. W żadnym sklepie nie ma (kredka)
7. W tym zakładzie pracuje dużo (pani)
8. Na ulicy widać wielu (przystojny mężczyzna)

Ćwiczenie 72

Put nouns into Genitive plural.

1. W gabinecie jest dużo wygodnych (fotel)
2. Kilka pachnących i czerwonych (jabłko) leży na półce.
3. W sklepie brak świeżych (bulka)
4. W przedszkolu jest dużo małych (dziecko), które cały dzień się bawią.
5. W moim domu w przedpokoju stoi dużo (but)
6. Mało (student) jest na wykładzie profesora Kowalskiego.
7. Na tego lekarza zawsze czeka dużo (pacjent)
8. Wielu znanych (aktor) gra w nowym filmie Wajdy.
9. W restauracji nie ma ostrych (nóż)
10. W sklepie nie ma dziś (parasol)

Ćwiczenie 73

Ask questions using the following interrogative pronouns
jakich? których? czyich?

1. Nie lubię tych owocowych cukierków.
2. Naszych dzieci nigdy nie ma w domu.
3. Takich ślicznych jablek nie ma w naszym sadzie.
4. Nie znam tamtych kobiet.
5. Nie znam osobiście waszych rodziców.
6. Nie lubimy kwaśnych owoców.
7. Nie kupimy drogich butów.
8. Tych sukienek już nie noszę.

Ćwiczenie 74

Use the correct form of the words given in brackets.

1. Na stole leży (7, jabłko)
2. Kawa kosztuje (2 złoty, 50 grosz)
3. Mama kupuje (10, jajo)
4. Na imieniny przyjdzie (6, osoba)
5. Nasza sąsiadka ma (5, kot i 4, pies)
6. Obok mnie stoi (11, koleżanka)

Ćwiczenie 75

W moim domu mieszka 10 (rodzina)
W moim domu mieszka 10 rodzin.

1. U rektora jest 8 (profesor)
2. 3 (student) zdaje egzamin z ekonomii politycznej.
3. 2 (pan) biegnie do tramwaju.
4. Moje 3 (siostrzenica) chodzą do szkoły podstawowej.
5. 20 (policjant) pracuje w naszej dzielnicy.
6. Wywiad przeprowadza 11 (dziennikarz)
7. Czy ciągle myślisz, że twoja dziewczyna nie zna tamtych 4 ? (mężczyzna)
8. Dlaczego nie chcesz mi kupić 7 ? (czerwony tulipan)

Ćwiczenie 76

Answer the questions using the words given in brackets.

1. Ile kosztuje bilet autobusowy? (80, grosz)
2. Ile masz lat? (24)
3. Ile tu stoi foteli? (3)
4. Ile zeszytów kupujesz? (5)
5. Ilu chłopców jest w twojej klasie? (20)
6. Ilu studentów jest na lektoracie? (15)
7. Ilu profesorów prowadzi seminarium z historii literatury? (2)
8. Ilu masz braci? (6)

Ćwiczenie 77

Make questions using interrogative pronouns *ile? ilu?*

1. W przedsiębiorstwie jest pięciu dyrektorów.
2. Stary dziadek ma w domu siedemnaście kotów.
3. W sklepie wisi bardzo dużo różnych lamp.
4. Dwóch szewców naprawia buty.
5. W klasie siedzi piętnastu uczniów.
6. Powieść ma sześć tomów.
7. Mama bierze do herbaty tylko trochę cukru.

Ćwiczenie 78

W sali trzech studentów. (siedzieć)
W sali *siedzi* trzech studentów.
W sali trzech studenci. (siedzieć)
W sali *siedzą* trzech studenci.

1. W warsztacie pięciu mechaników. (pracować)
2. Dwaj profesorowie o problemach demokracji. (dyskutować)
3. Trzej studenci w domu akademickim. (mieszkać)
4. Dwóch chłopców w tenisa. (grać)
5. Pięciu mężczyzn dom. (budować)
6. Wieczorem do mnie dwaj koledzy. (przyjść)
7. Czterej zawodnicy do biegu sztafetowego. (przygotowywać się)

Ćwiczenie 79

Dwaj malarze *malują* obrazy. Dwóch malarzy *maluje* obrazy.

1. Dwaj uczniowie piją świeże mleko.
2. Dwaj znajomi łowią ryby.
3. Trzej starsi panowie pielęgnują kwiaty.
4. Czterej robotnicy stoją na rogu ulicy.
5. Trzej sprzedawcy stoją za ladą.
6. Czterej aktorzy grają w tej sztuce.
7. Dwaj narciarze kupują gogle.
8. Trzej ministrowie chcą dobrze rządzić.
9. Dwaj grubi panowie stoją obok drzwi.
10. Trzej koledzy pójdą jutro na zabawę do kawiarni.

Ćwiczenie 80

Ask questions to the short story.

Marysia idzie rano po zakupy. Musi kupić masło, chleb, żółty i biały ser oraz 10 jaj. W sklepie obok domu na jednym stoisku jest świeży chleb. Na sąsiednim stoisku jest ser i masło, ale jest długa kolejka. Marysia zajmuje miejsce w kolejce po ser i masło i idzie kupić chleb. Potem wraca do kolejki, kupuje ser i masło.

Ćwiczenie 81

Change into Past Tense.

1. Mój narzeczony jest bardzo zmęczony.
2. Czy twoja siostra jest w tamtym sklepie?
3. Zosia i Krysia są głodne i spragnione.
4. Nasi dobrzy znajomi są w teatrze.
5. Jesteśmy w rozległym parku. Jest bardzo dużo psów.
6. Joasia jest chora, więc jest w złym humorze.

Ćwiczenie 82

Change into Past Tense and use the words denoting time.

Mama *jest* na spacerze. Mama *wczoraj była* na spacerze.

1. Andrzej jest na wykładzie.
.....
2. Mama jest u sąsiadki.
.....
3. Krystyna i Piotr są u siostry na imieninach.
.....
4. Ewa i Anna są w kawiarni.
.....
5. Jestem na wykładzie profesora Kępińskiego.
.....
6. Halina i Adam są na spacerze.
.....

Ćwiczenie 83

Change words given in brackets into correct form.

1. Zygmunt nada telegram w (przyszły tydzień)
2. W byliśmy wszyscy razem u babci. (zeszły miesiąc)

3. Czy możesz pomalować całe mieszkanie w ?
(przyszły miesiąc)
4. Za wyjdę z domu i pójdę na wykłady. (chwila)
5. Czy musisz w myć włosy? (ta chwila)

Ćwiczenie 84

Change into Future Tense.

Kasia *śpiewa* piosenkę. Kasia *będzie śpiewać* piosenkę.

1. Krawcowa prasuje uszytą sukienkę.
.....
2. Rybacy łowią tuńczyki.
.....
3. Elżbieta nadaje list polecony.
.....
4. Poeta pisze wiersz okolicznościowy.
.....
5. Mój znajomy kopiuje obrazy starych mistrzów.
.....
6. Kasia czyta książkę dla nastolatków.
.....

Ćwiczenie 85

P. ?
O. Jutro o tej porze będę gotować obiad.
P. Co będziesz robić jutro o tej samej porze?
O. Jutro o tej porze będę gotować obiad.

1. P. ?
O. Pojutrze na obiad będzie ryba smażona i surówka z kapusty.
2. P. ?
O. Na wakacje chcemy pojechać nad morze, a potem w góry.
3. P. ?
O. W niedzielę Andrzej będzie łowić ryby.
4. P. ?
O. W przyszłym tygodniu będzie u nas teściowa.
5. P. ?
O. Jutro musimy pójść razem na pocztę i nadać telegram do babci.

Ćwiczenie 86

**Mama gotuje obiad, kiedy go , będzie sprzątać kuchnię.
Mama gotuje obiad, kiedy go ugotuje, będzie sprzątać kuchnię.**

- Ojciec czyści buty, kiedy je , będzie oglądać mecz.
- Malarz maluje ścianę, kiedy ją , będzie myć podłogę.
- Przekupka sprzedaje jarzyny, kiedy je , pójdzie do domu.
- Mama pierze skarpetki Piotra, kiedy je , przeczyta gazetę.
- Kasia je ciastko, kiedy je , będzie odrabiać lekcje.
- Maciek uczy się wiersza na pamięć, kiedy się go , pójdzie grać w piłkę.

Ćwiczenie 87

**Kasia zwykle najpierw matematykę, ale dzisiaj musi zadanie z chemii. (odrabiać, odrobić)
Kasia zwykle odrabia najpierw matematykę, ale dzisiaj musi odrobić zadanie z chemii.**

- Ojciec zwykle kawę na śniadanie, ale dziś musi dziurawiec. (pić, wypić)
- (Ja) Codziennie rogaliki na drugi śniadanie, ale dziś jagodzianki. (kupować, kupić)
- (Ja) Teraz koszule, za chwilę ci spodnie. (prasować, wyprasować)
- Michał list do dziewczyny, później kartkę do babci. (pisać, napisać)
- Profesor Żwirtek dwóch studentów, po południu jeszcze dwóch. (pytać, przepytwać)
- Babcia zupę jarzynową, na deser kisiel. (gotować, ugotować)

Ćwiczenie 88

Use the correct form of verbs przyjść, nauczyć się, żyć, być, pójść, napisać, upiec.

- Leszek mówi przez telefon: „Kiedy nareszcie do mnie list”?

- Babcia opowiada wnuczce: „Dawno, dawno temu król, królowa i piękna królewna”.
- Mama mówi do dzieci: „Już niedługo ciepło i słonecznie na długi spacer”.
- Piotr woła do Krystyny: „Jest już bardzo późno. Jak długo jeszcze na ciebie czekać? Spóźnimy się!”
- Krystyna opowiada Piotrowi: „Wcale nie późno, nie spóźnimy się. Tylko ty niecierpliwy. Zawsze taki”.
- Asystent pyta studenta: „Kiedy pan wreszcie poprawnie wymawiać angielskie wyrazy?”
- Żona pyta męża: „Jutro do nas goście, chcę ciasto. Na jakie masz ochotę?”

Ćwiczenie 89

Change the words given in brackets into Dative.

- W ZOO dzieci długo przyglądają się (małpy)
- Halina opowiada najnowszy film. (bracia)
- Goście życzą dużo zdrowia i radości. (rodzice)
- Mama kupuje zimowe buty. (dzieci)
- Chłopcy długo przyglądają się na rzece. (statki)
- Babcia daje pieniądze na słodycze. (wnuki)
- Musimy koniecznie opowiedzieć ostatni program kabaretowy. (wy)
- Czy dacie notatki z wykładu profesora Żwirka? (my)
- Czy złożycie życzenia ? (wasze dziewczyny)
- Dlaczego przyglądacie się ? (ci mali chłopcy)

Ćwiczenie 90

Change the words given in brackets into correct form.

- Wczoraj spotkałem dwóch kolegów i długo opowiadałem o ostatnim meczu. (oni)
- Dlaczego nie chcesz ofiarować kwiatów? (ja)
- W zeszłym miesiącu pożyczyłem książki. (wy)
- Czy widzicie jak tamta pani się przygląda? (my)
- Czy to prawda, że wczoraj chciałaś dać wszystkie gazety? (ona)
- Mama mówiła, że przed wyjazdem musi złożyć życzenia. (ty)

Ćwiczenie 91

Make sentences using the following words.

1. My, kupić, babcia, chustka, na zima.
2. Rodzice, dziecko, przyglądać się.
3. Nauczyciel, uczniowie, zadawać, zadanie domowe.
4. Kwiaciarka, sprzedawać, młodzi, kwiaty, chłopcy.
5. Aktorzy, widzowie, dziękować, za oklaski.
6. Kasia, opowiadać, nowe plotki, koleżanki.
7. Młodzi, wierzyć, starzy, ludzie, nie.

Ćwiczenie 92

Change into Past Tense.

1. Ewa sprząta w pokoju i słucha radia.
2. Mama robi na drutach i rozmawia z ojcem.
3. Piotr ćwiczy gry i myśli o Krystynie.
4. Czytam dużo książek biograficznych.
5. Rybak łowi pstrągi w górskim strumieniu.
6. W restauracji kelner obsługuje nas bardzo szybko.
7. Jesteśmy bardzo zadowoleni z wycieczki do Wieliczki.
8. Studenci długo czekają na wykładowcę.
9. Słuchacze w skupieniu słuchają gry Artura Rubinsteina.
10. Artysta plastik robi okolicznościowy medal.

Ćwiczenie 93

Change into Past Tense.

1. Sąsiadka usmaży rybę na obiad.
2. Dzieci napiszą list do babci i pójdą na obiad.
3. Hydraulik naprawi kran i zamontuje umywalkę.
4. Mały chłopiec narysuje samochód i zbuduje dom z klocków.

5. Krystynę odwiedzi jej dobra znajoma.
6. Sprzedawczyni zważy dwa kilo jabłek.
7. Kierowca naprawi hamulce w samochodzie.
8. Znajomy przyniesie mu kwiaty na urodziny.

Ćwiczenie 94

Change into Past Tense.

1. Ewa i Krystyna upieką ciasto na wycieczkę.
2. Mama i Kasia zrobią wiosenne porządki.
3. Elżbieta i jej brat odwiedzą starą ciotkę.
4. Dwaj chłopcy oglądają najnowszy model magnetofonu.
5. Moi koledzy pojadą w niedzielę na narty.
6. Krystyna i Piotr wybierają się w środę na koncert symfoniczny.
7. Student i studentka przygotowują projekt na sesję egzaminacyjną.
8. Dwie dziewczynki skaczą na skakance.

Ćwiczenie 95

Lubię pić zimne piwo.

Kiedy ostatni raz piłeś zimne piwo?

1. Mama lubi kupować barwną włóczkę.
.....?
2. Babcia chętnie opowiada dzieciom bajki.
.....?
3. Studenci rzadko spóźniają się na moje ćwiczenia.
.....?
4. Szeł znów dzisiaj szuka okularów.
.....?
5. Piotr musi pójść do fotografa zrobić zdjęcie.
.....?

Ćwiczenie 96

Wczoraj (ja) do dentysty. (musieć, pójść)
Wczoraj musiałem pójść do dentysty.

1. Dwa dni temu mama nowy kapelusz. (musieć, kupić)
2. Przedwczoraj sąsiadka dziesięć złotych.
(chcieć, pożyczyć)
3. Rano ojciec śniadanie do pracy. (zapomnieć, zabrać)
4. Piotr wczoraj od kolegi płytę Beatlesów. (móc, kupić)
5. Dzieci sąsiadów do cyrku niż na spacer do ZOO.
(woleć, pójść)
6. Rodzice do Zakopanego, ale nie mieli pieniędzy.
(móc, pojechać)

Ćwiczenie 97

Change into Present Tense and change words denoting time if it is necessary.

1. Wczoraj mój dziadek był okropnie zły.
2. Ola napisała już dwa referaty o Koperniku.
3. Krzysztof miał bardzo ciężką grypę.
4. Pani Helena kupiła mały kolorowy telewizor.
5. Młode małżeństwo zapłaciło za stół dwadzieścia złotych.
6. Pies wypił całą miskę mleka.
7. W zeszłym tygodniu mama wymyła okna i podłogi.
8. Tato musiał zjeść u babci cztery kawalki tortu.
9. Każdy tancerz kupował partnerce mały bukiet fiołków.
10. Wczoraj w teatrze grała zupełnie nieznana, ale dobra aktorka.

Ćwiczenie 98

Read aloud the dates. Name the month.

11.04.1953	15.01.1936	25.10.1938	06.02.1957
12.06.1780	18.07.1949	30.12.1975	05.09.1981

Ćwiczenie 99

Do the following additions. Read them aloud.

200 + 400 + 300 =	400 + 400 + 100 =
100 + 300 + 500 =	200 + 300 + 700 =
600 + 100 + 200 =	500 + 100 + 400 =
800 + 100 + 200 =	600 + 300 + 400 =

Ćwiczenie 100

Answer the questions. Use the whole sentences.

1. Jak się nazywa drugi miesiąc w roku?
2. Jak się nazywa dziesiąty miesiąc w roku?
3. Czy szósty miesiąc w roku nazywa się październik?
4. Czy trzeci miesiąc w roku nazywa się listopad?
5. Który miesiąc w roku nazywa się luty?
6. Który miesiąc w roku nazywa się grudzień?

Ćwiczenie 101

Change the words given in brackets into correct form.

1. W często widzimy piękne rzeczy i dobrych ludzi. (senne marzenia)
2. Bardzo dużo ludzi mówi ostatnio o (nasze sprawy)
3. Często zostawiam notatki z wykładów w (moja szuflada)
4. Muszę opowiedzieć matce mojej narzeczonej o (moi bracia)
5. Na często siadają pszczoły. (kolorowe i pachnące kwiaty)
6. Architekci pracują na (duże specjalne stoly)
7. Przed wojną ludzie mieszkali w (duże przestronne mieszkania)
8. W tej aktorki jest ogromny bałagan. (szafy)

Ćwiczenie 102

Put the words into Locative plural.

1. Na leży mnóstwo owoców i jarzyn. (kolorowe stragany)
2. W jest w południe dużo słońca. (nasze dwa pokoje)
3. Adam bardzo lubi filmy o (egzotyczne zwierzęta)
4. Rodzice rozmawiają o (starzy znajomi)
5. Spiker mówi o dnia. (najważniejsze wydarzenia)
6. Przy wcale nie ma kolejki. (tamte stoiska cukiernicze)
7. W jest zawsze porządek. (nasze szuflady)
8. Przedszkolaki śpiewają piosenkę o (cztery małe słonie)

Ćwiczenie 103

Make questions using the correct form of interrogative pronouns *czyj? jaki? który?*

1. O tamtych chłopcach nie można powiedzieć niczego dobrego.
2. Na kolorowych tacach leżą jabłka i gruszki.
3. W naszych mieszkaniach jest zawsze ciepło.
4. W tamtych starych książkach jest dużo różnych informacji.
5. Ludzie lubią słuchać radia przy monotonnej pracy.
6. W zeszytach pierwszoklasistów jest dużo rysunków.
7. Piotr i Adam rozmawiają o tych dwóch ślicznych dziewczynach.
8. Babcia i dziadek lubią opowiadać o dawnych czasach.

Ćwiczenie 104

Ta książka jest, ale moja jest (ciekaw).
Ta książka jest *ciekaw*, ale moja jest *ciekawsza*.

1. Twoja babcia jest, ale nasza jest (stary)
2. Profesor Żwirek jest, ale profesor Żbik jest (mądry)
3. Ten mężczyzna jest, ale tamten jest (wysoki)
4. Krystyna jest, ale Ewa jest (miły)
5. Ostatni list babci jest, ale Kasia napisała (długi)

6. Ten stary człowiek jest, ale tamten jest (chory).
7. Nasz ojciec jest, ale jego brat jest o wiele (roztargniony).
8. Program telewizyjny jest, ale książka, którą czytam jest (interesujący).
9. Nasz sąsiad jest, ale jego szef jest (elegancki).
10. Synek siostry jest, ale jego młodsza siostrzyczka jest jeszcze (śpiący).

Ćwiczenie 105

Sernik, który piecze babcia, jest, ale szarlotka jest (dobry).

Sernik, który piecze babcia, jest *dobry*, ale szarlotka jest *lepsza*.

1. Telewizor sąsiadów jest, ale ich radio jest (zły)
2. Wasz ogródek jest, ale nasz jest (duży)
3. Pies mojej koleżanki jest, ale jej kot jest jeszcze (mały)
4. Kazio to uczeń, ale jego brat Zbyszek jest jeszcze (zły)
5. To mieszkanie jest, ale mieszkanie moich rodziców jest (duży)

Ćwiczenie 106

Czy ta szarlotka jest *świeża*? (te pączki)

Tak, o wiele *świeższa* niż te pączki.

1. Czy ta książka jest ciekawa? (tamta powieść)
2. Czy ten kryminał jest pasjonujący? (western)
3. Czy egzamin z historii jest trudny? (egzamin z literatury)
4. Czy twój kierownik jest zły? (dyrektor naczelny)
5. Czy wasze mieszkanie jest małe? (willa naszych rodziców)
6. Czy ogród zoologiczny jest duży? (ogród botaniczny)
7. Czy twój trzeci syn jest lepszy? (drugi syn)
8. Czy drugie dziecko Kasi jest spokojne? (pierwsze dziecko)
9. Czy moja nowa suknia wieczorowa jest piękna? (stara garsonka)
10. Czy sekretarka dyrektora jest przystojna? (jego żona)

Ćwiczenie 107

**Pani jest mądrzejsza od tego pana.
Ten pan jest mądry, ale pani mądrzejsza.**

1. Ciasto babci jest lepsze od ciasta Ani.
2. Opowiadania Londona są bardziej interesujące od opowiadań Hemingwaya.
3. Twoje oczy są piękniejsze od oczu innych kobiet.
4. Te owoce są smaczniejsze od owoców naszego sąsiada.
5. Rozmowa z tobą jest ciekawsza od rozmowy z moim przełożonym.

Ćwiczenie 108

Change into Instrumental singular or plural.

1. Mało kto jeździ do pracy (samochód)
2. Ludzie jeżdżą głównie i (autobusy, tramwaje)
3. Zosia i Grzegorz popłyną do Szwecji (prom)
4. Chleb rozwozi się do sklepów (ciężarówka)
5. Kiedy jest ciepło chętnie jadę do biura (rower)
6. Pani Janina bardzo nie lubi jeździć (winda)

Ćwiczenie 109

Put the words given in brackets into Instrumental.

1. Dlaczego rozmawiasz z ? (nieznajomi ludzie)
2. Piotr był z na wycieczce. (koledzy)
3. Z jest zawsze kłopot. (małe dzieci)
4. Premier spotkał się z na konferencji prasowej. (zagraniczni dziennikarze)
5. Dwie najładniejsze studentki umówiły się z (dwaj znani koszykarze)
6. Kasia nie może sobie poradzić z z matematyki. (te trudne zadania)
7. Janek ciągle droczy się z (młodszy bracia)

Ćwiczenie 110

Kim chce być mały Jaś? (pilot) Mały Jaś chce być pilotem.

1. Kim chce zostać Joasia? (pielęgniarka)
2. Kim chce być pani Ewa? (żona dyrektora)
3. Kim chce być Agnieszka? (nauczycielka)
4. Kim jest ten pan? (urzędnik)
5. Kim jest ten młody człowiek? (początkujący lekarz)
6. Kim jest twój ojciec? (księgowy)
7. Kim jest ta bardzo gruba kobieta? (kucharka)

Ćwiczenie 111

Janek ma dużo znaczków. Janek interesuje się znaczkami.

1. Uczeń ma dużo małych samochodów.
2. Stara panna ma kaktusy.
3. Ogrodnik ma ozdobne kwiaty.
4. Wychowawca lubi uczniów.
5. Nasi sąsiedzi hodują złote rybki.

Ćwiczenie 112

Make questions using the correct form of interrogative pronouns: jakim? którym? czym? jakim? którym? czym?

1. Pan Lewandowski jest znanym okulistą.
2. Z tym wysokim mężczyzną chodziłam do szkoły podstawowej.
3. Kazio jest wnukiem naszej sąsiadki z pierwszego piętra.
4. Elżbieta najbardziej lubi malować wodnymi farbami.
5. Mąż mojej siostry bardzo lubi bawić się z dwoma naszymi psami.
6. Piotr długo rozmawia z tamtymi dziewczynami w deszczowych płaszczach.

Ćwiczenie 113

..... znajomi są ci państwo?

Czyimi znajomymi są ci państwo?

Ania dostała kolorowe kredki.

Jakimi kredkami Ania będzie rysować?

1. Na pętli stoją stare autobusy.
..... autobusami pojedziemy do miasta?
2. Na dworcu stoi tylko jeden pociąg.
..... pociągiem pojedzie Olek do Gdańska?
3. W tym mieście są cztery ruchliwe ulice.
..... ulicami pójdziemy na dworzec?
4. Metoda inżyniera Nowaka jest dobra.
..... metodą pracuje nasz zakład?
5. To jest samochód ojca.
..... samochodem pojedziemy na wycieczkę?
6. Ta winda jest szybka.
..... pojedziemy na górę?
7. Stara ciężarówka jest zepsuta.
..... ciężarówka nie pojedzie po towar?
8. Żona tego pana to piękna kobieta.
..... żoną jest ta piękna kobieta?
9. To jest bardzo wygodny wózek.
..... wózkiem dziecko pojedzie na spacer?
10. Ten niski pan w kapeluszu to zły człowiek.
..... człowiekiem jest ten niski pan w kapeluszu?

Ćwiczenie 114

Put the adjective into correct form and change into adverb.

..... chłopiec je (duży)

Duży chłopiec je dużo.

1. W mieszkaniu jest miejsca. (mały)
2. W sadzie jest od płatków jabłoni. (biały)
3. Na dworze jest, bo wieje wiatr. (zimny)
4. W sklepie jest, bo są tylko półki. (pusty)

5. Jest nam, bo śpiewamy piosenkę. (wesoly)
6. Ten chłopiec postępuje, bo ma w domu przykład. (zły)

Ćwiczenie 115

Jak się czuje ciocia? Żle?

Niestety, niż wczoraj.

Niestety, gorzej niż wczoraj.

1. Czy twój mąż nadal śpi tak długo?
Niestety, niż przedtem.
2. Czy mieszkacie tak wysoko jak kiedyś?
Niestety, niż wtedy.
3. Czy Marysia uczy się dobrze?
Nawet niż w zeszłym roku.
4. Czy wasze dzieci nadal chodzą tak wcześnie spać?
Nawet, bo są teraz zmęczone.
5. Czy masz w tym miesiącu dużo pracy?
Niestety, niż w poprzednim.

Ćwiczenie 116

Change the adjective into adverb and the positive form of adverb into comparative or superlative.

Piotr śpi, ale Kasia śpi (długi)

Piotr śpi długo, ale Kasia śpi dłużej.

1. Mama piecze, ale babcia piecze (dobry)
2. Zbyszek je, ale jego starszy brat je (duży)
3. Ewa uczy się, ale jej koleżanki uczą się jeszcze (mały)
4. Dziś jest bardzo, ale jutro będzie chyba (ciepły)
5. W niedzielę pojedziemy na wycieczkę, a za dwa tygodnie pojedziemy jeszcze (daleki)
6. Babcia mieszka parku, ale ciocia Hania mieszka jeszcze (bliski)

Ćwiczenie 117

Co robiliście wczoraj wieczorem?
Coście robili wczoraj wieczorem?

1. Czy czytaliście najnowszy wiersz Miłosza?
.....
2. Dlaczego nie odrobiłeś lekcji?
.....
3. Czemu sprzeczaście się wczoraj?
.....
4. Co kupiłaś siostrze na imieniny?
.....
5. Którędy wracaliście do domu?
.....
6. Dlaczego potłukłaś ten wazon w kwiatki?
.....
7. Komu pożyczyłaś sto tysięcy złotych?
.....
8. Czy uszyłaś sobie nową sukienkę?
.....
9. Którędy jechaliście do Krakowa?
.....
10. Komu dałyście te kwiaty?
.....

Ćwiczenie 118

Pij wodę!

Niech pani pije wodę!

1. Rób kolację!
.....
2. Chodź do domu!
.....
3. Idź już spać!
.....
4. Napisz podanie o stypendium!
.....
5. Kup mężowi ten czarny sweter!
.....

Ćwiczenie 119

Proszę kupić fioletową suknię. (pani)
Niech pani *kupi* fioletową suknię.

1. Proszę iść razem z nami. (panie)
.....
2. Proszę poczekać na pana prezesa. (pan)
.....
3. Proszę wracać do domu. (Krystyna)
.....
4. Proszę jechać do miasta autobusem. (panowie)
.....
5. Proszę ubrać dziś wieczorem szary garnitur. (pan)
.....
6. Proszę myć się przed obiadem. (dzieci)
.....

Ćwiczenie 120

Niech Adam stanie w kolejce.

Adam, *stai* w kolejce.

1. Niech Piotr naprawi żelazko.
.....
2. Niech tato słucha mamy.
.....
3. Niech Krzysztof pożycz nam pieniądze.
.....
4. Niech Andrzej przyniesie jabłka z piwnicy.
.....
5. Niech Michał da Małgosi cukierki.
.....
6. Niech Bogdan pojedzie po gości na dworzec autobusowy.
.....

Ćwiczenie 121

Change the verbs into Imperative Mood.

1. Kasiu, do pokoju i lekcje. (iść, odrobić)
2. Janku, przy stole i obiad. (siadać, jeść)
3. (My) na przystanek, bo tramwaj jedzie. (biec)
4. (Wy) już te pogaduszki! (skończyć)
5. (Ty) wreszcie te drzwi, bo jest przeciąg. (zamknąć)
6. (Ty) Nie , przecież widzisz, że rozmawiam. (przeszkadzać)
7. Synku, nie , bo ojca boli głowa. (hałasować)

Ćwiczenie 122

Change into plural.*Siedz spokojnie!**Siedźcie spokojnie!*

1. Czytaj wyraźnie!
2. Zrób to zadanie z chemii!
3. Nie pal tyle papierosów!
4. Nie dokuczaj psu!
5. Odlóż natychmiast ten nóż!
6. Oddaj koniecznie pieniądze!
7. Pożycz mi notatki z wykładu!
8. Ustąp miejsca temu staruszkowi!

Ćwiczenie 123

Change into singular.*Chodźcie do kina!**Chodź do kina!*

1. Napijcie się gorącej herbaty!
2. Odlóżmy te kłótnie na później!
3. Jedźmy na wakacje nad morze!
4. Spróbujmy tego placka!
5. Kupmy mamie ten kapelusz!
6. Napiszmy list do babci!
7. Posprzątajcie wreszcie w pokoju!

Ćwiczenie 124

Put the following verbs into Imperative Mood: przynieść, odpocząć, zamknąć, opowiedzieć, kupić, być, iść.

1. Babciu, mi bajkę.
2. Kasiu, drzwi do kuchni.
3. Mamo, po obiedzie.
4. Tadeusz, koniecznie kwiaty dla mamy.
5. Chłopcy, grać w piłkę na boisko.
6. Dziewczynki, chleb ze sklepu.
7. Dzieci, grzeczne.

Ćwiczenie 125

*Czy jesz zupę?**Nie, zwykle nie jadam zup.*

1. Czy idziesz do Biblioteki Uniwersyteckiej?
.....
2. Czy jedziesz na święta do babci?
.....
3. Czy chcesz zjeść sernik z bitą śmietaną?
.....
4. Czy jedziecie na wakacje w góry?
.....

Ćwiczenie 126

Use the correct form of verbs: jeść – jadać, iść – chodzić, jechać – jeździć.

1. Nasz znajomy zwykle obiady w restauracji.
2. Dziś Piotr na basen.
3. W każdy piątek Ania na lekcje angielskiego.
4. W najbliższą niedzielę kolację u teściów.
5. Ten pan zwykle do pracy autobusem.
6. Kasia z koleżankami na wycieczkę rowerami.

Ćwiczenie 127

Use the correct form of verbs: *machnąć – machać, błysnąć – błyskać, spać – sypiać, grać – grywać.*

1. Każdego piątku rodzice i dziadkowie w brydża.
2. Wieczorem w centrum miasta kolorowe neony.
3. Kasia długo stała na peronie i chusteczką.
4. Chłopcy zwykle po obiedzie.
6. Promień słońca między listkami.
7. Tenista energicznie rakieta.
8. Dziecko przy otwartym oknie.

Ćwiczenie 128

Ten wazon jest *zielony.* Ten wazon jest *koloru zielonego.*

1. Nowy płaszcz mamy jest brązowy.
2. Niebo jest dziś szafirowe.
3. Ten kwiat jest żółty.
4. Fartuszek Kasi jest granatowy.
5. To wino jest ciemnoczerwone.
6. Dywan w dużym pokoju jest popielaty.
7. Mała świnka jest różowa.
8. Astry w ogródku babci są fioletowe.

Ćwiczenie 129

Kasia ma oczy *koloru zielonego.* Kasia ma *zielone oczy.*

1. Sędzia ma samochód koloru niebieskiego.
2. Nasz dom jest koloru ciemnobrązowego.
3. Róże są koloru pąsowego.
4. Lalka małej Basi jest koloru różowego.
5. Parasol mojej babci jest koloru szarego.
6. Bransoletka mamy jest koloru żółtego.

Ćwiczenie 130

Zupa z ogórków to zupa
Zupa z ogórków to zupa *ogórkowa.*

1. Zupa z pomidorów to zupa
2. Zupa z grzybów to zupa
3. Tort z orzechów to tort
4. Krem z kawy to krem
5. Ciasto z kakao to ciasto
6. Sałatka z owoców to sałatka
7. Kompot z gruszek to kompot
8. Napój z truskawek to napój
9. Budyń z wiśni to budyń
10. Tort z maku to tort

Ćwiczenie 131

Beata zażywa lekarstwo (3 raz, dzień)
Beata zażywa lekarstwo *trzy razy na dzień.*

1. Kasia myje głowę (1 raz, tydzień)
2. Krzysztof goli się (2 raz, dzień)
3. Piotr chodzi do filharmonii (3 raz, miesiąc)
4. Sąsiadka myje okna (3 raz, rok)
5. Wojtek ma lektorat niemieckiego (4 raz, miesiąc)
6. Elżbieta odwiedza przyjaciółkę (2 raz, miesiąc)
7. Nasz znajomy kupuje nowy samochód (1 raz, 4 lata)

Ćwiczenie 132

Tato kupuje gazety *dwa razy na tydzień.*
Tato kupuje gazety *dwa razy w tygodniu.*

1. Mama chodzi do babci kilka razy na miesiąc.
2. Kasia telefonuje do koleżanki pięć razy na tydzień.
3. Do naszego miasta cyrk przyjeżdża dwa razy na rok.
4. Dziecko chce jechać na wakacje pięć razy na rok.
5. Mamy lektorat języka polskiego trzy razy na tydzień.

Ćwiczenie 133

Piotr czyści buty 1 raz na tydzień.
Piotr czyści buty 1 raz w tygodniu.

1. Wujek kupuje szampana trzy razy na rok.
2. Sprzątaczką myje schody dwa razy na miesiąc.
3. Mama sprząta mieszkanie trzy razy na tydzień.
4. Raz na miesiąc ojciec chodzi do fryzjera.
5. Babcia odwiedza wnuki pięć razy na rok.
6. Ewa chodzi na balet trzy razy na tydzień.

Ćwiczenie 134

Starsza pani choruje na serce
Starsza pani jest chora na serce

1. Zbyszek Kaniowski choruje na żółtaczkę.
2. Wasz kolega choruje na reumatyzm.
3. Koleżanka Piotra choruje na cukrzycę.
4. Małe dzieci często chorują na żołądek.
5. Przyjaciółka choruje na gripę.

Ćwiczenie 135

Answer the questions.

1. Jak często odwiedzasz przyjaciół? (2 raz, miesiąc)
2. Jak często Krystyna spotyka się z Piotrem? (3 raz, tydzień)

3. Jak często kupujesz kwiaty żonie? (1 raz, rok)
4. Jak często malujecie mieszkanie? (1 raz, trzy lata)
5. Jak często jeździsz do Warszawy? (1 raz, miesiąc)
6. Jak często mama piecze ciasto? (1 raz, tydzień)

Ćwiczenie 136

Czy widziałaś Piotra? On często chodzi na spacer ze swoim psem.

1. Czy znacie Bogusię? Wczoraj zaprosiła mnie do domu.
2. Bogdan twierdzi, że każdy mężczyzna lubi mieć pędzel do golenia.
3. Stary ogrodnik bardzo lubi się chwalić różami.
4. Czy musisz cały czas opowiadać o chorobach?
5. Marek zawsze dzieli się z Andrzejem kłopotami.

Ćwiczenie 137

Use the correct form of reflexive pronoun *swój*

1. Kasia czesze się grzebieniem.
2. Babcia często odwiedza wnuki.
3. Profesor chętnie rozmawia ze studentami.
4. Krystyna lubi opowiadać o ostatnich wakacjach.
5. Mama chętnie kupuje zabawki małemu dziecku.
6. Jan idzie ze bratem do kina.
7. Sąsiadka często zwierza mi się ze kłopotów.

Ćwiczenie 138

Use the correct form of pronoun *mój* or *swój*

1. Mamo, oddaj mi długopis.
2. Czy odebrałaś spodnie z pralni?
3. To jest nowa koleżanka.
4. Kasia poszła do kina ze koleżanką.
5. sąsiad bardzo lubi myć nowy samochód.
6. Czy często odwiedzasz rodzinne strony?

Ćwiczenie 139

Czy widzisz te ptaki?

Nie, nie widzę żadnych ptaków.

1. Czy zna pan tę Angielkę?
2. Czy Magda spotkała koleżankę?
3. Czy rodzice kupili samochód?
4. Czy urzędnik zna przepisy?
5. Czy przypatrujesz się kwiatom?
6. Czy lubisz czytać gazetę?
7. Czy twoje dzieci chodzą do tego przedszkola?
8. Czy masz kolorowe zdjęcie?

Ćwiczenie 140

Use the correct form of pronoun *każdy* or *żaden*.

1. kierowca musi znać znaki drogowe.
2. dziecko musi chodzić wcześniej spać.
3. długopis nie pisze tak dobrze, jak mój.
4. Czy w klasie jest taki hałas?
5. Dlaczego z chłopców nie umie wiersza na pamięć?
6. dziewczyna nie jest tak miła jak Krystyna.

Ćwiczenie 141

Na dworze pada deszcz.

Jest deszczowa pogoda.

1. Na dworze świeci słońce.
2. Na dworze wieje wiatr.
3. Na niebie jest dużo chmur.
4. W górach jest mróz.
5. Na dworze jest burza.

Ćwiczenie 142

Wiosną mocno świeci słońce. Na wiosnę mocno świeci słońce.

1. Latem kwitną kwiaty i dojrzewają pomidory.
2. Zimą jest mroźno i często pada śnieg.
3. Jesienią właściciele ogrodów i działek zbierają warzywa i owoce na zimę.
4. Wiosną padają ciepłe deszcze.

Ćwiczenie 143

Dyzio leży na łące.

Dyzio *leżałby* na łące.

1. Narzeczona Piotra chce napić się kawy.
2. Kelnerka podaje gościom piwo.
3. Kasia chętnie czyta książki.
4. Mój syn chce jeździć na nartach.
5. Dobra tancerka woli tańczyć z Michałem niż z Tomkiem.
6. Tato skopie wszystkie grządki i posadzi sałatę.

Ćwiczenie 144

Change the verbs into conditional mood.

Chcemy iść na spacer.

Chcielibyśmy iść na spacer.

1. Uczniowie chcą iść na wycieczkę do ogrodu botanicznego.
2. Chcę upiec ciasto na imieniny męża.
3. Piotr bardzo chce dostać nowy magnetofon.
4. Krawcowa chce uszyć ładną sukienkę.

Ćwiczenie 145

Change the sentences into plural.

1. Chciałabym kupić ładną sukienkę.
2. Chciałbym pojechać na wycieczkę do Hiszpanii.
3. Czy chciałbyś pójść w sobotę na mecz piłkarski?
4. Czy chciałabyś dostać prezent?
5. Chciałabym mieć nowy samochód.
6. Chciałabym odwiedzić babcię.

Ćwiczenie 146

Change the verbs into conditional mood.

1. Czy możesz pożyczyć mi sto złotych?
2. Czy ona może mówić trochę ciszej?
3. Możemy zjeść te cukierki?
4. Czy dzieci mogą biegać na boisku?
5. Możesz otworzyć tę puszkę?
6. Czy możecie przyjść jutro o szóstej?
7. Czy możesz pójść ze mną po zakupy?

Ćwiczenie 147

Gdybym była mądrzejsza, nie wyszłabym za ciebie za męża.
Gdybym była mądrzejsza, to bym nie wyszła za ciebie za męża.

1. Gdyby babcia miała lepszy wzrok, to czytałaby dzieciom bajki.
2. Gdybyś mnie kochał, kupiłbyś mi to futro.
3. Gdyby rodzice chcieli, pojechaliby do Włoch.

4. Gdybyście słuchali rodziców, nie mielibyście teraz kłopotów.
5. Gdybym wyszedł wcześniej, nie spóźniłbym się na pociąg.
6. Gdyby ci chłopcy bardziej uważali, nie stukliby piłką szyby.

Ćwiczenie 148

Jest ciepło. Kwitną kwiaty. Gdyby było ciepło, kwitłyby kwiaty.

1. Ala jest wypoczęta. Idzie piechotą.
2. Studenci zdają egzamin. Mają czas na zabawę.
3. Dzieci jedzą obiad. Pójdą na spacer.
4. Jest deszcz. Muszę włożyć kalosze.
5. Adam ma dużo czasu. Stoi w kolejce.
6. Hania ma czworo dzieci. Kupi duży samochód.
7. Jest bardzo ładna pogoda. Idziemy na wycieczkę w góry.

Ćwiczenie 149

Chcecie jabłka czy gruszki? Prosiłbyśmy o gruszki.

1. Dzieci chcą czekoladę czy gumę do żucia?
2. Wolisz piwo czy wodę sodową?
3. Chcesz „Politykę” czy „Tygodnik Powszechny”?
4. Pan woli garnitur ciemny czy jasny?
5. Pani chce buty na wysokim czy niskim obcasie?

Ćwiczenie 150

Use the correct form of pronoun *ktos*.

1. Czy spotkałeś w mieście?
2. Przyszedł , kogo bardzo nie lubię.
3. Pożyczyłam tę książkę i nie pamiętam komu.
4. Czy interesuje to, co mówię?
5. Krystyna umówiła się z po południu.
6. Czy jest , kto przygotował się do ćwiczeń?
7. Babcia i mama rozmawiają o , kogo nie znam.
8. Czy nie zginęła książka?

Ćwiczenie 151

Put indefinite pronoun *coś, ktoś* into correct form.

1. Czy z państwa ma drobne pieniądze?
2. Widziałam , kto bardzo mi ciebie przypomina.
3. Kup mi niedrogiego, ale ładnego.
4. Marysia musi się chwilę zastanowić, żeby znowu nie zapomnieć.
5. Mamo, muszę cię o poprosić.
6. bardzo mnie prosił, żeby o nim pamiętać.
7. Czemu znowu dałeś obcemu nasz adres?

Ćwiczenie 152

Use the correct form of pronoun *ktos, coś*.

1. Czy przeczytałeś ciekawego w gazecie?
2. Czy wreszcie zamknie te drzwi?
3. Adam się spóźnia, widocznie się stało.
4. Chyba nie chcesz usłyszeć ode mnie przykrego?
5. Czy tu się nie podoba?
6. takiego nie jadłem od lat.
7. Nie opowiadaj nigdy dzieciom o tak okropnym.
8. Czy z was mówił?
9. Podobny zegarek już u widziałem, tylko nie pamiętam u kogo.
10. Babcia zawsze się dziwi.

Ćwiczenie 153

Use the correct form of pronouns *nikt, nie*.

1. Nie Kasiu, nie ruszał twoich zeszytów.
2. Małe dziecko nie chce dać swojej zabawki.
3. W tym tygodniu nie ma godnego uwagi.
4. Nie dostałeś ostatnio od listu?
5. Nowy dyrektor nie liczy się z ani z
6. Nie należy się dziwić.
7. Z nie można ugotować obiadu.
8. Czy na pewno nie jesteś winien pieniędzy?
9. Ten klucz nie otwiera.
10. Dlaczego nie mówi?

Ćwiczenie 154

Ktoś kocha się w Marcie. Nikt nie kocha się w Marcie.

1. Babcia wysłała komuś paczkę.
2. Zbyszek Kowalski pożyczył swoje notatki.
3. Jaś myśli, że jak będzie dorosły, go zrozumie.
4. Czy znasz kogoś z dużym samochodem?
5. Ktoś chciał kupić najdroższe futro.

Ćwiczenie 155

Zosia ma coś do powiedzenia. Zosia nie ma niczego do powiedzenia.

1. Andrzej czemuś się dziwi.
2. Piotr się czymś przejmuje.
3. Przyszedłeś do mnie z czymś ciekawym.
4. Spodziewaliśmy się po tobie czegoś lepszego.
5. Mamo, czy masz dla nas coś dobrego do jedzenia?

F ZWIĄZKI FRAZEOLOGICZNE (TEKSTY I ĆWICZENIA)

Poczta

Tekst 1

Ciocia: Jasiu, czy wrzuciłeś list do skrzynki?

Jaś: Tak, wrzuciłem, ciociu miła. To był list do wujka Mariana, list polecony.

Ciocia: Dziękuję ci, Jasiu. Ale może lepiej było posłać ten list jako lotniczy? List zagraniczny idzie wtedy krócej.

Jaś: Ale ciocia dała mi tylko znaczek na list, a nie na list lotniczy.

Ciocia: Jasiu! Ja ci nie dałam żadnego listu, ani znaczka na list. Ty miałeś nadać ozdobny telegram do babci Marysi! Wstydz się, Jasiu!

Ćwiczenie 1

Answer the questions.

1. Czy Jaś miał nadać list, czy paczkę?
2. Jaki list idzie krócej – zwykły czy lotniczy?
3. Dlaczego nadaje się listy poleczone?
4. Jaki telegram miał wysłać Jaś?
5. Czy Jaś wrzucił list do skrzynki?

Tekst 2

- A: Halo, międzymiastowa?
 B: Tak. Słucham?
 A: Mój numer 21-24-10. Zamawiam Kraków, numer 61-30-15.
 B: Dziękuję, przyjęłam.
 A: Jak długo będę czekać na rozmowę?
 B: Około dwóch godzin, ale na rozmowę błyskawiczną tylko pięć minut, a na pilną piętnaście.

Tekst 3

- A: 21-24-10?
 B: Tak, słucham?
 A: Rozmowa zamiejskowa do pana. Proszę mówić.
 B: Dziękuję. Halo, słucham?
 A: Tato, tu Janek.
 B: Cześć, synku, co słychać?
 A: Wszystko w porządku, tylko skończyły mi się pieniądze. Czy mógłbyś wysłać mi 50 złotych przekazem telegraficznym?
 B: A nie może być zwykły przekaz pieniężny?
 A: Będę bardzo długo czekał.
 B: No, dobrze. Jest jeszcze wcześniej, pójdę na pocztę główną i wyślę ci te pieniądze.
 A: Bardzo ci dziękuję, tato. Ucałuj mamę. Cześć.

Tekst 4

- A: Poproszę trzy kartki pocztowe i trzy znaczki na kartki.
 B: Czy coś jeszcze?
 A: Tak. Pięć znaczków na list.
 B: Dwa złote 95 groszy.
 A: Proszę bardzo. Jeszcze jedno, czy ma pani książkę kodową?
 B: Tak, proszę uprzejmie.
 A: Dziękuję, zaraz ją pani oddam.

Tekst 5

- A: Kto zamawiał rozmowę z Warszawą? Kabina telefoniczna numer 2!
 B: To ja zamawiałem. Halo! Halo! Proszę pani, nic nie słyszę!
 A: Przykro mi, ale rozmowa została przerwana. Musi pan chwilę zaczekać, aż znów będzie połączenie.
 B: Niestety, nie mam już czasu. Chyba nadam telegram.

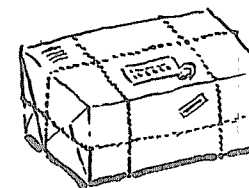
Tekst 6

- A: Proszę pani, chciałam nadać paczkę.
 B: A co w niej jest? Waży tylko 15 deka.
 A: To są dwie cienkie książki.
 B: Proszę to nadać jako list wartościowy. Oplata będzie mniejsza.
 A: Dziękuję pani za informację.

Ćwiczenie 2

Answer the questions.

1. Ile kosztuje znaczek na list krajowy, a ile na zagraniczny?
2. Czy na poczcie można kupić papier listowy?
3. Jak wygląda skrzynka pocztowa?
4. Jak długo trzeba czekać na rozmowę błyskawiczną?
5. Kiedy wysyła się telegram ozdobny?
6. Czy przekaz telegraficzny idzie krócej niż zwykły?

Lekarz

Tekst 7

Studenci pierwszego roku na początku października mają badania kontrolne. W przychodni lekarskiej mierzy się im ciśnienie, prześwietla, a także kontroluje zęby. Każdy student ma książeczkę zdrowia i tam wpisuje się wszystkie wyniki badań kontrolnych. Dzięki temu studenci nie chorują ciężko na serce, płuca czy wątrobę, bo wszystkie dolegliwości są wcześniej rozpoznawane.

Tekst 8

Ania: Żle wyglądasz. Co ci jest?

Basia: Boli mnie gardło i głowa. A poza tym mam chyba podwyższoną temperaturę.

Ania: No to musisz koniecznie zmierzyć gorączkę. Jeżeli masz wysoką, to głowa może cię boleć. Weź jakiś lek przeciwgorączkowy, napij się gorącej herbaty i połóż do łóżka. A jeśli temperatura będzie się utrzymywała, weź środek przeciwbólowy.

Basia: Dziękuję ci, moja droga. Jeśli będę się bardzo źle czuła, wezwę pogotowie.

Ćwiczenie 3

Answer the questions.

1. Co boli Basię?
2. Czy Basia ma normalną temperaturę?
3. Co robić, jeśli boli głowa?
4. Jakie lekarstwo ma zażyć Basia?
5. Kiedy Basia wezwie pogotowie?

Tekst 9

Ania: Jak się dzisiaj czujesz?

Basia: Dziękuję ci, trochę lepiej. Ale ciągle utrzymuje się wysoka temperatura i mam dreszcze, gardło też mnie boli.

Ania: A czy lekarz był?

Basia: Tak, był. Zrobił mi od razu zastrzyk, wypisał receptę na jakieś leki przeciwgorączkowe i przeciwgrypowe. Ale powiedział, że jeśli stan się nie poprawi, to przepisze mi antybiotyki.

Ania: Najlepiej nie wyglądasz. Jesteś blada jak ściana i oczy masz podkrążone. Ale to wszystko minie i znowu będziesz zdrowa jak ryba.

Ćwiczenie 4

Answer the questions.

1. Czy grypa to ciężka choroba?
2. Jaką receptę wypisał Basi lekarz?
3. Czy Basia bardzo źle wygląda?
4. Czy ona jest chora na anginę?

Tekst 10

Mój znajomy ciężko zachorował na nerki. Okazało się, że choroba jest przewlekła i dlatego musi dwa razy w tygodniu dostawać zastrzyk. Odwiedza dwa razy w miesiącu przychodnię specjalistyczną, ale jak na razie jego stan jest bez zmian. Ten do niedawna zdrowy jak rydz mężczyzna wygląda teraz bardzo źle. Jest blady jak kreda, posiwiatł i przygarbił się. Doświadczony lekarz mówi, że jego choroba jest śmiertelna.

Tekst 11

Miałem ostatnio niemiłą przygodę. Wybrałem się ze znajomymi na przejażdżkę statkiem po Zatoce Gdańskiej. Początkowo pogoda była ładna, ale kiedy wracaliśmy do portu, gwałtownie się zmieniła. Z zachmurzonego nieba zaczął padać deszcz, wiał silny wiatr, woda zaczynała falować coraz bardziej i bardziej. No i zaczęło się. Choroba morska zapanowała na pokładzie. Dotknęła wszystkich pasażerów, wielu z nich miało mdłości i torsje. Inni skarżyli się na silny ból głowy. I w takim opłakanym stanie statek z udręczonymi pasażerami wpłynął do portu.

Podróże i turystyka

Tekst 12

Bardzo wielu ludzi musi dojeżdżać do pracy. Wstają wcześniej i spieszą się na przystanki autobusowe i tramwajowe, a także na dworce kolejowe. Pociągi podmiejskie przyjeżdżają na perony pełne podróżnych i odjeżdżają, zostawiając puste dworce. Tramwaje i autobusy są przepełnione. Na postojach taksówek stoją ci, którzy nie zdążyli na odpowiednie kursy tramwajów i autobusów. Będą musieli zapłacić dużo drożej, ale zdążą na czas do pracy.

Tekst 13

Na małej stacji pod Wrocławiem cztery razy dziennie stawał pociąg osobowy, natomiast nie zatrzymywały się tu pociągi pospieszne. Andrzej dojeżdżał do pracy do Wrocławia pociągiem podmiejskim, bo dalekobieżne tylko przelatywały szybko obok sennego dworca. Czasem zdarzało się, że jakiś pociąg towarowy zwolnił, mijając stacyjkę rodzinnego miasta Andrzeja.

Tekst 14

- A: Jakim autobusem najlepiej dojechać do rynku?
 B: Pospiesznym E albo zwykłym 114. Tu niedaleko jest przystanek 114.
 A: Czy w tym autobusie musi się mieć specjalne bilety autobusowe, czy mogą być tramwajowe?
 B: Normalny bilet kosztuje 60 groszy, tak jak tramwajowy. Bilety ulgowe są o połowę tańsze.
 A: Dziękuję bardzo.

Tekst 15

Latem do nadmorskich miejscowości letniskowych i wypoczynkowych wyjeżdża bardzo dużo ludzi. Przezorni dużo wcześniej wynajmują sobie jedno- lub dwuosobowe pokoje. Spóźnialscy muszą się zadowolić

zbiórkami. Zwykle przed wyjazdem przyszli wczasowicze dowiadują się w informacji kolejowej, czy interesujący ich pociąg ma wagony z kuszetkami lub sypialne. Najbardziej zapobiegliwi dużo wcześniej kupują w „Orbisie” kuszetki lub miejsca sypialne. Niektórzy muszą się zadowolić miejscówkami, a pozostali starają się jechać przynajmniej wagonem pierwszej klasy, najchętniej w przedziale dla niepalących. Niestety, nie wszystkim się to udaje.

Tekst 16

W czasie ostatniego rajdu samochodowego zdarzył się przykry wypadek. Jeden z samochodów jechał bardzo szybko i na ostrym zakręcie wypadł z trasy. Przekoziolkował i uderzył w drzewo. Na szczęście kierowcy nic poważnego się nie stało, ucierpiał tylko samochód. Żona kierowcy uprawiająca turystykę górską ma nadzieję, że po tej przygodzie jej mąż zacznie interesować się rajdami pieszymi.

Tekst 17

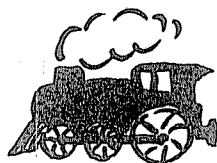
Dla dzieci z szóstej klasy organizuje się szkolną wycieczkę autokarową. Planuje się zwiedzenie kilku miast Wybrzeża. Uczniowie mają też popłynąć statkiem po Zatoce Gdańskiej i zwiedzić port rybacki w Pucku. Być może uda się obejrzeć port morski w Gdyni. W drodze powrotnej dzieci mają się zatrzymać na jeden dzień w Warszawie. Podróż na Wybrzeże i do stolicy Polski ułatwi pracę nauczycielowi geografii.

Tekst 18

Kierowca naszego samochodu służbowego, pan Kazio, pracuje już piętnaście lat i do tej pory nie miał żadnego wypadku drogowego. Jeśli organizowane są wycieczki zakładowe – zarówno krajowe, jak i zagraniczne – autokar prowadzi zawsze pan Kazio. Pan Kazio bardzo lubi podróżować i zwiedzać nasz kraj. Jeśli w samochodzie są wolne miejsca, zabiera z przystanków PKS chętnych do jazdy na łebka. W ten sposób ludzie nie muszą tracić czasu, a i nasz pan Kazio umila sobie życie.

Tekst 19

- A: Wiesz, Jacek, chętnie popływałbym w tym roku kajakiem. Mam na razie dość turystyki wysokogórskiej. Co ty na to?
- B: Jeszcze nigdy nie spędzałem wakacji na wodzie. Ciekawy jestem, jak to jest. Może razem popłyniemy?
- A: Doskonale. Na Pojezierze pojedziemy chyba autostopem, bo samochodów jeszcze nie mamy. Jazda pociągiem nie bardzo mi się podoba, bo nie lubię tłoku, a na bilety pierwszej klasy nas nie stać. Chyba, że na gapę.
- B: Trasa trochę za długa. Lepiej liczyć na dobrą wolę kierowców samochodów osobowych i ciężarówek. W ten sposób zwiedzimy kraj i na pewno poznamy ciekawych ludzi.
- A: No myślę. Jutro omówimy szczegóły i zapytamy, czy ktoś chciałby się do nas przyłączyć. Cześć, muszę jechać tym tramwajem.
- B: Cześć!

Szkoła i studia

Tekst 20

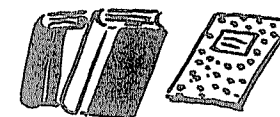
Ten rok jest bardzo ważny w życiu Adama. W maju zdaje maturę, a w lipcu chce zdawać egzamin na studia. Adam chodzi do liceum ogólnokształcącego i ma zamiar studiować mechanikę. Po uzyskaniu dyplomu inżyniera chciałby pracować w tym samym zawodzie, w którym od dwudziestu lat pracuje jego ojciec.

Tekst 21

Studenci w akademiku cieszą się bardzo, że niedługo zaczną się ferie świąteczne i będą mogli pojechać do domu. Cieszą się jednak tylko ci, którzy nie mają egzaminów poprawkowych ani komisyjnych. Dla pozostałych skończy się na jakiś czas jedzenie w stołówce akademickiej, a każda mama chętnie nakarmi spragnione domowego jedzenia dziecko. Niektórzy studenci muszą jeszcze przed wyjazdem zdać pisemne i ustne kolokwium z kilku przedmiotów. Potem krótki wyjazd i powrót do domu akademickiego.

Tekst 22

Ucząc się często trzeba korzystać z różnych podręczników. Nie wszystkie można kupić w księgarni. Niektóre, nawet jeśli są dostępne, są bardzo drogie. W takiej sytuacji wielu uczniów i studentów korzysta z bibliotek. Zosi potrzebna jest książka do geografii. Idzie więc do katalogów, aby znaleźć sygnaturę. Nie pamięta jednak, kto jest autorem podręcznika, nie może więc skorzystać z katalogu alfabetycznego. Zosia musi odszukać książkę w katalogu rzeczowym. Niestety, tej książki nie ma w bibliotece dzielnicowej. Koledzy radzą Zosi, by poszła do biblioteki uniwersyteckiej. Zosia idzie i rzeczywiście dostaje potrzebny podręcznik.

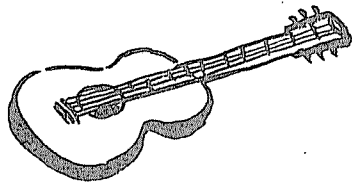
Ćwiczenie 5

Use the words: *uczniowski, techniczny, prawo jazdy, studencki, humanistyczny, wyższy, usiny, muzyczny, pisemny* in the sentences.

1. Maciej niedługo ma odebrać samochód, a jeszcze nie umie jeździć. Chodzi więc na kurs i wkrótce będzie zdawać egzamin na
2. Nasza mama skończyła historię, ma więc wykształcenie ..
Ojciec jest absolwentem politechniki, a tym samym ma wykształcenie ..
Oboje mają ..
wykształcenie.
3. Młodzież szkolna ma legitymacje .., a wszyscy studenci .. I jedna, i druga upoważnia do kupowania biletów ulgowych.
4. Piotr w szkole podstawowej zaczął uczyć się grać na gitarze. Ponieważ robił duże postępy i chciał dalej uczyć się grać, rodzice posłali go do liceum ..
5. Basia bardzo się denerwuje, kiedy odpowiada egzaminatorowi na pytania. Kiedy zaś te same odpowiedzi pisze, jest bardzo spokojna. Dlatego o wiele bardziej woli egzamin .. niż ..

Tekst 23

Krzysztof ma miesiąc wakacji letnich zajęty przez praktykę zawodową. Ma pojechać do fabryki obrabiarek i poznać organizację produkcji. Pozostałą część wakacji chce spędzić na obozie wędrownym w Beskidach. Ostatnie dwa tygodnie będzie ratownikiem na obozie harcerskim na Mazurach. Natomiast wakacje zimowe chce spędzić w górach na nartach. Nie umie jeszcze dobrze jeździć i dlatego będzie się starał o miejsce na obozie studenckim, na którym jest kurs jazdy na nartach.

Tekst 24

- A: Dzień dobry pani.
B: Dzień dobry, Jacku. Dawno cię nie widziałem. Co się z tobą dzieje?
A: Studiuję biologię, jestem na pierwszym roku.
B: O! Bardzo się cieszę. A jak ci idzie?
A: Dziękuję, nieźle. Właśnie wracam z kolokwium z systematyki. To bardzo nudny przedmiot.
B: Nudny, ale chyba potrzebny.
A: A co u Maćka? Od dawna wybieram się do niego, ale jakoś nie mogę dojść.
B: A szkoda, bo na pewno bardzo by się ucieszył. Jak wiesz, zdawał egzamin wstępny na medycynę. Zdał i dostał się, z czego bardzo się cieszymy. Ma bardzo dużo zajęć.
A: A teraz będzie miał jakieś egzaminy?
B: Tak, dwa. Jeden z anatomii, a drugi nie pamiętam z czego. A w przerwie międzysemestralnej chce wyjechać do babci na wieś i porządnie się wyspać.
A: Ja mam podobne marzenia. Przepraszam, ale właśnie jedzie mój tramwaj. Do widzenia! Proszę pozdrowić Maćka!
B: Do widzenia! Dziękuję bardzo, pozdrowię.

Tekst 25

Kasia chodzi do trzeciej klasy. Obydwoje jej rodzice pracują, więc po lekcjach spędza czas w świetlicy. Często odrabia tam zadania domowe z polskiego i ćwiczenia z matematyki, dzięki czemu może po południu bawić się z koleżankami na podwórku. Przed powrotem do domu Kasia je obiad w stołówce szkolnej. Obiady nie zawsze jej smakują, dlatego Kasia cieszy się na sobotę i niedzielę, kiedy mama gotuje i cała rodzina je wspólny obiad.

Zakupy

Tekst 26

Krystyna jest miłą dziewczyną i bardzo chce utrzymać szczupłą sylwetkę, dlatego też je dużo jarzyn i owoców, a mało potraw mącznych i słodczy. Na śniadanie je kromkę razowca albo chleba żytniego, a na kolację dwa kawałki chleba chrupkiego. Rzadko kiedy pozwala sobie na zjedzenie chleba pszennego. Takie panie jak Krystyna nie są dobrymi klientkami piekarzy.

Tekst 27

Pani Lasota kupiła płyn do mycia naczyń „Mania”, płyn do prania „FF” i płyn „K” do płukania tkanin. Wszystkie butelki były zielone i miały jednaki kształt. Pani Lasota postawiła je w szafce w łazience. Pan Lasota nigdy nie dawał swoich koszul do pralki, ale prał je sam w dużej miednicy. Tego wieczoru nalał gorącej wody, wziął zieloną butelkę z szafki i wlał dużo płynu. Koszule wyprały się bardzo dobrze, tylko pachniały inaczej niż zwykle. Co się stało? – dziwił się pan Lasota. Sprawa wyjaśniła się, kiedy jego żona przyszła po nowy płyn do naczyń i zdziwiona zapytała, kto już go tyle zużył.

– To ja – powiedział pan Lasota – myślałem, że to „FF”.

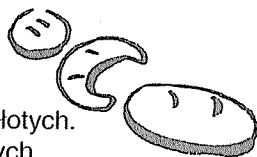
– Z wami tak zawsze – odparła pani Lasota. – I tak dobrze, że nie pierzesz w proszku do pieczenia i nie pieczesz z proszkiem do prania.

Ćwiczenie 6

Duże jajko kosztuje 23 grosze.

- a) Ile kosztuje duże jajko? b) W jakiej cenie są duże jajka?
c) Po ile są duże jajka?

1. Chleb kosztuje 50 groszy.
2. Kilo jabłek kosztuje 1 złoty 50 groszy.
3. Kostka masła kosztuje 1 złoty 90 groszy.
4. Składany rower kosztuje sto dziewięćdziesiąt złotych.
5. Wiązania do nart kosztują sto pięćdziesiąt złotych.
6. Materacyk dla dziecka kosztuje sześćdziesiąt pięć złotych.

Ćwiczenie 7

Choose the proper word and put into the sentences: czerstwy, świeży, pszenny, żytni, razowy.

1. Babcia Stasia ma mało zębów i dlatego zawsze kupuje chleb. Bardzo lubi, kiedy jest świeży, prosto z pieca.
2. Mama Agnieszki bardzo lubi cienkie kromki chleba. Zawsze kupuje chleb dzień wcześniej, aby nazajutrz był
3. Małemu chłopczykowi podobają się jasne bułeczki, które mama zawsze kupuje w prywatnej piekarni.
4. W domu pana mecenasa zwykle jada się ciemny chleb.

Ćwiczenie 8

Answer the questions choosing the proper expression:

sklep z artykułami: gospodarstwa domowego, spożywczymi, sportowymi, papierniczymi, kosmetycznymi.

1. W sklepie z jakimi artykułami można kupić szampon do włosów?
2. W jakim sklepie Krzysztof kupił czajnik i patelnię?
3. W sklepie z jakimi artykułami mama Zosi kupiła papier toaletowy?
4. Janek bardzo chce kupić narty. W jakim sklepie może je dostać?
5. Dwie pielęgniarki są bardzo głodne. W jakim sklepie dostaną coś do jedzenia?

Tekst 28

Joasia napisała list do świętego Mikołaja:

Kochany Święty Mikołaju!
Jestem bardzo grzeczna, dlatego powinnam dostać dużo dobrych rzeczy. Proszę o dwie czekolady – jedną mleczną, drugą nadziewaną migdałami, a jeszcze jedną mleczną z orzechami. Gorzkiej czekolady nie lubię. Ale moja mamusia bardzo lubi, więc proszę przynieś ją mamusi.

Całuję mocno
Joasia

Tekst 29

- A: Andrzej, gdzie robisz codzienne zakupy?
 B: W tamtym sklepie na rogu.
 A: Nie ma tam długich kolejek?
 B: Są, ale bardzo szybko idą. Zwykle zajmuję kolejkę po chleb i w tym samym czasie kupuję ser, masło czy mleko. Wracam do kolejki po chleb i już mam wszystko.
 A: Czy są tam miłe sprzedawczynie?
 B: Raczej tak. A czemu tak mnie wypytujesz?
 A: Bo nasz sam jest od poniedziałku zamknięty. Remont. Dlatego chcę wiedzieć, gdzie najlepiej stać w kolejce.
 B: Aha. No to zapraszam cię do mojego sklepu.

Ćwiczenie 9

Change the underlined expressions into synonymic.

- Większość kobiet **robi zakupy**, wracając z pracy.
- Żeby zdążyć wszystko kupić, często trzeba **zająć kolejkę** i w tym czasie załatwić coś innego.
- Najbliższy **sklep samoobsługowy** jest na placu Grunwaldzkim.
- Starsza pani spytała się ekspedientki, **ile kosztuje** kilo śledzi.
- Stoisko z **artykułami kosmetycznymi** przeniesiono na drugie piętro.
- We Wrocławiu są trzy **domy towarowe**.

Tekst 30

W sobotę mają przyjść do Ali koleżanki. Mama dała Ali pieniądze, za które dziewczynka kupiła sery, masło, pieczywo, owoce i mleko. Ala wszystko zaniosiła do kuchni i zabrała się do pracy. Do białego sera dodała śmietanę, trochę soli i zieloną cebulkę. Tak przyrządzony twaróg jest smaczny i zdrowy. Ser żółty pokroiła w kostkę i ułożyła na talerzyku, a serem topionym posmarowała pszenną bułkę. Na każdą kromkę położyła czerwoną rzodkiewkę i zieloną pietruszkę. Owoce umyła, wytarła i ułożyła na półmisku. Z mleka chciała zrobić budyń, ale sama nie umiała, więc poprosiła starszą siostrę o pomoc. Wkrótce przyjęcie było gotowe i Ala spokojnie czekała na koleżanki.

Tekst 31

Pan Karol kocha się bez wzajemności w sekretarce Zosi. Często przynosi jej małe bukietiki kwiatów i patrząc w oczy mówi: „To dla pani”. Czasem, kiedy ma więcej pieniędzy lub panna Zosia szczególnie mu się podoba, kładzie jej na biurku wiązanek róż, frezji lub goździków. Po pół roku pan Karol zauważył, że cięte kwiaty szybko wędną i cały czas trzeba kupować nowe. Od tego czasu zjawia się w pierwszych dniach miesiąca z kwiatkiem doniczkowym pod pachą. Na oknie w sekretariacie nie ma już miejsca, a na biurku panny Zosi ledwie mieści się maszyna do pisania. Jej szef jeszcze nie interweniował, ale na pewno to wkrótce nastąpi. Całe biuro czeka na to z niecierpliwością.

Restauracja i kawiarnia

Tekst 32

W okolicy Rynku jest dużo miejsc, w których można coś zjeść. Są aż trzy bary – wszystkie samoobsługowe – jeden bar szybkiej obsługi, bar rybny i dwa małe bary kawowe – w jednym kawa jest naprawdę doskonała. Bardziej wystawny posiłek można zjeść w którejś z kilku restauracji. Tam też można wypić butelkę piwa czy kieliszek wina lub wódki. W restauracji uprzejmy kelner przynosi kartę potraw i czeka na zamówienie. W karcie wybór dań jest duży: są dania mięsne, jarskie i rybne. Są zakąski, wina, wódki i desery. Wśród deserów są też lody. Ale najlepsze lody są w kawiarni Hortexu. Są tam lody czekoladowe, śmietankowe, z bakaliami. Prócz tego są tam doskonale ciastka drożdżowe, francuskie i kruche. Raj dla łasuchów. Ale mina im rzadnie, gdy trzeba zapłacić rachunek.

Tekst 33

- A: Chodźmy do „Ali Baby” na kawę.
 B: A czy tam mają dobrą kawę?
 A: Oczywiście! Jaką tylko chcesz. Może być z mlekiem albo ze śmietanką, może być mrożona, może być mała lub duża. Nie mają tylko kawy zbożowej.
 B: No to chodźmy prędko. Mam ochotę na dużą kawę ze śmietanką.

Tekst 34

W barze studenckim można zjeść różne dania mleczne i bezmięsne. Jest mleko, kefir, maślanka, kawa zbożowa z mlekiem – to do picia. A do jedzenia jest zupa mleczna z ryżem i owocowa z makaronem. Są jajka na miękko, na twardo, sadzone i jajecznica. Są pierogi z serem i z kapustą. Można wziąć chleb razowy albo pszenny i do tego ser biały albo żółty. Jest nawet herbata z mlekiem i z cytryną. Obsługa w tym barze jest bardzo uprzejma. Stoliki, przy których się je, są czteroosobowe. Jest to oczywiście bar samoobsługowy i po zjedzeniu należy odnieść talerze i szklanki do specjalnego okienka.

Tekst 35

- A: Mój znajomy bardzo lubi wino. I zna się na winach.
 B: Jakie wino lubi najbardziej?
 A: Lubi wszystkie wytrawne wina – i białe, i czerwone. Nie lubi win słodkich deserowych ani ziołowych wermutów.
 B: A ja bardzo lubię półsłodki albo słodki wermut z lodem i wodą sodową.
 A: A ja wolę po prostu białą wódkę. No, ostatecznie może być kolorowa.

Tekst 36

- A: Słucham panie?
 B: Poproś filizankę mocnej herbaty i kawałek tortu czekoladowego. A ty moja droga?
 C: Dla mnie mała kawa i ciastko drożdżowe.
 A: Słucham uprzejmie.
 B: Czy nie uważasz, że jest tu bardzo sprawna obsługa?
 C: Masz rację, moja droga. Nie tylko sprawna, ale i uprzejma. Wiesz co, zamówię jeszcze wodę mineralną, chce mi się pić.

Tekst 37

- Andrzej: Cześć Piotr, czy masz ochotę na butelkę piwa?
 Piotr: Cześć Andrzej. Mam wielką ochotę.
 Andrzej: No to chodźmy tu do kawiarni. Mają tu i ciemne, i jasne piwo.
 Piotr: Ja wolę jasne, ciemne piwo jest dla mnie za słodkie.
 Andrzej: Ja też wolę jasne. To co? Dwa duże jasne?

Ćwiczenie 10

Answer the questions.

1. Jaką przystawkę zamawiasz najczęściej w restauracji?
2. Jakie pieczywo jesz do ryby?
3. Czy lubisz kurczaka z przyprawą ziołową?
4. Jakie mleko wolisz – słodkie czy kwaśne?
5. Czy zawsze jesz pierwsze i drugie danie?
6. Czy często jesz kotlet schabowy?

Hobby, sport, zabawy

Tekst 38

Niedaleko naszego domu na boisku szkolnym często po południu bawią się dzieci. Starsi chłopcy organizują mecze piłki nożnej albo ręcznej, młodszy jeżdżą na rowerach. Dziewczynki skaczą na skakance, a czasem grają w klasy. Na boisku trudno jest bawić się w chowanego, bo mało jest miejsc, gdzie można by się schować. Rodzice są zadowoleni, że dzieci biegają na świeżym powietrzu i lubią gry ruchowe. Dzięki temu mniej chorują, a poza tym w domu jest trochę spokoju.

Tekst 39

Maciej jest domatorem i nie lubi uprawiać sportu ani turystyki. Jego pasją są gry umysłowe. Przede wszystkim lubi grać w szachy i karty. Kiedy gra w szachy, nic poza nimi dla niego nie istnieje. Ulubioną grą w karty jest brydż. W domu Maćka zawsze można zastać któregoś z jego przyjaciół szachistów lub brydżystów.

Tekst 40

Oboje z mężem bardzo lubimy jeździć na nartach. Zawsze w zimie staramy się spędzić choć trochę czasu w górach. Mąż bardzo lubi narty biegowe, natomiast ja zjazdowe. Każde z nas ma odpowiedni sprzęt i stara się jeździć i biegać coraz lepiej. Jest to dla nas przede wszystkim wypocinek. Znajomym podoba się, że z zapałem uprawiamy amatorsko ten sport.

Tekst 41

- A: Cześć, Franek. Kiedy masz mecz?
 B: Cześć. O który ci chodzi? Eliminacyjny czy towarzyski?
 A: No, ten eliminacyjny. Bardzo bym chciał, żeby nasza drużyna weszła do półfinału.
 B: Mecz będzie 8 grudnia. Mam nadzieję, że wygramy.

- A: No pewnie. Byle tylko Jacek był w dobrej formie. Ostatnio ponieśliśmy klęskę, bo ciebie nie było, Jacek źle się czuł, a Olek miał straszny katar.
 B: Nie nazywaj wysokiej przegranej klęską. To była najwyżej porażka.
 A: W każdym razie ósmego musimy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby nie zawieść naszego trenera.
 B: Masz rację. A może zdobędziemy złoty lub srebrny medal?

Tekst 42

Córka pani Ani ma piętnaście lat i z zapałem uprawia sport wyczynowy. Jest lekkoatletką – skacze w dal. Ostatnio odniosła piękny sukces, zajmując pierwsze miejsce na międzyszkolnych zawodach lekkoatletycznych. Pani Ania jest dumna z osiągnięć córki i chciałaby, aby wzięła ona udział w meczu międzynarodowym.

Tekst 43

Piotr bardzo lubi oglądać mecze hokejowe i bokserskie. Siada wtedy przed telewizorem i cały świat przestaje dla niego istnieć. Sam nie gra w hokeja ani nie zajmuje się żadnym sportem. Za to jest doskonałym teoretykiem różnych dyscyplin sportowych.

Tekst 44

Basia jest wysoką, szczupłą dziewczyną. Od dwóch lat uczy się grać na flecie. Zwykle ćwiczy sama, ale czasem przychodzi do niej koleżanka, która gra na gitarze. Tworzą wówczas zgrany duet, chociaż czasem fałszują i nie grają równo. Bardzo się wtedy denerwują i krzyczą na młodszego brata Basi. Ma on dwanaście lat i pasjonuje go sport samochodowy i motorowy. Jeśli w telewizji nie ma żadnego meczu, sam urządza sobie zawody samochodowe, wydając dzikie wrzaski i warczenia.

Sprawy zawodowe

Tekst 45

Jan Kowalski był długoletnim pracownikiem uniwersytetu. Codziennie dojeżdżał do pracy autobusem i tramwajem. Miał dobrą pracę – był kierownikiem stołówki uniwersyteckiej. Pracował osiem godzin i nigdy nie musiał brać godzin nadliczbowych. Był pracownikiem sumiennym i odpowiedzialnym. Ale tydzień temu miał wypadek w drodze do pracy – złamał nogę na śliskiej jezdni. Był przez osiem tygodni na urlopie zdrowotnym. Ale noga źle się zrosła i ciągle kulał. Poszedł więc na rentę inwalidzką. Od zakładu pracy ten zasłużony pracownik dostał podziękowanie za długoletnią wydajną pracę.

Ćwiczenie 11

Answer the questions.

1. Czym można dojeżdżać do pracy?
2. Jaką pracę miał Jan Kowalski?
3. Jakim był pracownikiem?
4. Na jakim urlopie przebywał Jan Kowalski?
5. Dlaczego Jan Kowalski przestał pracować?

Tekst 46

- A: Gdzie będziesz pracować po studiach?
 B: Mam już bardzo dobrą pracę w fabryce telewizorów.
 A: Jakie dokumenty musisz złożyć, żeby cię tam przyjęli?
 B: Podanie, życiorys i dyplom z uczelni. Praca jest bardzo popłatna, a pensję będą mi płacić z góry.
 A: Na jakim stanowisku będziesz pracował?
 B: Będę inżynierem konstruktorem w laboratorium doświadczalnym. Praca umysłowa, ale niestety będę pracować na pierwszą i drugą zmianę.

Tekst 47

- A: Dzień dobry, dokąd tak wcześnie?
 B: Jadę na delegację do Warszawy. A ty?
 A: Jadę na konferencję do Łodzi. Ale jedziemy chyba tym samym pociągiem. Skorzystam z okazji i poproszę cię – prawnika – o udzielenie mi porady prawnej.
 B: Świetnie, a o co chodzi?
 A: Żona jest na urlopie macierzyńskim, ale chce wrócić do pracy na godziny zlecone. Czy może?
 B: Tak, musi tylko napisać podanie.

Tekst 48

- A: Czym zajmuje się twój szwagier?
 B: Hoduje kwiaty i jarzyny.
 A: Czy to popłatna praca?
 B: O, tak, bardzo. Ale jest to ciężka praca fizyczna. Tu nie ma godzin urzędowania ani nadliczbowych. Jest robota, którą trzeba wykonać. Praca musi być wydajna.
 A: A twój szwagier płaci z dołu czy z góry?
 B: Oczywiście z dołu, ale rzetelnym pracownikom daje dłuższy urlop wypoczynkowy.

Ćwiczenie 12

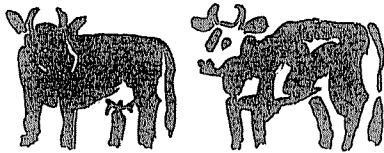
Answer the questions.

1. Jaką masz pracę?
2. Gdzie jedziesz tak wcześnie?
3. Na jakim urlopie jest twoja żona?
4. Czy masz stałą pracę, czy sezonową?
5. Kto ma pracę fizyczną?
6. Kto ma popłatną pracę?
7. Kto ma pracę umysłową?

Tekst 49

- A: Zmieniam pracę!
 B: O! A cóż będziesz robił?
 A: Mam dość tych godzin biurowych od 8⁰⁰ do 15⁰⁰. Będę uprawiać zboże, już kupiłem ziemię. A przy okazji będę hodować bydło.
 B: Człowieku! Taka praca fizyczna jest gorsza niż akordowa. Tu musisz spieszyć się tylko przez osiem godzin, a we własnym gospodarstwie przez dwadzieścia cztery godziny. Nie możesz powiedzieć, tak jak na przykład w biurze petentowi: proszę przyjść za dwa dni, rozpatrzmy sprawę. Ani pole, ani bydło nie będą czekać.
 A: Oczywiście, masz rację, nie będę miał urlopu wypoczynkowego ani nawet bezpłatnego. Ale nareszcie nie będę musiał patrzeć na swojego kierownika!

Podstawowe usługi

Tekst 50

- A: Dzień dobry, chciałam ułożyć włosy.
 B: Dzień dobry. Proszę bardzo. Proszę tu usiąść, wpierv umyję pani włosy. Pani ma bardzo ładne kręcone włosy.
 A: Wolałabym mieć proste.
 B: Dlaczego? Takie są bardzo praktyczne. O wiele lepsze niż proste jak druty. Taką głowę łatwiej uczesać. Chce pani trochę ostrzyć włosy?
 A: Tak. Moje włosy są za długie, a ja lubię krótkie. Jasne i krótkie.
 B: A pani ma ciemne. Czy będzie pani farbować?
 A: Nie, nie. Lubię kolory naturalne. Nawet naturalny rudy nie jest brzydki.
 B: Nie zawsze, proszę pani. Czasem trzeba coś lekko rozjaśnić albo pofarbować, aby pomóc naturze. Panie nie lubią też mieć siwych włosów.
 A: Dlaczego? Czasem są przecież bardzo ładne.
 B: Zależy, co kto lubi. Czy taka długość pani odpowiada?
 A: Tak, bardzo mi się podoba.
 B: Zaraz ułożymy i będzie śliczna główka. Włosy jak jedwab.
 A: Trochę kręcony jedwab, ale może być.

Tekst 51

- A: Witam pana. Co dzisiaj robimy?
 B: Dzień dobry. Chciałbym się ogolić i trochę przystrzyc włosy.
 A: Ogolić? Taką piękną brodę?
 B: Nie tylko brodę, ale też wąsy.
 A: Wąsy też? Takie piękne i zadbane? Może jednak tylko przystrzyc?
 B: Nie, ogolić.
 A: Czemu pan taki uparty? Taki piękny zarost! Może pan się zastanowi i przyjdzie później?
 B: Nie, muszę dzisiaj. To sprawa honorowa.
 A: Jeśli tak, to co innego. Proszę, niech pan siada. Trudno. Nasz klient, nasz pan.

Tekst 52

Jola musi sobie koniecznie kupić nowe pantofle, bo stare pogryzł i poszarpał jej pies i nie ma w czym chodzić po domu. Idzie więc do sklepu z obuwem tekstylnym i pyta, czy są dla niej pantofle. Niestety, nie ma, ale mają przywieźć pod koniec tygodnia.

Tekst 53

Jadwiga bardzo lubi się fotografować. Nikt z jej przyjaciół nie robi zdjęć, więc często chodzi do fotografa. Kilku z nich w mieście już ją dobrze zna. Wiedzą, że Jadwiga chce mieć kolorowe zdjęcia pamiątkowe i czarno-białe portrety. Jadwiga zawsze każe robić po kilka odbitek i potem rozdaje je znajomym. Ci zaś, znając jej słabość, dziękują bardzo i chowają zdjęcia do szuflady.

Tekst 54

- A: Mamusiu, będę musiała pójść z tymi butami do szewca.
 B: Z którymi? Codziennymi?
 A: Nie, z tymi wizytowymi. Ostatnio na prywatce u Michała odpadł mi obcas. A drugi but muszę dać podzelować.
 B: To szkoda. Ale dobrze, że sama pamiętasz o naprawie. Kiedy chcesz iść do szewca?
 A: Teraz zaraz.
 B: To weź turystyczne buty ojca. Jeden trzeba zaszyć, a drugi skleić. Zobacz przed wyjściem, czy wszystkie buty są czyste.
 A: Dobrze, zaraz zobaczę.

Tekst 55

Pani Nowakowa jest bardzo dobrą krawcową. Ma mały zakład, w którym prowadzi lekkie krawiectwo damskie. Pracuje w nim jedna uczennica, która szyje sukienki, bluzki i garsonki. Pani Nowakowa zawsze sama kroci zamówione ubrania. Do spódnic uczennica daje zwykle zamki błyskawiczne, a do bluzek i sukienek zapięcia na guziki.

Tekst 56

Ola Adamek jest projektantką mody. Specjalizuje się przede wszystkim w projektowaniu butów – damskich i męskich, młodzieżowych i dziecięcych. Najbardziej lubi rysować wzory butków dla małych dzieci. Cieszy ją myśl, że takie małe nóżki będą chodziły w buciczkach jej pomysłu. Z butów dla dorosłych Ola lubi projektować skórzane obuwie wizytowe dla pań. Zawsze wyobraża sobie wtedy, że będą to pantofelki dla dam na wielki bal.

Pogoda

Tekst 57

W tym roku wiosna była ciepła, wczesna i deszczowa. Już w marcu nie było w ogóle przygruntowych przymrozków. W takich warunkach doskonale rosło zboże, drzewa i krzewy. Zapowiadał się urodzajny rok. I rzeczywiście tak było. Od czerwca rzadko kiedy padał deszcz – w wielu rejonach były tylko przelotne opady. Całe lato było upalne i suche. W sierpniu noce były rozgwieżdżone i zimne, a we dnie mocno grzało słońce. Wszyscy mieli udane wakacje.

Tekst 58

Kiedy pada deszcz albo grad, dzieci się nudzą. Muszą siedzieć w domu i patrzeć przez okno na zachmurzone niebo. Obserwują chmury, zgadując, która z nich jest deszczowa, a która burzowa. Chciwie wypatrują skrawka bezchmurnego nieba. Jeśli go zobaczą i deszcz ustanie, zaraz chcą wychodzić na dwór i chodzić po kałużach.

Ćwiczenie 13

Put the correct form of the words into the following sentences.

Silny, tęgi, łagodny, morski, kontynentalny, ostry, siarczysty, porywisty, deszcz.

1. W północno-wschodniej części Polski jest klimat
Zimy są tam mroźne, a lata upalne. W takim
klimacie ludzie czują się dobrze i rzadko chorują.
2. W Gdańsku zimy są o wiele cieplejsze, bo jest tam klimat bardziej
. Rzadko kiedy występują mrozy,
ale za to bardzo często wieje wiatr.
3. Dość łagodny i wilgotny klimat jest w okolicach Wrocławia. W zimie
rzadko kiedy jest mróz, pada mało śniegu. Mówi
się, że tu jest zima. Nawet w grudniu często
słapi i występują mgły i zamglenia.

Tekst 59

Podczas ostrej i mroźnej zimy często pada śnieg, bieląc wszystko wokół. W dzień, nawet jeśli świeci słońce, jest zimno. Czasem z przypadkowej chmury sypnie przelotny śnieg. Najbardziej cieszą się z tego dzieci, bo mogą do woli jeździć na sankach, łyżwach i nartach. W bezksiężycowe noce niebo jest pełne gwiazd. A kiedy księżyc świeci, śnieg skrzypi pod butami i jest bardzo pięknie.

Ćwiczenie 14

Put the correct form of the words into the following sentences.

Pogodny, deszcz, dżdżysty, złoty, babie lato, deszczowy, mgła, burza, ciepły.

1. Wujek Karol ma ogromny czarny parasol, który często chroni go od
2. W czasie jesieni często pada albo mży deszcz.
3. W październiku jest jeszcze ciepło, a jesień jest
i
4. W pogodne dni jesienne snują się w powietrzu pajęczyny nazywane
5. Kiedy w lecie rano jest bardzo duszno i bezwietrznie, ludzie mówią, że będzie
6. We wrześniu i październiku kierowcy muszą bardzo uważać ze względu
du na częste jesienne
7. Kiedy jest i
lato, w lasach rośnie dużo grzybów.

Charakterystyka osób

Tekst 60

W naszej bramie na trzecim piętrze mieszka bardzo gruba pani. Z pracy wraca zawsze wtedy, kiedy wszystkie dzieci po powrocie ze szkoły i zjedzeniu obiadu bawią się na podwórku. Dzieci, widząc grubą panią idącą do domu, dzielą się na dwie grupy. Jedna z nich krzyczy: Gruba bela! Gruba bela! a druga wrzeszczy: Beczka! Beczka! Gruba pani już nie zwraca na to uwagi, choć na pewno jest jej przykro. Dzieci są okrutne i nie rozumieją, że ktoś może być gruby jak beczka nie ze swojej winy. A może któryś ze szczupłych w tej chwili chłopców będzie panem grubym jak bela?

Tekst 61

Pani Marysia ma trzech synów. Wszyscy rosną bardzo szybko i są największymi chłopcami w szkole. Każdy z synów pani Marysi dostał od klasy przewisko. Piotrek nazywają Fasola, bo jest wysoki jak fasola. Michał – Topola, bo jest wysoki jak topola, a Wojtek – Tyka, bo jest długi jak tyka. Początkowo chłopcy wstydzi się swoich przezwisk i wysokiego wzrostu, ale po jakimś czasie przyzwyczaili się i nawet w domu tak się do siebie zwracają.

Tekst 62

Teresa jest kobietą trzydziestoletnią. Ma dwoje dzieci i miłego męża. Pracuje w biurze projektów. Dzieci ją uwielbiają i uważają, że jest najlepszą matką na świecie. Mąż też uważa Teresę za bardzo dobrą gospodynię. Jednak nikt nie jest bez wad. Pani Teresa, myjąc naczynie i nakrywając do stołu, bije szklanki, talerze i kubki, tak że często nie ma na czym jeść. Ma po prostu dziurawe ręce. Jednak dzięki mężowi sytuacja nie jest tak tragiczna – wieczorem pani Teresa zbija całą zastawę, a już na następnym dzień rano sklezione kubki i talerze stoją w kuchni. To mąż pani Teresy ma złote ręce i wszystko potrafi naprawić. Niestety, nigdy nie klei szklanek.

Tekst 63

Nasz nauczyciel chemii jest dobry jak anioł. Nigdy nie stawia od razu dwóji, ale stara się wszelkimi sposobami pomóc uczniowi: stawia dodatkowe pytania, sugeruje odpowiedzi, pisząc na tablicy odpowiednie wzory. Często jednak jego starania idą na marne, bo uczniowie plotą straszne banialuki. Kiedy pan nie może słuchać tych bredni, mówi: Nie pleć głupstw, bo już słuchać tego nie można. Uczeń ze wstydu robi się czerwony jak piwonia i skruszony siada na miejscu.

Tekst 64

- A: Wiesz, Tomek, że nasz kierownik nieźle zarabia, a mimo to zawsze bierze dla siebie najkorzystniejsze zamówienia. Nam nie daje porządnie dorobić.
- B: Jest po prostu łasy na pieniądze, ot co. Do tego zarzuca Kowalskiemu, że zbyt często dopomina się o wyróżnienia i podwyżki.
- A: To taki sam gagatek jak nasz kierownik, łasy na pochwały i pieniądze. I sławę.
- B: Jaka tam sława! Za taką partaninę, jaką oni robią?
- A: Nieważne, jak to wygląda w szczegółach – ja mam już tego powyżej uszu!

Tekst 65

Mama ma z młodszym synkiem Jacusiem ciągle zmartwienia. Jest wprawdzie zdrowy i ma dobry apetyt, ale tylko mu figle w głowie. Jacuś sprawił ostatnio kłopot mamie, bo do starszego pana w parku powiedział: Stary grzyb! Nie tylko, że tak powiedział, ale nie chciał potem przeprosić i wesoly jak szczygieł biegał i uciekał alejkami. Mama go w końcu przetrzymała i kazała przeprosić starszego pana. Jacuś, czerwony jak burak, wreszcie to zrobił.

Tekst 66

Doktora Dyzmę lubią wszyscy pacjenci. To człowiek miły i łagodny. Jest wysoki i chudy jak patyk, choć zawsze w pracy je porządne drugie śniadanie. W domu małomówny, w kontaktach z pacjentami jest rozmowny, a nawet gadatliwy. Mówią o nim, że ma złote serce i nie jest łasy na pieniądze. Dlatego zawsze do szpitala jeździ zatłoczonym tramwajem, a nie własnym samochodem.

Ćwiczenie 15

Replace the underlined expressions with the synonymic:

grzyb, noc, piernik, siano, noga stołowa, marzenie, sieczka, sen, zajęczki, baran, nieszczęście, patyk, szkapa.

- Po ciężkiej chorobie ojciec kolegi wyszedł ze szpitala **chudy jak szczapa**.
- Przyjaciel naszego dziadka był nie tylko złośliwy, ale też **brzydki jak grzech śmiertelny**.
- Dwunastoletnia Agata bardzo często dokucza młodszemu bratu mówiąc, że jest **głupi jak but**.
- W maju nastolatki namiętnie się kochają i **mają w głowie fiołki**.
- Brat mojego męża jest nie tylko wysoki, ale też **piękny jak anioł**.
- Dzieci nazywają nie lubianego woźnego **stary ramol**.

Życie kulturalne

Tekst 67

Wrocławskie Stare Miasto jest zabytkową dzielnicą. Tu znajdują się stare romańskie i gotyckie kościoły oraz inne zabytki architektury – kamieniczki, mury obronne. W zabytkowych kościołach organizowane są koncerty i festiwale organowe, festiwale muzyki starych mistrzów. Można tam też posłuchać pieśni chóralnych. Na gościnne występy przyjeżdżają sławni artyści polscy i zagraniczni. W filharmonii wrocławskiej można posłuchać muzyki symfonicznej i nowoczesnej. Jako soliści występują często laureaci konkursów fortepianowych. Innej muzyki można posłuchać w klubie jazzowym. Muzyka jazzowa ma tylu zwolenników, że w małym klubie często trudno jest o miejsce siedzące i fanatycy jazzu muszą zadowolić się miejscami stojącymi.

Tekst 68

- A: Czy byłaś na ostatniej premierze Pantomimy?
 B: Tak, ale niezbyt mi się podobała.
 A: Dlaczego?
 B: Po prostu nie podobała mi się. Zespół na występy gościnne powinien być lepiej przygotowany.
 A: Masz rację, tak sławny teatr pantomimy powinien bardziej dbać o swój poziom.

Tekst 69

- A: Słuchaj, jakie imprezy kulturalne odbywają się w najbliższym czasie?
 B: Zaraz ci powiem, tylko zagłdnę do informatora. No, posłuchaj: od 25 do 30 festiwal muzyki współczesnej, w Piwnicy Świdnickiej przegląd filmów krótkometrażowych, w kinach nie ma nic ciekawego, tylko jeden amerykański film fabularny.
 A: No to chyba wybiorę się posłuchać piosenek studenckich.
 B: Aha, posłuchaj! Przyjedzie jeszcze na gościnne występy zespół ludowy „Mazowsze”!
 A: Nie, dziękuję. Nie lubię ani tańców regionalnych, ani strojów ludowych.

Tekst 70

Po letniej przerwie w teatrach rozpoczął się ruch. Każdy teatr przygotowuje na początek sezonu nową premierę. Teatr Dramatyczny wystąpi z nową inscenizacją „Dziadów” Adama Mickiewicza. Teatr Pantomimy przygotowuje spektakl oparty na „Hamlecie” Szekspira. Nawet Teatr Lalek przygotował dla dzieci nową bajkę o Szewczyku Dratewce. Sezon teatralny zapowiada się więc interesująco.

Tekst 71

- A: Słuchaj, moja droga! Pożycz mi trochę pieniędzy!
 B: Czy mogę wiedzieć po co?
 A: Widziałam, że są kolorowe telewizory. Chcę kupić taki rodzinie na gwiazdkę. Telewizor czarno-biały jest już przestarzały.
 B: Będzie to bardzo dobry prezent. A ile pieniędzy potrzebujesz?
 A: Telewizor kosztuje 1700 złotych, ja mam 500, więc pożycz mi tylko 1200. Przecież to nie jest wcale dużo.
 B: Tyle pieniędzy! Za kogo ty mnie masz?! Nigdy w życiu nie widziałam takiej sumy. Nie mogę ci więc pożyczyć tych pieniędzy.

Zycie towarzyskie

Tekst 72

Andrzej ma za tydzień imieniny. Postanowił urządzić bal andrzejkowy. Zaprosi na przyjęcie tylko tych, których zna osobiście, bo nie lubi nowych twarzy na skromnym przyjęciu. Dobrzy znajomi, którzy przyjdą, dadzą mu prezenty, wypiją za pomyślność solenizanta i rozejdą się do domów. A zmęczony gospodarz będzie mógł odpocząć.

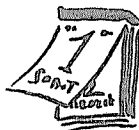
Ćwiczenie 16

Answer the questions.

1. Kiedy Andrzej obchodzi imieniny?
2. Co Andrzej urządzi z okazji imienin?
3. Kogo zaprosi na przyjęcie?
4. Jak zachowują się dobrzy znajomi na przyjęciu imieninowym?

Tekst 73

- A: Czy wiesz, że Piotr się żeni?
 B: Nie, skądże! A z kim?
 A: Z Krystyną, studentką geografii.
 B: A... Znam ją z widzenia i ze słyszenia. Doskonała dziewczyna! Szczęściarz z tego Piotra!
 A: Zgadzam się z tobą całkowicie, choć sam jestem zagorzałym przeciwnikiem małżeństwa. A przyjęcie weselne chcę urządzić w naszym klubie studenckim i zaprosić całą naszą grupę.
 B: Czy wiadomo już kiedy będzie ślub cywilny?
 A: Tak, za dwa tygodnie – 25 maja.
 B: Trzeba pomyśleć o jakimś odpowiednim prezencie.
 A: A może zapytać Piotra, co chcieliby dostać?
 B: Masz rację.

Tekst 74

- Piotr: Przyjęcie weselne dla kolegów urządzimy chyba w naszym klubie studenckim.
 Krystyna: Zgadzam się z tobą. Po ślubie cywilnym zaprosimy tylko świadków na skromne przyjęcie, a dopiero po ślubie kościelnym urządzimy wystawne wesele. Cieszę się, że goście będą pili za naszą pomyślność i za naszą przyszłość.
 Piotr: Tak, tylko żeby nie przesadzili z tym piciem, bo niektórzy mają słabe głowy!
 Krystyna: Och, nie przejmuj się na zapas. Znam twoich kolegów ze słyszenia i z opowiadań – na pewno wszyscy mają mocne głowy.

Określenia czasu i kierunku

Tekst 75

Pani Krystyna jest bardzo punktualna. Dlatego wstaje wcześnie. A musi to robić, bo bitą godzinę spędza przed lustrem. Dzisiaj zdążyła z trudem, ale przedwczoraj spóźniła się do pracy.

Cwiczenie 17

Answer the questions using the expressions given in brackets.

1. Kiedy najchętniej pracujesz?
(o świcie, po południu, wieczorem, w nocy)
2. W jakim czasie napiszesz referat?
(w ciągu godziny, dnia, miesiąca, roku)
3. Kiedy odwiedzisz teściową?
(w przyszłym tygodniu, za miesiąc, za rok, za pięć lat, nigdy)
4. W jakich godzinach przyjmuje pan ubrania do czyszczenia?
(w godzinach rannych, popołudniowych, wieczornych)
5. Ile razy dziennie masz zażywać lekarstwa?
(raz, dwa, trzy razy dziennie)

Tekst 76

Andrzej: Jasiu, jesteś niepunktualny. Co ty robisz całymi dniami, że nigdy i nigdzie nie możesz zdążyć?

Jaś: Jestem bardzo zapracowany. Spójrz, tam na środkowej półce jest efekt mojej pracy. Artykuł na całe trzydzieści stron. Mam go zawsze pod ręką i czytam od czasu do czasu. W nocy mam go zamiast poduszki pod głowę. Lada moment go skończę i zaniosę do wydawnictwa.

Andrzej: Już za późno! Na twoją manię nic nie można poradzić. Ciągłe będziesz pisać ten jeden artykuł i ciągle będziesz się spóźniać!!

Tekst 77

Piotr umówił się z Krystyną przed kinem. Mieli iść na angielski kryminał. Krystyna jest zwykle punktualna, ale dzisiaj przyszła pięć minut za wcześnie. Piotra jeszcze nie było, za to pod bokiem była księgarnia, więc Krystyna poszła tam poczekać i przy okazji obejrzeć książki. Piotr lada chwila miał nadejść. Ale niestety Piotr nie przyszedł w ogóle. Krystyna poczekała jeszcze dwadzieścia minut i poszła do kina sama. Na drugi dzień okazało się, że Piotrowi wypadł wyjazd służbowy, a nie miał jak zawiadomić Krystyny, było już na to za późno.

Tekst 78

Pojutrze po południu Ewa ma lekcję angielskiego. Przed lekcją musi jeszcze wstąpić do chorej ciotki, która całymi tygodniami nie wychodzi z domu. Choroba jej to uniemożliwia. Z biegiem czasu przyzwyczała się do tej sytuacji, ale bardzo ją cieszą odwiedziny kogoś z rodziny lub znajomych. Jej dzień wygląda niewesoło. Rano wstaje, robi sobie skromne śniadanie, a potem czyta całymi godzinami. Obiad przynosi jej w południe sąsiadka, która też po obiedzie zmywa. Po południu ciotka Ewy ogląda telewizję, robi na drutach. Wieczorem robi sobie kolację i kładzie się do łóżka. Jest za wcześnie, żeby mogła zasnąć, więc czyta. Dopiero o północy gasi światło.

Tekst 79

We Wrocławiu studenci często korzystają z dwóch dużych bibliotek – Biblioteki Uniwersyteckiej i Ossolineum. Biblioteka Uniwersytecka ma duży zbiór podręczników, skryptów i innych książek potrzebnych do studiowania. Poza tym każda uczelnia – Politechnika, Wyższa Szkoła Muzyczna, Akademia Muzyczna czy Ekonomiczna – ma własną bibliotekę specjalistyczną.

Studenci mogą korzystać z książek na miejscu albo pożyczać je do domu. Kolega Piotra, Adam, nie zapisał się jeszcze do Biblioteki Uniwersyteckiej. Piotr powiedział mu, że – aby zapisać się do tej biblioteki – powinien ze sobą zabrać legitymację studencką i indeks. W jednym z pokoi na pierwszym piętrze trzeba wypełnić niewielki formularz, pokazać legitymację studencką i indeks. Potem dostaje się kartę biblioteczną, która upoważnia do wypożyczania książek.

Tekst 80

- A: Dzień dobry. Przepraszam, gdzie są katalogi?
 B: Dzień dobry. Proszę pójść prosto, przez tamte drzwi i schodami w dół, a potem na prawo.
 A: Dziękuję. A gdzie można dostać rewery?
 B: Leżą tutaj albo w katalogach.
 A: Aha, to wezmę stąd. Cztery mi na razie wystarczą.

Adam nie wie, jak nazywa się autor potrzebnej mu książki, więc zamiast szukać w katalogu alfabetycznym, musi cierpliwie i dokładnie przeglądać katalog rzeczowy. Bardzo tego nie lubi, ale inaczej nie znajdzie tego, co jest mu potrzebne.

Potem musi wypełnić rewers – napisać wszystkie sygnatury, nazwisko i imię autora, tytuł książki, a także numer karty, własne imię i nazwisko, datę oraz adres. Na końcu trzeba się jeszcze podpisać. Wypełnianie rewersów jest długie i nudne, a na książkę trzeba jeszcze czekać. Wypełniony czytelnie rewers wrzuca się do skrzynki zamówień, która wisi przy wejściu do czytelni. Najlepiej zamawiać jest z dnia na dzień, bo wtedy traci się najmniej czasu.

Tekst 81

- A: Dzień dobry. Nazywam się Górski. Na moje nazwisko powinny być dwie książki.
 B: Dzień dobry. Proszę o kartę albo legitymację.
 (po chwili)
 Tak, proszę bardzo. Są dwie. Gdzie pan chce siedzieć?
 A: Wszystko jedno, byle tam było spokojnie. Na przykład koło okna. Tam są chyba wolne miejsca.
 B: Tak. Proszę miejsce 172. Tam jest cicho i spokojnie i powinno się panu dobrze pracować. Proszę numerek.
 A: Dziękuję bardzo. Czy może mi pani powiedzieć, gdzie stoją słowniki?
 B: Część mam tu, a część jest na tamtych regałach.
 A: Aha, dziękuję.
 B: Proszę bardzo.

Tekst 82

W bibliotece instytutowej jest zwykle dużo studentów, ponieważ część książek udostępnia się tylko na miejscu. Niektóre pozycje z księgozbioru podręcznego można wypożyczyć w piątek i oddać w poniedziałek.

Czytelnicy korzystają także z katalogu prac magisterskich i doktorskich, gdzie umieszczone są wszystkie takie prace napisane pod kierunkiem pracowników Instytutu.

Niektórzy studenci wpadają do biblioteki w czasie niedługich przerw między zajęciami i przeglądają rozłożoną na ladzie prasę. Dzięki temu mogą być czytani bez kupowania drogich czasopism.

Tekst 83

We Wrocławiu jest kilka nowych hoteli. Należą one do różnych kategorii – są hotele drogie i eleganckie oraz tańsze i skromniej wyposażone. Do Piotra ma przyjechać kolega z Francji i Piotr musi zarezerwować mu pokój. Postanowił pójść do niewielkiego nowego hotelu koło Uniwersytetu. Recepcjonistka zaproponowała mu pokój jednoosobowy z łazienką. Są tam również pokoje dwu- i trzyosobowe – doba hotelowa w nich kosztuje 13 zł. Pokoje jednoosobowe są droższe – w nich doba kosztuje 180 zł. Piotr nie jest pewny, czy jego kolegę będzie stać na taki wydatek i na wynajęcie pokoju.

Tekst 84

- Denis: Hotele we Wrocławiu są dla mnie za drogie. Spróbuję wynająć sobie jakiś pokój prywatnie, a może nawet mieszkanie?
 Piotr: Przejrzyj ogłoszenia w dzisiejszej gazecie, może coś znajdziesz.
 Denis: O, tu jest coś ciekawego. Posłuchaj: „Cudzoziemcowi wynajmę kawalerkę. Płatne za pół roku z góry. Telefon 22-22-22”.
 Piotr: Może zadzwonimy? Tylko czy będziesz mógł zapłacić z góry dużą sumę?
 Denis: Jeżeli to mieszkanie będzie czyste, wygodne i położone blisko Uniwersytetu, to rodzice mi chyba pomogą finansowo.
 Piotr: No to dzwoń.

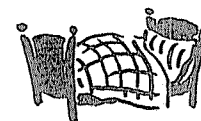
Tekst 86

- Denis: Dzień dobry, dzwonię w sprawie ogłoszenia, czy to jest jeszcze aktualne?
- Pani: Dzień dobry. Tak, aktualne. Jest to nieduża kawalerka. Pokój ma 12 m² i jest z balkonem. Kuchnia jest mniejsza, ma tylko 9 m², a łazienka ma 7 m².
- Denis: To dla mnie wystarczająco duże mieszkanie. Przy jakiej ulicy ono jest?
- Pani: Przy ulicy Nożowniczej.
- Denis: O, to bardzo blisko Uniwersytetu! Bardzo by mi odpowiadało takie miejsce. Na jak długo mógłbym wynająć to mieszkanie i za jaką cenę? Chciałbym je wynająć na trzy lata. Jestem studentem geografii i będę w Polsce studiował.
- Pani: Mogłabym wynająć panu na trzy lata. Czynsz wynosi 120 zł miesięcznie, ale musiałby pan zapłacić za pół roku z góry.
- Denis: To bardzo dużo pieniędzy!
- Pani: No, ostatecznie mogłoby być tylko za trzy miesiące.
- Denis: Wobec tego chętnie obejrzałbym to mieszkanie. Czy mogłaby pani podać mi adres?
- Pani: Bardzo proszę – ulica Nożownicza 26 mieszkanie 10.
- Denis: Dziękuję, zapisałem. Czy mógłbym przyjść dzisiaj o 16⁰⁰?
- Pani: Tak, będę czekać na pana.
- Denis: Zatem do widzenia. Dziękuję.
- Pani: Bardzo proszę, do widzenia.

Tekst 86

Hotel Panorama jest jednym ze starszych we Wrocławiu. Jest położony w centrum, przy placu Dominikańskim. Stąd blisko jest do Rynku, na Uniwersytet, na Dworzec Główny. Niedaleko, na Nowym Targu, jest Urząd Miejski, w pobliżu są również banki oraz dużo sklepów i kilka domów towarowych. Na wprost wejścia do hotelu jest recepcja, a w niej miłe recepcjonistki, które czekają na gości. Drzwi do hotelu otwiera portier ubrany w granatową liberię. Na parterze z dużego holu można wejść do zakładu fryzjerskiego albo do kilku małych sklepików, w których można kupić wyroby ze srebra, różne upominki, papierosy, kosmetyki i alkohole. W małej kwiaciarni można kupić rozmaite kwiaty – róże, goździki, frezje, storczyki i cyklameny. Z holu można przejść do obszernej restauracji, która też jest na parterze. Trzy windy służą gościom mieszkającym w tym czteropiętrowym hotelu. Windy są ciche i szybkie, nie słychać również kroków ludzi, bo korytarze są wyłożone grubymi dywanami. Obsługa hotelowa – pokojówki, recepcjonistki, portierzy – starają się być bardzo uprzejmi i spełniać wszystkie życzenia gości. Dlatego wiele osób, które często muszą bywać we Wrocławiu, z przyjemnością zatrzymuje się w „Panoramie”.

INDEKS WYBRANYCH CZASOWNIKÓW

W nawiasach podano nr lekcji

B

bawić się + 0 (4)
biec: pobiec + 0 (7)
brać (biore): wziąć (wezmę) + Acc. (8)
budzić: zbudzić + 0 (5)
być + 0 (1)

C

chadzać + 0 (16)
chcieć: zechcieć + inf. (3)
chodzić + 0 (8)
chorować: zachorować + 0 (18)
czekać: zaczekać + Acc. (4)
czesać się + 0 (5)
czytać: przeczytać + Acc. (1)
ćwiczyć: wyćwiczyć + Acc. (5)

D

dawać (daję): dać + Acc. (6)
dbać: zadbać + Acc. (3)
decydować się: zdecydować się + 0 (17)
dochodzić: dojść + 0 (15)
dojrzewać: dojrzeć + 0 (19)
dolegać + Dat. (18)
dostawać: dostać + Acc. (13)
dowiadawać się: dowiedzieć się + 0 (21)
drapać się: podrapać się + 0 (16)
dziękować: podziękować + Dat. (10)
dzwonić: zadzwonić + 0 (4)

G

golić się: ogolić się + 0 (5)
golić: zgolić + Acc. (13)
gotować: ugotować + Acc. (5)
grać: zagrać + 0 (7)

H

hodować: wyhodować + Acc. (13)

I

informować: poinformować + Acc. (19)
interesować się + Instr. (4)
istnieć + 0 (14)
iść (idę): pójść + 0 (3)

J

jadać + Acc. (17)
jechać (jadę): pojechać + Instr. (4)
jeść + Acc. (17)
jeździć (jeżdżę) + Instr. (16)

K

kichać: kichnąć + 0 (18)
kłaść (kładę): położyć + Acc. (3)
kłaść się: położyć się + 0 (20)
kłócić się: pokłócić się + Acc., Instr. (20)
kończyć: skończyć + Acc. (21)
kopać: skopać + Acc. (19)
kosztować + 0 (11)

kroić (kroję): ukroić + Acc. (14)
kupować: kupić + Acc. (3)
kwitnąć: zakwitnąć + 0 (19)

L

lecieć: polecieć + Instr. (20)
leczyć się: wyleczyć się + 0 (16)
leniuchować + 0 (8)
lubić: polubić + Acc. (2)

Ł

łowić: złowić + Acc. (9)

M

malować: pomalować + Acc. (12)
marudzić + 0 (11)
marzyć + Loc. (6)
mieć (mam) + Acc. (1)
mieszkać: zamieszkać + Loc. (2)
móc (mogę) + inf. (3)
musieć (muszę): + inf. (7)
myć się (myję): umyć się + 0 (5)
mylić się: pomylić się + 0 (9)
myśleć: pomyśleć + Loc. (6)

N

nadawać: nadać + Acc. (12)
nakrywać: nakryć + Acc. (10)
nalewać: nalać + Acc. (8)
narzekać + Acc. (4)
nastawiać: nastawić + Acc. (16)
nazywać się + 0 (1)

O

obietcywać: obiecać + Acc. (21)
obierać: obrać + Acc. (8)
oddychać: odetchnąć + 0 (18)

odebrać (odbieram): + Acc. (8)
odjeżdżać: odjechać + 0 (21)
odpoczywać: odpocząć + 0 (5)
odrabiać: odrobić + Acc. (8)
oglądać: oglądnać + Acc. (5)
omijać: ominąć + Acc. (16)
osłuchiwać: osłuchać + Acc. (18)

P

pakować: zapakować + Acc. (6)
pamiętać: zapamiętać + Acc. (3)
pędzić + 0 (7)
pić (piję): wypić + Acc. (5)
piec (piekę): upiec + Acc. (11)
pielęgnować + Acc. (8)
pijać: pić + Acc. (16)
pisać (piszę): napisać + Acc. (5)
planować: zaplanować + Acc. (12)
płacić: zapłacić + 0 (11)
pocić się: spocić się + 0 (16)
podawać: podać + Acc. (10)
podchodzić: podejść + 0 (11)
podlewać: podlać + Acc. (21)
podoobać się: spodobać się + Dat. (10)
pokazywać: pokazać + Acc. (9)
pomagać: pomóc + Dat. (10)
porabiać + 0 (21)
potrzebować + Gen. (3)
powiadać: powiedzieć + Acc. (16)
powtarzać: powtórzyć + Acc. (6)
pracować + 0 (6)
przechadzać się: przejść się + 0 (14)
przepisywać: przepisać + Acc. (13)
przepraszać: przeprosić + Acc. (1)
przeprowadzać się + 0 (15)
przesadzać: przesadzić + Acc. (16)
przychodzić: przyjść + 0 (5)
przyglądać się: przyjrzeć się + Dat. (10)
przygotowywać: przygotować + Acc. (10)
przygotowywać się: przygotować się + 0 (13)
przynosić: przynieść + Acc. (6)
pytać: zapytać + Acc. (4)

R

radzić się: poradzić się + Gen. (14)
 rejestrować się: zarejestrować się + 0 (18)
 robić: zrobić + Acc. (3)
 rodić się: urodzić się + 0 (13)
 rozbierać się: rozebrać się + 0 (18)
 rozumieć: zrozumieć + Acc. (9)
 rysować: narysować + Acc. (10)

S

sadzić: posadzić + Acc. (19)
 siać (sieję): posiać + Acc. (19)
 siadać: siąść + 0 (17)
 skakać (skaczą): skoczyć + 0 (8)
 składać: złożyć + Acc. (10)
 słuchać: posłuchać + Gen. (3)
 spieszyć się: pospieszyć się + 0 (3)
 sprawdzać: sprawdzić + Acc. (18)
 sprawiać: sprawić + Dat. (9)
 sprzątać: posprzątać + Acc. (5)
 stać (stoję): stanąć + 0 (2)
 starać się: postarać się + Acc. (13)
 suszyć się: wysuszyć się + 0 (15)
 szkodzić: zaszkodzić + Dat. (7)
 szukać: poszukać + Gen. (3)
 szyć (szyję): uszyć + Acc. (15)

Ś

śpiewać: zaśpiewać + Acc. (1)

T

trwać: potrwać + 0 (15)
 trzymać: potrzymać + Acc. (21)
 twierdzić + Acc. (4)

U

ubierać się: ubrać się + 0 (18)
 uczyć się: nauczyć się + Gen. (5)

układać: ułożyć + Acc. (10)
 unikać: uniknąć + Gen. (16)
 uśmiechać się: uśmiechnąć się + 0 (1)
 uwielbiać + Acc. (8)
 używać + Acc. (3)

W

widzieć (widzę): zobaczyć + Acc. (2)
 wiedzieć (wiem) + Acc. (15)
 wisieć + 0 (2)
 wkładać: włożyć + Acc. (10)
 wracać: wrócić + 0 (4)
 wrzucać: wrzucić + Acc. (12)
 wstawać: wstać + 0 (5)
 wybierać się: wybrać się + 0 (11)
 wychodzić: wyjść + 0 (5)
 wyciągać: wyciągnąć + Acc. (20)
 wycierać: wytrzeć + Acc. (5)
 wygrywać: wygrać + Acc. (20)
 wyjeżdżać: wyjechać + 0 (6)
 wyjmować: wyjąć + Acc. (18)

Z

zabierać się: zabrać się + 0 (13)
 zaczynać: zacząć + Acc. (5)
 zależeć + Dat., Loc. (14)
 zamawiać: zamówić + Acc. (17)
 zanosić: zanieść + Acc. (21)
 zapraszać: zaprosić + Acc. (2)
 zażywać: zażyć + Acc. (18)
 zbierać: zebrać + Acc. (9)
 zdawać: zdać + Acc. (13)
 zdążać: zdążyć + 0 (5)
 zdejmować: zdjąć + Acc. (17)
 zmywać: zmyć + Acc. (5)
 znać + Acc. (2)
 znaleźć + Acc. (3)
 zostawać: zostać + 0 (14)
 zrywać: zerwać + Acc. (19)

Ż

życzyć + Dat. (10)

G

TABLICE GRAMATYCZNE

MASCULINE NOUNS						
SINGULAR			Gender	PLURAL		
Animate		Nonanimate		Personal		Nonpersonal
student prawnik chłopiec pies leń	-ø	słownik dom zeszyt koc grzebień	Nom. (kto? co?)	studenci prawnicy chłopcy psy lenie panowie synowie	-i -y -e -owie*	słowniki domy zeszyty koce grzebienie
	-a -u	domu zeszytu	Gen. (kogo? czego?)	leni	-ów -i	grzebieni
chłopcu psu	-owi -u*		Dat. (komu? czemu?)		-om	
= Gen.		= Nom.	Acc. (kogo? co?)	= Gen.		= Nom.
	-em		Instr. (kim? czym?)		-ami	
studencie psie leniu	-e -u	zeszycie grzebieniu	Loc. (o kim? o czym?)		-ach	
studencie! chłopcze! psie! leniu!	-e -u	zeszycie! 	Voc.		= Nom.	
* Some nouns have -u: bratu, światu, kotu, psu, chłopcu.				* Some nouns have -owie: profesorowie, panowie, synowie.		

MASCULINE NOUNS in -a		
SINGULAR		PLURAL
kolega, mężczyzna, poeta	Nom.	koledzy, mężczyźni, poeci
kolegi, mężczyzny, poety	Gen.	kolegów, mężczyzn, poetów
Nouns in -a are declined like feminine nouns.		Nouns in -a are declined like masculine personal nouns.

NEUTER NOUNS						
SINGULAR				PLURAL		
słowo piwo serce zdjęcie	-o -ę -e	imię	Nom. (kto? co?)	słowa piwa serca zdjęcia	-a	imiona
	-a	imienia	Gen. (kogo? czego?)		-o	
	-u	imieniu	Dat. (komu? czemu?)		-om	
	= Nom.		Acc. (kogo? co?)		= Nom.	
	-em	imieniem	Instr. (kim? czym?)		-ami	
słowie piwie	-e -u	imieniu	Loc. (o kim? o czym?)		-ach	
	= Nom.		Voc.		= Nom.	

FEMININE NOUNS						
SINGULAR						
praca strona kobieta książka	-a	babcia lekcja kuchnia	Nom. (kto? co?)	pani	-i -o	miłość rzecz kość noc
książki	-y -i	babci lekcji kuchni	Gen. (kogo? czego?)		-i -y	rzeczy nocy
pracy stronie kobiecie książce	-y -e -i	 babci lekcji kuchni	Dat. (komu? czemu?)		-i -y	rzeczy nocy
	-ę		Acc. (kogo? co?)	panią	-ą = Nom.	miłość rzecz kość noc
	-ą		Instr. (kim? czym?)		-ą	
	= Dat.		Loc. (o kim? o czym?)		= Dat.	
	-o -u	babciu!	Voc.		-i -y	rzeczy! nocy!

FEMININE NOUNS						
PLURAL						
książki	-i		Nom. (kto? co?)	panie	-e	noce
kobiety	-y				-y	rzeczy
strony					-i	miłości
prace	-e	babcię lekcje kuchnie				kości
książek	-i	lekcji kuchni	Gen. (kogo? czego?)	pań	-i	miłości
	-ø				-y	kości
					-ø	nocy
						rzeczy
	-om		Dat. (komu? czemu?)		-om	
	= Nom.		Acc. (kogo? co?)		= Nom.	
	-ami		Instr. (kim? czym?)		-ami	
	-ach		Loc. (o kim? o czym?)		-ach	
	= Nom.		Voc.		= Nom.	

INDEFINITE PRONOUNS				
	ktoś	coś	nikt	nic
Nom.	ktoś	coś	nikt	nic
Gen.	kogoś	czegoś	nikogo	niczego
Dat.	komuś	czemuś	nikomu	niczemu
Acc.	kogoś	coś	nikogo	nic
Instr.	kimś	czymś	nikim	niczym
Loc.	o kimś	o czymś	o nikim	o niczym

PERSONAL PRONOUNS					
SINGULAR					
	1	2	3		
Nom.	ja	ty	on	ono	ona
Gen.	mnie	ciebie	jego, go	niego	jej, niej
Dat.	mnie, mi	tobie, ci	jemu, mu	niemu	jej, niej
Acc.	mnie, mię	ciebie, cię	jego, go	je, nie	ją, nią
Instr.	mną	tobą	nim		nią
Loc.	o mnie	o tobie	o nim		o niej
PLURAL					
			Masculine personal	Masculine nonpersonal, neuter feminine	
Nom.	my	wy	oni	one	
Gen.	nas	was	ich, nich		
Dat.	nam	wam	im, nim		
Acc.	nas	was	ich, nich	je, nie	
Instr.	nami	wami	nimi		
Loc.	o nas	o was	o nich		

POSSESSIVE PRONOUNS			
SINGULAR			
	Masc.	Femin.	Neuter
1. ja	mój	moja	moje
2. ty	twój	twoja	twoje
3. on ono ona	jego		jego
		jej	
PLURAL			
	Masc.	Femin.	Neuter
1. my	nasz	nasza	nasze
2. wy	wasz	wasza	wasze
3. oni one	ich		

POSSESSIVE PRONOUNS				
SINGULAR				
mój, moja, moje				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Animate	Nonanimate		
Nom.	mój		moje	moja, ma
Gen.	mojego, mego			mojej
Dat.	mojemu, memu			mojej
Acc.	= Gen.	= Nom.	= Nom.	moją, ją
Instr.	moim, mym			nią
Loc.	o moim, o mym			o niej
PLURAL				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Personal	Nonpersonal		
Nom.	moi	moje		
Gen.	moich			
Dat.	moim			
Acc.	= Gen.		= Nom.	
Instr.	moimi			
Loc.	o moich			
Pronouns jego, jej are not declined. Pronouns twój, -a, -e are declined like mój, -a, -e .				

POSSESSIVE PRONOUNS				
SINGULAR				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Animate	Nonanimate		
Nom.	nasz		nasze	nasza
Gen.	naszego			naszej
Dat.	naszemu			naszej
Acc.	= Gen.	nasz	nasze	naszą
Instr.	naszym			nią
Loc.	o naszym			o naszej
PLURAL				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Personal	Nonpersonal		
Nom.	nasi		nasze	
Gen.	naszych			
Dat.	naszym			
Acc.	= Gen.		= Nom.	
Instr.	naszymi			
Loc.	o naszych			
Pronouns wasz, -a, -e are declined like nasz, -a, -e . Pronouns ich in not declined.				

INTERROGATIVE PRONOUNS				
SINGULAR				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Animate	Nonanimate		
Nom.	jaki		jakie	jaka
Gen.	jakiego			jakiej
Dat.	jakiemu			jakiej
Acc.	= Gen.	= Nom.		jaką
Instr.	jakim			jaką
Loc.	o jakim			o jakiej
PLURAL				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Personal	Nonpersonal		
Nom.	jacy	jakie		
Gen.	jakich			
Dat.	jakim			
Acc.	= Gen.	= Nom.		
Instr.	jakimi			
Loc.	o jakich			
Pronouns czyj, który are declined like jaki .				

CARDINAL NUMBERS				
JEDEN				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Animate	Nonanimate		
Nom.	jeden		jedno	jedna
Gen.	jednego			jednej
Dat.	jednemu			jednej
Acc.	= Gen.	jeden	jedno	jedną
Instr.	jednym			jedną
Loc.	o jednym			o jednej
DWAJ, DWA, DWIE				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Animate	Nonanimate		
Nom.	dwaj	dwa		dwie
Gen.	dwóch, dwu			
Dat.	dwom, dwu			
Acc.	dwóch, dwu	dwa		dwie
Instr.	dwoma			dwiema, dwoma
Loc.	o dwóch, o dwu			
TRZEJ, TRZY CZTEREJ, CZTERY				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Personal	Nonpersonal		
Nom.	trzej czterej	trzy cztery		trzy cztery
Gen.	trzech czterech			
Dat.	trzem czterem			
Acc.	= Gen.	= Nom.		
Instr.	trzema czterema			
Loc.	o trzech o czterech			

CARDINAL NUMBERS				
PIĘĆ				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Personal	Nonpersonal		
Nom.	pięciu	pięć		
Gen.	pięciu			
Dat.	pięciu			
Acc.	= Gen.	= Nom.		
Instr.	pięcioma, pięciu			
Loc.	o pięciu			

ORDINAL NUMBERS	
pierwszy, -a, -e drugi, -a, e trzeci, -a, e	are declined like adjectives

ADJECTIVES				
SINGULAR				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Animate	Nonanimate		
Nom.	długi, stary, młody		długie, stare, młode	długa, stara, młoda
Gen.	długiego, starego, młodego		długiej, starej, młodej	
Dat.	długiemu, staremu, młodemu		długiej, starej, młodej	
Acc.	= Gen.	= Nom.	długa, stara, młoda	
Instr.	długim, starym, młodym		długa, stara, młoda	
Loc.	długim, starym, młodym		długiej, starej, młodej	
Voc.	= Nom.		= Nom.	
PLURAL				
	Masculine		Neuter	Feminine
	Personal	Nonpersonal		
Nom.	starzy, młodzi	stare, młode, długie		
Gen.	starych, młodych, długich			
Dat.	starym, młodym, długim			
Acc.	= Gen.	= Nom.		
Instr.	starymi, młodymi, długimi			
Loc.	starych, młodych, długich			
Voc.	= Nom.			

CONJUGATION -am, -asz; -em, -esz			
czytać, umieć			
SINGULAR		PLURAL	
1. czyt-am	umi-em	1. czyt-amy	umi-emy
2. czyt-asz	umi-esz	2. czyt-acie	umi-ecie
3. czyt-a	umi-e	3. czyt-ają	umi-eją

CONJUGATION -ę, -esz			
pisać, płakać			
SINGULAR		PLURAL	
1. pisz- płacz-	ę	1. pisz- płacz-	emy
2. pisz- płacz-	esz	2. pisz- płacz-	ecie
3. pisz- płacz-	e	3. pisz- płacz-	ą

CONJUGATION -ę, -isz			
robić, mówić			
SINGULAR		PLURAL	
1. robi- mówi-	ę	1. rob- mów-	imy
2. rob- mów-	isz	2. rob- mów-	icie
3. rob- mów-	i	3. robi- mówi-	ą

PAST TENSE		
czytać		
SINGULAR		
Masculine	Feminine	Neuter
1. czyta-ł-em	czyta-ła-m	-
2. czyta-ł-eś	czyta-łaś	-
3. czyta-ł	czyta-ła	czyta-ł-o
PLURAL		
Masculine	Feminine	Neuter
1. czyta-li-śmy	czyta-ły-śmy	
2. czyta-li-ście	czyta-ły-ście	
3. czyta-li	czyta-ły	

FUTURE TENSE	
być - to be (will)	
SINGULAR	PLURAL
1. będę	1. będziemy
2. będziesz	2. będziecie
3. będzie	3. będą

